

Transcript (woordelijk verslag)

van de vergadering van de
Provinciale Staten van Drenthe

gehouden op woensdag 13 april 2022

Transcript

Vergadering van Provinciale Staten van Drenthe

Woensdag 13 april 2022

Locatie: Statenzaal

Aanwezig:

mevrouw J. Klijnsma, voorzitter

de leden:

mevrouw B. van den Berg-Slagter (ChristenUnie)

de heer T.P. Blinde (JA21)

de heer E. Bos (GroenLinks)

de heer J.F. Bos (Forum voor Democratie)

de heer R.A.A. Bosch (PvdA)

de heer R.W. Camies (JA21)

de heer B. van Dekken (CDA)

mevrouw G.J. Dijkers (SP)

de heer J.W. Drukker (JA21) (afwezig vanaf
agendapunt L3)

de heer F.P. Duut (JA21)

mevrouw H.T. Haan (GroenLinks) (afwezig vanaf
agendapunt I)

mevrouw A.M. Kleine Deters (D66) (afwezig
vanaf agendapunt M)

mevrouw S.D. Kort (STIP)

de heer R. du Long (PvdA)

de heer H. Loof (PvdA)

mevrouw W.M. Meeuwissen-Dekker (VVD)

mevrouw F.S. Mensen-Maat (PvdA)

mevrouw C.M.J. Mentink-Broekhuis (CDA)

de heer J.J. Moes (VVD)

de heer W.L.H. Moinat (SP)

de heer H.R. Nijmeijer (GroenLinks)

de heer H. Omlo (JA21)

de heer J.R. Oosting (VVD) (aanwezig vanaf
agendapunt J)

de heer S.R. Pormes (GroenLinks) (aanwezig
vanaf agendapunt J)

de heer H.J. Pragt (D66)

de heer R.R. Pruisscher (ChristenUnie) (afwezig
vanaf agendapunt L3)

mevrouw J.A. Roggen (PvdA)

de heer A.K. Schoenmaker (Sterk Lokaal
Drenthe)

de heer J.G.M. Schomaker (PvdA)

mevrouw E. Slagt-Tichelman (GroenLinks)

de heer J. Smits (VVD) (afwezig vanaf agenda-
punt I)

mevrouw A. Udinga (VVD)

de heer N.A. Uppelschoten (PVV)

mevrouw E.C. Vedder-Monaster (CDA) (afwezig
vanaf agendapunt L3)

de heer S.J. Vegter (CDA)

de heer H.H. Veldsema (ChristenUnie)

de heer H. Velzing (Forum voor Democratie)

de heer C. Vianen (VVD)

de heer H. van de Weg (SP)

mevrouw R.R.M. Zuiker (Partij voor de Dieren)

de heer G. Zuur (CDA)

mevrouw F. Zwaan-Alberts (VVD)

mevrouw S. Buissink, griffier

Voorts aanwezig de leden van het college van GS:

mevrouw N. Vedelaar (PvdA)

de heer H. Brink (VVD)

de heer H.G. Jumelet (CDA)

de heer J.N. Kuipers (GroenLinks)

de heer T. Stelpstra (ChristenUnie)

Afwezig:

de heer A. Vorenkamp (PVV)

A. Opening

De voorzitter: dames en heren, leden van de Staten. Ja, hij doet het gewoon. Even kijken of mijn microfoon het doet. Kunt u mij verstaan? Goedemiddag allemaal. Van harte welkom bij onze Statenvergadering. Ik open de vergadering en ik heet de aanwezigen welkom.

B. Mededelingen

De voorzitter: We zitten vandaag allemaal weer op onze oude plek en ik weet niet hoe het u vergaat, maar het is een dynamische aanblik. Fijn hoor, dat iedereen gewoon weer bij elkaar kan zitten. De anderhalvemeter is niet meer aan de orde. Dat is lang geleden. De laatste keer was de Provinciale Statenvergadering van 5 februari 2020, dat wij in deze opstelling bij elkaar waren. Dus laten we hier maar eens even van genieten en ook onze fractiemedewerkers zijn weer in de Statenzaal. Welkom allemaal. Fijn dat jullie er ook zijn. (Applaus) De publieke tribune is ook goed gevuld, zie ik. We hebben weer gasten en dat is ook weer voor het eerst. De dames van 'Gast van de Staten' zijn op bezoek. Dat is ook weer voor het eerst in twee jaar en dat zijn nu de Vrouwen van Nu Hoogersmilde en De Stapel. Zij hebben vandaag onder leiding van mevrouw Vedder van het CDA en de heer Uppelschoten van de PVV kennisgemaakt met het reilen en zeilen van onze Staten. Dames, ik wens u heel veel plezier vanmiddag en u zult onze vergadering zeker volgen. Fijn. We gebruiken ook weer een sprekerslijst. Mocht u vergeten zijn uw naam in te vullen, dan kunt u dit nog even melden bij onze Jelly, voor u allen bekend, mevrouw Stapert. En we gaan ook echt weer ouderwets per agendapunt besluit vormen. Dat doen we via ons stelsysteem. Dus de stemmingen vinden weer plaats direct na de beraadslaging over een agendapunt. We verwachten dat de eindtijd van deze vergadering ongeveer om 19.30 uur zal zijn. Zo rond 17.30 uur komen de broodjes rond, want anders weet ik niet of we dat met zijn allen gaan halen. Maar goed, ongeveer 19.30 uur denken wij dat deze vergadering klaar zou kunnen zijn. Vandaag nemen we afscheid van twee Statenleden, te weten mevrouw Haan van GroenLinks. Zij verruilt het Statenlidmaatschap voor het raadslidmaatschap voor GroenLinks bij de gemeente Assen. De heer Pormes volgt mevrouw Haan op. De tweede persoon waar we afscheid van gaan nemen, is de heer Smits van de VVD en hij is benoemd als raadslid van de gemeente Tynaarlo. Hij wordt opgevolgd door de heer Oosting. Ik kom later graag bij u terug over dit afscheid en over het installeren. De heer Vorenkamp is afwezig vandaag en ik kan u melden dat mevrouw Kleine Deters ons om 17.45 uur moet gaan verlaten en dat de heer Drukker ons om 17.00 uur moet gaan verlaten. En gedeputeerde Jumelet heeft om 18.30 uur overleg, waarbij hij moet aanschuiven.

C. Vaststelling van de agenda

De voorzitter: We gaan de agenda vaststellen wat mij betreft. Er is één motie Vreemd aan de orde van de dag aangekondigd. De fractie van JA21 heeft een motie aangekondigd over de zandwinning Huttenheugte. Kunnen we daarmee instemmen? Dat is het geval. Ik stel voor dat daarmee de motie Vreemd aan de orde van de dag van JA21 agendapunt M van Marinus wordt en dan wordt de sluiting van onze vergadering agendapunt N van Nico. Er zijn verder geen aanvullende agendapunten, dus dan stel ik voor om de agenda als zodanig vast te stellen.

D. Vaststelling besluitenlijsten van de vergaderingen van 9 maart 2022

De voorzitter: Dan agendapunt D, de vaststelling van de besluitenlijsten van de vergaderingen van 9 maart. Er waren twee vergaderingen, zoals u misschien nog weet. Gewoon onze reguliere vergadering en de vergadering van 's avonds, waarbij we gestemd hebben. Ik stel voor om de besluitenlijsten van 9 maart conform concept vast te stellen. Aldus besloten.

E. Ingekomen stukken

De voorzitter: Dan de Ingekomen stukken. Toegezonden is een lijst met stukken A1 tot en met A11, B1 tot en met B9 en C1 en C2. Statenleden die vragen hebben over de Lijst van ingekomen stukken of die een brief van deze lijst willen agenderen, hebben dit van tevoren schriftelijk aangegeven. Er zijn geen vragen binnengekomen. De fractie van de ChristenUnie heeft verzocht om agendering van de beantwoording van de Statenvragen over het Harmonium Museum, dat was een brief van 8 maart 2022, in de Statencommissie FCBE van 29 juni 2022. Ik stel voor om de stukken af te doen op de manier zoals op de LIS is aangegeven onder A en B. Aldus besloten. Dan gaan we nu over naar de voorhangprocedures zoals die onder C staan. Dat is een tweetal en ik begin bij de voorhangprocedure op stuk nummer C1, de 'Subsidieverlening project Toeristische e-bike-route Borger-Exloo fase 1'. Bij brief van 29 maart 2022 stelt het college van GS aan Provinciale Staten voor om maximaal € 400.000 subsidie te verlenen aan de gemeente Borger-Odoorn voor het project 'Toeristische e-bike-route Borger-Exloo fase 1'. De leden van de Staten kunnen, indien zij dit wensen, hiertegen wensen en bedenkingen uiten en als dat niet het geval is, dan kunnen Gedeputeerde Staten overgaan tot subsidieverlening. Is er een fractie die hierover het woord wenst? Zo niet, dan concludeer ik dat we over kunnen gaan tot de subsidieverlening. Dan de voorhangprocedure op stuk nummer C2, de 'Subsidieverlening centrumontwikkeling Zuidlaren'. Bij brief van 5 april 2022 stelt het college van GS aan PS voor om € 1 miljoen subsidie te verlenen aan de gemeente Tynaarlo voor de uitvoering van het programmaplan 'Centrumontwikkeling Zuidlaren' op basis van de gereserveerde bijdrage uit het Herstructureringsfonds van de vorige Investeringsagenda. Ook hier kunnen Statenleden wensen en bedenkingen uiten wanneer ze dat willen. Is er een fractie die hierover het woord wenst? Dat is niet het geval. Dan concludeer ik dat GS over kunnen gaan tot subsidieverlening.

F. Rondvraag

De voorzitter: Dan kom ik bij agendapunt F. Dat zijn de rondvragen. Er is een viertal vragen voor de rondvraag binnengekomen. GroenLinks en de Partij voor de Dieren hebben een rondvraag ingediend over de opstelling van een appreciatie van de minister over de Nederlandse landbouwplannen, ten behoeve van reactie aan de Europese Commissie en de inbreng van Drenthe in het vooroverleg van de Interbestuurlijke Programma-organisatie. Ik geef graag het woord aan mevrouw Slagt van GroenLinks.

Mevrouw Slagt: Voorzitter, wij stellen de rondvraag naar aanleiding van het feit dat de Europese commissie op 31 maart 2022 per brief gereageerd heeft op de Nederlandse landbouwplannen, het zogenoemde GLB-Nationaal Strategisch Plan en vraagt om een reactie binnen drie weken. De Europese Commissie vindt het Nederlandse GLB-NSP nog steeds onvoldoende om een gezonde landbouw te realiseren. De Europese Commissie benadrukt dat we in een klimaat- en natuurcrisis zitten en dat daarom stevige maatregelen en duidelijke doelen, ook wel resultaatindicatoren genoemd, nodig zijn. De minister erkent dit in een Kamerbrief op 5 april. De minister

zegt in mei met een appreciatie te komen. Het opstellen van deze appreciatie doet hij samen met de provincies en waterschappen. Omdat deze besprekingen snel zullen plaatsvinden, willen wij namens GroenLinks en Partij voor de Dieren GS de boodschap meegeven om zich in de besprekingen hard te maken voor stevige en ambitieuze doelen rondom de biodiversiteit, aanpak van bestrijdingsmiddelen, ammoniak en waterkwaliteit. Daarbij ziet de Europese Commissie mogelijkheden tot meer inzet in biologische landbouw, verkleining van de veestapel en sterkere inzet op de teelt van groene eiwitten voor de humane consumptie. In het kader van voedselveiligheid, klimaat en natuur immers de beste optie volgens nationale en internationale wetenschappers. Wat is de gedeputeerde van plan om binnenkort bij het IPO en de minister in te brengen? Als er twijfel is of aan de noodzakelijke groene ambitie voldaan wordt bij het aangepaste voorstel, wil de gedeputeerde Provinciale Staten dan vooraf informeren en niet achteraf, zoals in december, januari het geval was? Dat zou heel fijn zijn. Ik kijk uit naar de beantwoording.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Slagt. Ik kijk nog even rond of er aanvullende vragen zijn. Dat is niet het geval. Dan geef ik graag het woord aan gedeputeerde Jumelet.

Gedeputeerde Jumelet: Dank u wel, voorzitter. GLB, het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid NSP en het Nationaal Strategisch Plan zijn aan de orde en vorige week hebben we een presentatie gegeven vanuit de ambtelijke organisatie, en ik was daarbij aanwezig, aan de commissie om ook de Staten goed mee te nemen in wat er allemaal voorligt. Er is gememoreerd dat de Europese Commissie op 31 maart per brief gereageerd heeft op het Nederlandse Landbouwplan, dus in dat GLB-NSP vervat en ik neem u toch even kort mee in hoe heel die gang van zaken in de procesgang loopt, want in de Landbouw- en Visserijraad van 21 maart jongstleden is gesproken over de voortgang van de beoordeling van het Strategische Plan voor het nieuwe GLB. Daarbij is door de Europese Commissie aangegeven dat de plannen van de lidstaten op punten zeker nog aanpassing behoeven. Een dergelijke reactie is trouwens vanuit de Commissie niet ongebruikelijk in de Europese context, want het betreft niet alleen een reactie op het Nederlandse plan, maar op de plannen van alle lidstaten. De observatiebrief is een beoordelingsproces van de verschillende directoraten-generaal van de Europese Commissie en ik wil u maar even meegeven, andere lidstaten hebben namelijk op punten observaties ontvangen die vergelijkbaar zijn met die van Nederland. Ik wil er even drie punten uitlichten. De Europese Commissie waardeert de focus op de groene doelen die ook in het GLB-NSP zijn vervat vanuit Nederland en verwelkomt de overheveling van budget van het Europees Garantiefonds voor de Landbouw naar het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling. We zijn dus bezig met elkaar in een transitie. Het tweede punt is nog een rode draad uit die observatiebrief die om meer informatie vraagt. Dat heeft aan de ene kant te maken met het GLB-NSP en aan de andere kant met een nieuw kabinet dat op 15 december een coalitieakkoord heeft gepresenteerd met miljarden in een aantal transitiefondsen waar het stikstof en het Klimaatfonds betreft. De vraag vanuit de Europese Commissie is: hoe zit dat nou? Hoe strookt dat nou met elkaar? En ik denk dat dat terechte vragen zijn. Er moet over nagedacht worden hoe dat dan ook te laten zwaluwstaarten. En het derde is, de Europese Commissie geeft verder aan dat het GLB-NSP niet stevig genoeg is ten aanzien van de indicatoren en daar zal dus nog een verdere uitleg bij moeten komen, de link tussen een interventie en het doel van die interventie. Waarom noem ik het? Omdat het dus niet bijzonder is dat wij een reactie hebben gekregen vanuit Europa en dat het nu vooral aan de minister is om te zorgen dat er in het onderhandelingsproces ook goedkeuring komt op het GLB-NSP. Het gaat er zeker om dat er ook nog extra aandacht zal zijn voor de voedselzekerheid in deze context waarin we nu leven en het versterken van de weerbaarheid van de voedselsystemen. Ik hoor mevrouw Slagt een aantal vragen stellen en die wil ik toch graag beantwoorden. Namelijk, wat is de gedeputeerde van plan om binnenkort bij het IPO en de minister in te brengen? Dat is een

lastige, want dat ziet op wat in december al met elkaar besproken is en is ingediend. We kunnen op zijn minst nog kijken naar de pilots die op dit moment lopen wat betreft GLB-NSP. Dus dat zullen we zeker wat betreft de eco-regelingen proberen in te brengen, maar nog weer een terug- onderhandelen vanuit IPO met het kabinet of, want dat is een gelopen race, omdat het ingediend is bij Europa. Het tweede is denk ik wel goed aan te voldoen, namelijk: bent u betrokken bij de appreciatie? Jazeker, maar ik moet er wel bij zeggen dat de minister daar uiteindelijk weer kleur geeft en daar ook verantwoordelijk voor is. Maar we zullen u daar ook in meenemen, want dat is ook bij de presentatie aan de orde geweest: wilt u ons op tijd informeren als er zaken zijn die toch wat anders zijn of opvallend zijn of afwijken van de lijn? Een laatste opmerking, voorzitter, is dat mevrouw Slagt opmerkingen maakt die vanuit haar politieke context belangrijk zijn. Ik maak vanuit het college toch nog de opmerking dat we die kunnen zien en kunnen waarderen en tegelijkertijd ook moeten zorgen voor een duurzaam verdienmodel voor onze boeren. Voorzitter, bij deze de beantwoording.

De voorzitter: Dank u wel, gedeputeerde Jumelet. Ik kijk nog even naar mevrouw Slagt of zij nog aanvullende vragen heeft. Dat is niet het geval. Verder ook niemand? Ja, mevrouw Kleine Deters. Ga uw gang.

Mevrouw Kleine Deters: Voorzitter, eigenlijk twee opmerkingen. Gezien de lengte van het onderwerp lijkt het wel een debat te worden. Dat zal ik dan nu niet voeren, maar ik vind wel, als we een rondvraag hebben dat echt een debat waardig is, dat we dat misschien ook als debat moeten voeren. Mijn vraag is eigenlijk een vraag aan GroenLinks. Ik hoorde GroenLinks zeggen: de groene ambitie, de groene doelen. De vraag die u gesteld hebt, hebben wij ook van de Partij voor de Dieren Noord-Holland gekregen. Ik heb even contact gezocht en Noord-Holland pakt het integraal aan als het gaat over landbouw. U noemt het Waterprogramma. Hier in Drenthe worden wij altijd beantwoord door de gedeputeerde Landbouw, waarvoor waardering, maar we hebben ook een gedeputeerde met het Waterprogramma. Drie jaar lang heeft D66 gevraagd naar meer ambitie, het halen van groene doelen, groene ambities en zoals mijnheer Hanskamp al een aantal keer in de commissie meegegeven heeft: ga sturen op het Waterprogramma. Is nu de oproep met de rondvraag die u gesteld hebt, ook: voer eindelijk eens regie in het Waterprogramma?

De voorzitter: Een vraag aan mevrouw Slagt. En even voor de goede orde, dit is een rondvraag en we hebben afgesproken dat er rondvragen gesteld kunnen worden aan het college en dat het college dan antwoordt. Dat er dan nog een aanvullende vraag gesteld kan worden en dat er geen onderling debat aan de orde zal zijn.

Mevrouw Meeuwissen: Voorzitter?

De voorzitter: Ik kijk even naar mevrouw Meeuwissen. Ga uw gang.

Mevrouw Meeuwissen: Ik zit tegenwoordig weer om het hoekje, dus dan is mijn naambordje uit beeld. Ja, lastig. Ik wil even een ordevoorstel doen, want ik vind eigenlijk niet dat wij nu met elkaar hier het gesprek over moeten voeren. Wij vinden hier ook wel wat van. We hebben ook nog weer andere aspecten. Dus eigenlijk vind ik niet dat wij nu hier met elkaar over in gesprek moeten.

De voorzitter: Daarom was mijn opmerking ook zoals die was. Er mogen altijd aanvullende vragen gesteld worden aan de gedeputeerde, maar niet aan elkaar. Dus wat dat betreft, kan men

instemmen met het ordevoorstel van mevrouw Meeuwissen? Dan hoeft mevrouw Slagt niet te antwoorden. Bij deze. Dan kijk ik naar de fractie van het CDA, want die fractie heeft een rondvraag ingediend met betrekking tot het stikstofbeleid in relatie tot de Drentse boeren, en ik geef graag het woord aan de heer Vegter.

De heer Vegter: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Het stikstofdossier is natuurlijk een explosief dossier met heel veel onrust onder grote delen van de bevolking. Onrust die betrekking kan hebben op mensen die zich zorgen maken over de natuur, maar ook zorgen over het perspectief van de boer of zorgen over de woningbouw, die op dit moment misschien grotendeels stilligt. En het wachten was dus op de hoofdlijnenbrief van de ministers Van der Wal en Staghouver van 1 april en die is gekomen. En die brief roept op tot dwang en ingrijpen en overnemen van de regio door Den Haag, indien nodig. Er is vanuit het Noorden een aanbod gedaan aan de minister voor het oppakken van het laaghangend fruit, ga dat nou zo snel mogelijk doen. Maar daar wordt door Den Haag niets mee gedaan, omdat de minister niet wil investeren in boeren die toch weg moeten. En het is dus niet meer, zoals in het rapport van Remkes staat: 'Niet alles kan overal', maar het begint meer te lijken op niets kan nog ergens. En als wij redeneren vanuit die betrokken boer vanuit zijn keuken, dan lijkt er geen perspectief meer te zijn, terwijl de grote uitstoters als Tata en bijvoorbeeld de luchtvaart ogenschijnlijk ongemoeid worden gelaten. Gezien het feit dat in die hoofdlijnenbrief vrijwel alleen wordt gesproken over de landbouw en dat de nadruk ligt op onteigening of uitkoop en er geen bereidheid lijkt te zijn bij het ministerie om andere vormen van emissiereductie inrekenbaar te maken - sorry voor deze moeilijke woorden - de provincie straks wordt geconfronteerd met een taakstelling waar de provincie geen stem in heeft, maar die wel moet uitvoeren en de minister dus al heeft aangekondigd om de regio over te nemen als de provincies niet leveren, vragen wij aan de gedeputeerde: welk handelingsperspectief ziet de gedeputeerde nog voor onze Drentse boeren en voor de provincie in de gebiedsgerichte aanpakken? En welke randvoorwaarden gaat GS richting de minister formuleren voordat de provincie zich überhaupt committeert aan de taakstelling, zoals de minister deze nu lijkt te willen opleggen? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, heer Vegter. Ik geef het woord aan gedeputeerde Jumelet.

Gedeputeerde Jumelet: Dank u wel, voorzitter. Het is een onrustige tijd, zal ik maar zeggen, zeker als het gaat om het landelijk gebied, met alles wat er aan de orde komt. We hebben kennisgenomen, ook als provincie en u hebt dat wellicht ook gedaan, van de brief en ik kijk vooral naar de tribune, want Statenleden hebben daar natuurlijk ook kennis van kunnen nemen, die op 1 april tot ons is gekomen. Wellicht hebben mensen ook naar het debat gekeken, waar in ieder geval de Tweede Kamercommissie ook sprak met de twee genoemde ministers, mevrouw Van der Wal en de heer Staghouver. De vraag is inderdaad terecht, denk ik: hoe staat het daarmee? En wat is nou het handelingsperspectief voor onze Drentse boeren en voor de provincie en de gebiedsgerichte aanpakken? Laat ik u zeggen: we hebben in maart nog een brief naar u gestuurd waarin we u een vooraankondiging deden van de positie die we zouden innemen, in ieder geval wat we belangrijk vinden als provincie, als college. Ik som ze toch op om het beeld wat te scherpen. We hebben in ieder geval gezegd tegen elkaar: alle provincies en alle sectoren moeten bijdragen als het gaat om de stikstofopgave. Niet onbelangrijk om dat te benoemen, omdat heel veel gaat over de agrarische sector en hun bijdrage aan oplossingen wat stikstof betreft. Zeker in de brief van 1 april is er heel veel te doen over het stoppen van boeren tot aan het onteigenen toe, zo meldt de minister. Maar we zouden heel graag zien dat het niet alleen maar zou gaan over de agrarische sector in zijn algemeenheid, maar vooral over perspectief van de landbouw en zeker moet het gaan over de bedrijven die door willen. En ik denk dat het dan ook

echt tijd wordt dat er een brief komt van de minister van Landbouw, die vooral zijn visie geeft op hoe die sector nou verder moet. Want er ligt wel een brief, die vooral gaat over het oplossen van het stikstofprobleem, maar er moet ook een brief komen, of in ieder geval perspectief komen, want een brief maakt niet zoveel uit, maar er moet perspectief komen voor de landbouw en dat hangt op dit moment. Dus we hebben als provincie Drenthe steeds ingebracht en dat hebben we u ook kenbaar gemaakt, dat alle provincies en alle sectoren moeten bijdragen. Een ander punt dat we hebben ingebracht, dat ook in de brief te lezen staat die in maart aan u gestuurd is, is dat een fors aandeel generiek nationaal beleid moet zijn, om een gelijk speelveld te houden in ons land voor de verschillende sectoren en zeker ook voor de landbouw. En wat de regie betreft, hebben we ook gezegd dat we daar natuurlijk invulling aan willen geven. We moeten met gebiedsgerichte aanpakken aan de slag, want er is een probleem. Maar we moeten wel ook beleidsvrijheid hebben om juist in die gesprekken met de partners, en dat is van VNO-NCW tot en met de agrarische sector en de TBO's en onze inwoners, van belang ook nog keuzes te hebben en in dat proces ook samen daarin op te trekken. Een ander punt is dat we natuurlijk het perspectief voor de landbouwsector van belang vinden, maar dat is ook impliciet voor ons landschap en voor de leefbaarheid van ons platteland. En we hebben en dat zei de heer Vegter terecht, ook een Noordelijk aanbod liggen bij de minister waar het laaghangend fruit betreft als het gaat om managementmaatregelen op het boerenerf. Ik herhaal wat al eerder door de Staten is uitgesproken dat we er ook aan hechten dat er een oplossing komt voor de PAS-melders, dat zijn de bedrijven die onder het PAS, de Programmatische Aanpak Stikstof gewoon mochten boeren, maar door het onverbindend verklaren van de PAS inmiddels geen vergunning hebben en wel te goeder trouw hebben gehandeld. Dus daar moet een oplossing voor komen. Voorzitter, dus dat handelingsperspectief voor de boeren, dat moet er komen. Klip en klaar en duidelijk. En dat zal moeten blijken ook in de brief van de minister, in dit geval minister Staghouver. In de gebiedsgerichte aanpak zeggen we eigenlijk dat we daar die randvoorwaarden voor nodig hebben om ook onze rol te spelen. Dan heb ik het nog niet over het Provinciefonds en ook de middelen die we daarvoor nodig hebben om het ook uit te voeren. U hebt ons € 3,6 miljoen gegeven om in personele zin al wat te doen, maar er moet veel meer komen voor de komende jaren. En voor ons als college is het van belang te melden dat we natuurlijk die gebiedsgerichte aanpak gaan oppakken wanneer de doelen duidelijk zijn, maar dat we wel eerst nog het goede gesprek moeten voeren, voordat we met elkaar ook kunnen instemmen, voorzitter. Dat is het beeld wat ik u wil meegeven naar aanleiding van uw vragen. Dank voor de vraag om dit ook zo hier te kunnen delen met u als Staten. Dank u wel.

De voorzitter: Is er van de zijde van de heer Vegter nog een aanvullende vraag?

De heer Vegter: Het is voor nu eerst voldoende.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even naar de rest. Mevrouw Zuiker van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Zuiker: Ik wil graag ook een punt van orde maken. Bij een rondvraag moeten er twee eenvoudige vragen zijn en nog een eenvoudige navraag. Dit zijn toch echt duidelijke statements van het CDA uit. Ik vind dat toch niet helemaal het juiste instrument.

De voorzitter: Even kijken. De heer Duut had ook nog een vraag. Dit was geen vraag.

De heer Duut: Mijn vraag is ter verduidelijking. Als onverhoopt het kabinet zijn zin krijgt, betekent dat dan dat onze mooie, wat mij betreft, Drentse koers de prullenmand in kan?

De voorzitter: De heer Jumelet kort.

Gedeputeerde Jumelet: Voorzitter, volgens mij zijn goede plannen juist om uitgevoerd te worden. Dus ik ben niet hier staande, alleen maar vanuit Drenthe, natuurlijk wel in mijn positie, om dat over te brengen. Maar alle provincies hebben goede plannen en wij zeggen eigenlijk vanuit IPO-verband tegen de minister: kijk goed naar die plannen en gebruik die. Ik ga ervan uit dat dat goede gesprek ook met het kabinet gaat plaatsvinden.

De voorzitter: Dank u wel, heer Jumelet. Dan gaan we naar de fractie van de Partij van de Arbeid. O, neem me niet kwalijk, de heer Moes.

De heer Moes: Voorzitter, bedankt voor de beantwoording van de goede vragen van het CDA, waar wij ons bij willen aansluiten. Een aanvullende vraag is de zogenaemde innovatie met het laaghangend fruit. Dat heeft u met de drie Noordelijke provincies 16 februari verstuurd aan het kabinet of aan de minister. Daar komt in de brief weinig van terug over het innovatieplan. Maar heeft u via andere kanalen nog reactie gehad op uw plannen, van het laaghangend fruit?

De voorzitter: De heer Jumelet.

Gedeputeerde Jumelet: Voorzitter, wij spreken met elkaar in IPO-verband met alle provincies samen over alle plannen die wij met elkaar hebben bedacht. We kennen het doel nog niet precies. Vanuit de wet wordt dat omgeslagen naar de 12 provincies, naar de Natura 2000-gebieden. We spreken met elkaar ambtelijk, zoals dat dan gaat en dan komt het uiteindelijk op de tafel bij de minister. We gaan ervan uit dat uiteindelijk al die plannen wel worden meegenomen in de aanpak. Maar er is in dit verband wel iets bijzonders aan de hand, namelijk dat wij ervan uit gingen dat we generieke maatregelen zouden zien uitgevoerd worden en wij gaan over tot de gebieds-specifieke aanpak, dus in de gebieden, en er is op dit moment - ik zeg het maar in alle openheid - enige spraakverwarring over wat generiek is. Wij willen graag met elkaar een voorpost zijn om die generieke maatregelen met laaghangend fruit te doen, maar daar zijn we het nog niet met elkaar over eens en dat is nog niet duidelijk.

De voorzitter: Dank, heer Jumelet. Ik zie de heer Schoenmaker ook zijn hand opsteken. De heer Jumelet kan blijven staan. De heer Schoenmaker.

De heer Schoenmaker: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk is het alleen maar een getal wat ik van de gedeputeerde wil horen. Als we nou het IPO hebben, het overleg en de minister op een schaal van één tot tien, hoe serieus denkt u dat de minister het IPO neemt?

De voorzitter: De heer Jumelet.

Gedeputeerde Jumelet: Voorzitter, wij vinden het nog steeds belangrijk met elkaar gewoon te spreken in dit land over heel belangrijke zaken. Ik vind dat eigenlijk geen vraag aan mij. Ik ga hem ook niet beantwoorden. Ik vind het gewoon van belang dat we elkaar serieus nemen en in het huis van Thorbecke, zoals u weet, hebben we allemaal onze rol en ik denk dat we daar gewoon met elkaar voor moeten staan en aan vast moeten houden.

De voorzitter: Dank u wel, heer Jumelet. Ik kijk nog één keer de zaal rond op dit punt. Geen aanvullende vragen. Dan ga ik over naar de fractie van de Partij van de Arbeid. Die heeft een

rondvraag ingediend over verduurzaming van zwembaden. En inderdaad, het is wel fijn als rondvragen een beetje beknopt kunnen zijn en ook beknopt kunnen worden beantwoord. Mevrouw Mensen-Maat.

Mevrouw Mensen: Dank u wel, voorzitter, De gevolgen voor de hoge energierekeningen zijn overal voelbaar. Dat geldt voor huishoudens en bedrijven, maar zeker ook voor zwembaden en dan met name voor de openluchtwembaden in onze provincie. Deze zwembaden zijn over het algemeen in handen van stichtingen en worden veelal gerund door vrijwilligers. Veel van deze zwembaden raken door de hoge energiekosten in de problemen en er zijn nu snel maatregelen nodig. Eerder hebben we als provincie verduurzaming van sportclubs ondersteunt. Dit was een initiatief van mijn voorganger Peter Zwiers van onze partij, en viel onder Drenthe Sport Duurzaam. Onze vraag aan de gedeputeerde is of hij mogelijkheden ziet om op korte termijn een vergelijkbare regeling voor zwembaden en dan met name de openluchtwembaden te ontwikkelen.

De voorzitter: Ik kijk naar gedeputeerde Stelpstra.

Gedeputeerde Stelpstra: Dank u wel. Die hoge energierekeningen zijn overal voelbaar, niet alleen in zwembaden, maar ook in sporthallen denk ik. Allerlei gebouwen, zelfs in kerken schijnt het voor te komen. Dus dat is een algeheel gegeven. Op dit moment bieden wij via twee trajecten de eigenaren van maatschappelijk vastgoed advies en begeleiding. Dat gebeurt via het programma verduurzaming maatschappelijk vastgoed. Daar hebben we geld van het rijk voor gekregen, € 1,8 miljoen tot en met 2023 en via de verlenging van Drenthe Sport Duurzaam zetten we € 400.000 provinciale middelen in. Op dit moment zijn we bezig om al die netwerken bij elkaar te brengen, ook het netwerk van zwembaden te realiseren, publieke zwembaden zult u begrijpen, dus dat is overdekt, groot en klein, om nou eens te kijken waar je nu tegenaan loopt. En op basis van die uitkomsten, dat gesprek, gaan we kijken op welke wijze men het beste geholpen kan worden. En dat zal toch vooral in de adviessfeer zitten, aan de financieringskant, omdat ik daar niet echt mogelijkheden zie vanuit de provincie. Tenzij we met het Energiefonds Drenthe nog het een en ander kunnen doen. Maar daarvoor is eerst die inventarisatie nodig.

De voorzitter: Dank u wel, heer Stelpstra. Heeft mevrouw Mensen-Maat nog een aanvullende vraag? Dat heeft zij, dus de gedeputeerde blijft nog even staan. Ga uw gang.

Mevrouw Mensen: Ik wilde zeggen dat het zo goed is.

De voorzitter: Nou, dat is fantastisch. Ik kijk nog even de Statenzaal rond. Er zijn geen aanvullende vragen. Dan gaan we naar de laatste rondvraag en die komt van de fractie van STIP en dat is een rondvraag over boeren in De Broekstreek. Ik geef het woord aan mevrouw Kort.

Mevrouw Kort: Dank u, voorzitter. Binnen onze provincie hebben wij diverse Natura 2000-gebieden, waarvan het Drentsche Aa-gebied er één is. Binnen dit gebied zijn sinds 2018 al plannen om het brongebied Geelbroek te veranderen. Het brongebied Geelbroek wordt opnieuw ingericht en zal worden vernat om er onder andere voor te zorgen dat de beekbossen en het unieke Bloemendaalbosje niet verdrogen. Het waterpeil in dit gebied zal dus worden verhoogd. Binnen dit gebied zijn nog boeren actief die grote problemen verwachten bij een hoger waterpeil. Deze boeren zijn al geruime tijd in gesprek met de provincie, maar dit heeft nog niet tot afspraken geleid, waar beide partijen zich in kunnen vinden. Nu stond er gisteren op de website van RTV

Drenthe het volgende te lezen: Boeren uit de Broekstreek moeten afzien van hun bezwaren tegen een gepland natuurproject in het gebied. Ook mogen zij geen nieuwe procedures tegen de plannen starten. Pas daarna wil de provincie Drenthe met hen in gesprek over eventuele compensatie. Verderop staat: De provincie wil nog één keer aan tafel onder de voorwaarde dat zij afzien van verdere bezwaren en procedures. Volgens STIP heeft iedereen het recht om bezwaar in te dienen tegen plannen van de provincie. Wij zijn van mening dat hier een grens wordt overschreden wanneer er wordt geëist te stoppen met bezwaren en procedures om in gesprek te blijven met de provincie. Kan de gedeputeerde uitleggen waarom deze voorwaarden zijn gesteld? Wij van het Drents parlement zijn voorstander van het creëren van draagvlak voor de plannen van de provincie. Maar is de gedeputeerde het met me eens dat het stellen van deze voorwaarden hier niet aan bij zullen dragen?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kort. Gedeputeerde, Jumelet.

Gedeputeerde Jumelet: Dank u wel, voorzitter. Ik ben het met mevrouw Kort eens dat er voor iedereen de gelegenheid moet zijn om bezwaar in te dienen of kenbaar te maken dat hij het ergens niet mee eens is. En toch even de context, want anders lijkt het zo uit de lucht te komen vallen. We spreken al heel lang met de bezorgde boeren in Geelbroek en ik herinner mij dat ik volgens mij nog maar net was aangetreden dat ik ook een gesprek heb gehad en dat is in de vorige periode, dus het is al langer geleden dan 2018, dat we in deze omgeving met elkaar bezig zijn, in de buurt in ieder geval van waar mevrouw Kort net over sprak, Geelbroek. We hebben de bezwaren gehoord. Die gaan inderdaad vooral in relatie tot vernatting, dat ook boeren last kunnen krijgen van water op hun land. Daar is in ieder geval al lange tijd dus gesprek over. Er zijn grondwatermodellen aan de orde en de verwachting is vanuit de provincie, dat hebben we met de boeren gedeeld, dat er geen schade te verwachten is in het gebied. Vervolgens hebben boeren in de afgelopen jaren daar in dat gebied gezegd: dat zal wel, maar wat is dan mijn garantie dat dat dan niet gaat gebeuren? En we hebben als provincie Drenthe gezegd en dat ook kenbaar gemaakt: mocht het onverhoopt toch zo zijn, dan zullen we de schade vergoeden. Dus we verwachten geen schade, maar stel je voor dat er dan toch schade zou zijn, dan gaan wij het vergoeden. Als je het niet verwacht, dan kun je die toezegging ook doen wat mij betreft. Dat hebben we dus ook gedaan. In de gesprekken is verder gevraagd om een schadevergoeding vooraf, dus planschade. Nou, daarvan is bijzonder dat dan te vragen als je al een toezegging hebt gekregen dat er vergoed zal worden, mocht er schade zijn en dat de verwachting uit de modellen is dat dat niet zal plaatsvinden en er zelfs ook een schadeprotocol aan de orde is. We hebben daar nog weer ambtelijk over gesproken op 9 februari. Maar daar is langzaam ook weer de idee ontstaan om toch weer met elkaar in gesprek te gaan. Want er is misschien ook iets te doen met kavelruil en dat is wellicht toch een oplossing. Wanneer moet er sprake zijn van ver- en aankoop, drainage, particulier grondbeheer, natuurbeheer, intensiveren van samenwerking met Staatsbosbeheer. Dat is dan eigenlijk nog weer een extra inzet vanuit de provincie, ondanks dat we dat allemaal al gedaan hebben, om te zeggen dat we dan toch nog wel een keer weer met jullie willen kijken als jullie niet zeker zijn, dan willen we dat alsnog doen. En voorzitter, in die context is ambtelijk aangegeven: u hebt een Wob-verzoek ingediend, u bent aan het procederen, u wilt gaan procederen, als we deze route gaan lopen, laten we dan ook tegen elkaar zeggen: ga dan nu niet bezwaar maken, maar laten we dit ook een kans geven. En dat is onverbloemd in de mail terechtgekomen aan de bezorgde boeren en dat heeft uiteindelijk geleid tot uw vragen en ook een stukje op RTV Drenthe. Maar de intentie is juist om er met elkaar uit te komen. We hadden ook kunnen zeggen: we gaan niet meer met elkaar in gesprek, want we hebben nu alles gedaan en verzekerd dat er geen schade zal zijn en mocht er schade zijn, dan wordt dat vergoed. De wens was toch nog weer om met elkaar in gesprek te gaan om te kijken of er andere kansen

zijn. Dat hebben we gedaan en die zin is bedoeld om: laten we elkaar goed in de ogen kijken en samen gaan voor een oplossing. En dat is er gebeurd en volgens mij zitten we goed aan tafel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, gedeputeerde Jumelet. Wil mevrouw Kort nog een aanvullende vraag stellen? Dat is niet het geval. Ik zie de heer Veldsema van de ChristenUnie. Ga uw gang.

De heer Veldsema: Dank u, voorzitter. Misschien een denkrichting die een opening zal bieden, want van de gesprekken in februari ben ik ook telefonisch op de hoogte gebracht. Is het een optie om voor te stellen dat de bezwaren worden opgeschort in plaats van ingetrokken? Hoe ziet u dat?

De voorzitter: De heer Jumelet.

Gedeputeerde Jumelet: Voorzitter, ik vind alles prima. Het gaat om de oplossing en wat mij betreft gaat het echt ook over samen kijken hoe je een proces in kunt gaan. Als je tegen mensen zegt: er zal geen schade zijn, maar stel je voor dat dat dan toch nog gaat gebeuren, wie weet hoe het allemaal in de echte wereld is, zal ik maar zeggen. De rapporten worden gemaakt, maar stel je nu eens voor dat het toch gebeurt, dan krijgt u een vergoeding. Die zekerheid was blijkbaar niet genoeg en dan gaan we met elkaar op verzoek nog een keer weer in gesprek. Daar is uiteindelijk ambtelijk gezegd: trek dan wel die bezwaren in. Dat kan nooit voordelig zijn, want zo werkt dat niet. Maar laten we constateren: kom aan tafel. We gaan naar oplossingen zoeken als die er zijn en dat is wat mij betreft elke keer onze inzet. Er wordt mij weleens verweten dat we in Drenthe te veel praten. Dan maar te veel praten, maar de oplossing staat voorop. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, gedeputeerde Jumelet. Ik kijk nog één keer de kring rond. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van de rondvragen.

G. Rapportage Geloofsbrieven

De voorzitter: Ik ga over naar agendapunt G en dat is de rapportage van de Commissie voor de geloofsbrieven. De heer J.R. Oosting en de heer S.R. Pormes zijn door het centraal stembureau benoemd tot Statenlid en nu ligt de vraag voor of zij toegelaten en beëdigd kunnen worden. De Commissie voor de geloofsbrieven is woensdag 6 april bij elkaar geweest en heeft onderzoek gedaan naar de benoembaarheid van beide kandidaten. De commissie bestond uit mevrouw Roggen van de Partij van de Arbeid, de heer Pruischer van de ChristenUnie en de heer Pragt van D66. De heer Pragt is rapporteur namens de Commissie en ik geef hem graag het woord om verslag te doen van het onderzoek naar de benoembaarheid. Ga uw gang.

De heer Pragt: Mevrouw de voorzitter, de commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij overlegde stukken van de benoemde leden de heer Oosting en de heer Pormes onderzocht en in orde bevonden. Wij adviseren de Staten de heren Oosting en Pormes toe te laten als leden van de Provinciale Staten van Drenthe. Dank u.

De voorzitter: Kort maar krachtig, heer Pragt. Dank u wel. Ik stel de Staten voor om het advies van de commissie over te nemen. Ik kijk even rond. Ja, iedereen zit te knikken. Dat is fijn en ik concludeer daarmee dat de heer Oosting en de heer Pormes zijn toegelaten tot de Provinciale

Staten van Drenthe. Ik dank de leden van de commissie voor de geloofsbrieven voor hun werk en ik verzoek de bode om de heren Oosting en Pormes, en ik weet dat zij aanwezig zijn op de publieke tribune, even kijken. Waar zijn zij? Ja, ik zie de heer Oosting en waar zie ik ...? Achter de microfoon. O ja, u zit helemaal in het hoekje. Mooi, de heer Pormes zie ik ook, om de gedragscode integriteit te gaan ondertekenen. Dus als de bode de gedragscode naar de heren toe wil brengen, dan onderschrijven ook onze beide nieuwe leden de gezamenlijke uitgangspunten voor het integere besturen. Dat is mooi. Ik zie dat de bode deze kant weer opkomt. Dames en heren, nu de geloofsbrieven van beide heren zijn goedgekeurd, zijn zij toegelaten en zij hebben ook de integriteitscode ondertekend en daardoor zijn mevrouw Haan en de heer Smits geen lid meer van Provinciale Staten. Ja, zo is het.

H. Afscheid van mevrouw H.T. Haan (GroenLinks) en de heer J. Smits (VVD)

De voorzitter: Dat brengt mij bij het afscheid van mevrouw Haan, Ria, en de heer Smits, Jan, want het is mooi om daar toch even stevig bij stil te staan met uw welnemen, dames en heren. Nog even een praktische mededeling. Na de installatie van de heren Oosting en Pormes hebben we een schorsing en dan kunt u zowel afscheid nemen van mevrouw Haan en de heer Smits als de beide heren feliciteren die de gelederen komen versterken. Dus dan gaan we even schorsen. Mevrouw Haan en de heer Smits hebben aangegeven ook zelf het woord te willen voeren. En ik zei het al, ik vind het fijn om u toe te spreken. Ik begin bij de heer Smits, want hij zit het langst in onze Staten. En Jan, dit is niet zo heel eenvoudig om officieel afscheid te moeten nemen van jou. Ik zeg maar Jan, want ik kan natuurlijk heel netjes en formeel mijnheer Smits zeggen, maar wij kennen elkaar langer dan vandaag en het zou wel erg onpersoonlijk zijn. Ik heb begrepen dat je vrouw, Tineke, ook hier is. Is dat zo? Ja, Tineke, fijn, heel goed. Want dit is echt ongelooflijk mooi dat jullie hier met zijn tweeën zijn en daar hebben we natuurlijk ook gezamenlijke herinneringen aan en des te bijzonder is het dat jullie hier samen zijn en dat Tineke er ook gewoon bij is en zo meteen ook bij Tynaarlo aan jouw zijde zal staan, Jan. En het is helemaal niet zo makkelijk om afscheid te nemen van iemand die tien jaar lang met hart en ziel, mag ik wel zeggen, Statenlid is geweest en je bent er zelf nogal nuchter in en jij schijnt opgemerkt te hebben: 'Anders was ik over een jaar weggegaan, dus het maakt eigenlijk niet zo vreselijk veel uit.' Nou, dat vinden wij wel. Dat je dat maar even weet. Kijk, jij bent niet zomaar een Statenlid geweest, Jan, want het is een beetje te veel om de hele waslijst op te noemen, maar ik wil absoluut niet onvermeld laten dat jij echt een fantastische rol hebt gespeeld in de Werkgeverscommissie als voorzitter. Ik denk dat mijn griffier dat kan beamen. Zij gaat nu zitten knikken, neem ik aan, ja, zie je wel, want jij hebt daarin wel richting bepaald en ik mocht er als adviseur bij zitten, dus ik heb dat ook zien gebeuren en dat is denk ik voor de griffie als zodanig, dus ook de andere leden van de griffie, een groot goed. En je hebt het lidmaatschap bij de Algemene Vergadering van het IPO zo ingevuld dat Drenthe bij het IPO heel goed op de kaart staat en dat was daarvoor niet altijd het geval, zal ik maar zeggen. Dus dat is mooi. En je bemiddelde daar waar nodig gewoon tussen al die verschillende provincies, zonder het belang van Drenthe uit het oog te verliezen. En dat is natuurlijk gewoon voor ons allemaal heel plezierig geweest. En ik moet ook nog even terug denken, dames en heren, dat de heer Smits, samen met Rob Camies hier natuurlijk ook een bijzondere bijeenkomst heeft belegd over het onderwerp thorium en ik weet nog dat jullie daar zelfs Diederik Samsom voor hebben weten te strikken. Dat is natuurlijk toch wel heel mooi geweest tijdens corona-tijd en op de inhoud ook heel wezenlijk. Ja, dat zijn allemaal werkzaamheden die je als Statenlid erbij hebt gedaan, Jan, en naast hebt gedaan. Je hebt natuurlijk ook als Statenlid heel veel verschillende onderwerpen behandeld. Eerst al in de Statencommissie OGB en dat was dus nu in de laatste periode en daarvoor in de Statencommissie FCBE was je wel

het financiële geweten van de Staten, dat staat hier op papier, dus dan is dat ook zo. En ik heb me laten vertellen en dat heb ik me echt laten vertellen, dat een gedeputeerde Financiën en ik kijk even naar de huidige, maar de voorganger van de huidige, altijd wel wat rechter in zijn stoel ging zitten als de heer Smits aan het woord kwam en ik denk dat dat voor de huidige ook wel geldt, hoor, maar voor de vorige was dat zeker zo. Zeker in de eerste termijn van een debat wilde je toch wel even laten weten wat de VVD nou vond van een voorstel. Dat is ook goed voor het debat en dat deed je altijd op een rustige, vriendelijke manier, maar zeer 'to the point' en met een vorm van, je zou kunnen zeggen, droge humor. En dat hebben we de hele tijd natuurlijk hier mee mogen maken, ook als je niet achter het spreekgestoelte stond, maar gewoon als we elkaar tegenkwamen. Dat is heel plezierig en ja, ik wil toch ook nog even memoreren dat jij tijdens de Statenexcursie in december 2016, dat was naar Brussel, dat je toen een van de organisatoren was en samen met Friesland is dat op poten gezet. Het was een bezoek aan het Europees Parlement. Ik heb begrepen dat jullie toen oog in oog kwamen te staan met een zeer marquant lid van dat Europees Parlement, een lid met een CDA-achtergrond, genaamd mevrouw Annie Schreijer-Pierik en zij nam gewoon van jullie even de regie over. Gelukkig had jij toen een troef achter de hand, want ik heb begrepen dat jij toen een VVD-parlementariër, Jan Huitema hebt gevraagd om daar toch een beetje paal en perk aan te stellen. Het is die nacht nog wel, en ook dat staat hier, lang onrustig gebleven in Brussel. Dus naast het bloedserieuze werk, wat we hier doen als leden van de Staten en als volksvertegenwoordiger, is ontspanning natuurlijk ook gewoon een belangrijk iets. Dierbare Jan, we zijn je veel dank verschuldigd voor je inzet in het Drents Parlement in de afgelopen tien jaar en natuurlijk wensen we jou alle goeds, zowel privé, als in Tynaarlo. Die gemeenteraad daar, en ook de burgemeester die ik nog aan de telefoon had vandaag, zijn gewoon spekkopers dat ze jou erbij mogen hebben. Dat staat niet in mijn papertje, maar dat vind ik wel. En ik weet zeker dat jij het goede werk niet alleen voor Tynaarlo, maar voor ons allemaal zult voortzetten. Dus Jan, heel erg bedankt. Bij het afscheid hoort een cadeau en een bos bloemen en die wil ik jou graag overhandigen. (applaus) Kun je deze kant opkomen? Dank je wel. Dit is ons Statencadeau.

De heer Smits: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: En de bloemen zijn zeker voor Tineke. Tineke, dank je wel dat je hem zo lang uitgeleend hebt. Dames en heren, dan kom ik natuurlijk naadloos bij mevrouw Haan, oftewel Ria. Als jij het goed vindt, wil ik je ook graag tutoyeren. Dag mag wel, hè, Ria? Want jouw benoeming tot raadslid in de gemeenteraad van Assen heeft je doen besluiten om het Statenlidmaatschap op te zeggen. Ik denk dat ik dat goed begrijp, maar je laat het Drents Parlement niet helemaal los, want je hebt besloten om als het ware stuivertje te wisselen, als ik me zo mag uitdrukken, met Sam Pormes. Dus Sam gaat nou Statenlid worden en jij blijft commissielid, niet zijnde Statenlid En dat is plezierig, want je hebt natuurlijk al heel veel verstand van zaken. Jij bent actief in de Statencommissie FCBE en je was woordvoerder cultuur. Je was ontzettend actief voor het Drents Parlement, ook op allerlei andere manieren. Bij jongerenactiviteiten, zoals het provinciespel was je er altijd en ook bij het jeugddebat en bij Gast van de Staten konden we altijd een appel op je doen. En als een collega opeens een keertje niet kon, nou, huyla dan pakten we de telefoon, belden Ria Haan en ja hoor, dan stond ze binnen no time op de stoep, want je woont natuurlijk ook in de buurt. En dat is echt heel plezierig. Dus je was enorm paraat. Je bent ook actief geweest in de Werkgroep Veranderende Samenleving. Het doel van die werkgroep is natuurlijk het herstellen van de verbindingen tussen politiek en samenleving en dat is jou echt op het lijf geschreven, Ria. Want jij weet als geen ander hoe je mensen kunt betrekken bij alles wat hier gebeurt en ik ga ervan uit zo meteen ook in de gemeenteraad van Assen. Ik weet ook dat je met voorkeurstemmen gekozen bent daar. Dus dat verbaast me niet, zal ik maar zeggen. Je bent

voorzitter van de Werkgroep Inclusieve Staten en die werkgroep heeft het mogelijk gemaakt om de cursus Politiek Actief aan te bieden. Ik mocht bij de aftrap zijn en we dachten dat er hooguit 30 mensen zouden zijn die de cursus de moeite waard zouden vinden, maar het waren er 100. Dus jij en ik en ook de andere leden van de werkgroep, wij moesten wel even, we dachten: wat geweldig. Maar ook hier was jouw voorzitterschap daarbij natuurlijk wel essentieel. Jij hebt altijd, nu ook weer zie ik, een goed humeur, een stralende lach en dat scheelt natuurlijk enorm. Dat is een soort opgewektheid die in jou zit. Dus dat is mooi en net zoals ik Tynaarlo heel veel succes en plezier wens met Jan, weet ik zeker dat dat in mijn eigen gemeente, want ik woon in Assen, ook aan de orde is, hier met Ria Haan. Dus ik weet zeker dat Marco Out en de andere leden van de gemeenteraad aan jou heel veel plezier zullen gaan beleven, Ria. Het is ontzettend fijn dat je toch ook nog een beetje bij ons blijft. Dus we nemen niet helemaal afscheid van je, maar je krijgt wel het cadeau en ook de bloemen. (applaus) Alsjeblieft, en Simone gaat een foto van ons maken.

Mevrouw Haan: Dank je wel.

De voorzitter: De beide oud-leden van de Staten van Drenthe hebben aangegeven dat zij het woord willen voeren om ons uit te swingen met zijn allen stel ik me zo voor. Mag ik beginnen bij de heer Smits? Ik geef voor de laatste keer het woord aan de heer Smits van de VVD-fractie. Ga uw gang.

De heer Smits: Ja, daar sta je dan. Tien jaar. Sinds 18 april 2012. Willemien was toen al in de Staten, net als Nico en Bert, Tjisse, toen nog Statenlid, Hans toen als commissielid en Henk Brink toen in het college. En verder is alles veranderd in de loop van die tien jaar. Twee inhoudelijke onderwerpen wil ik toch even benoemen. Het eerste is: is het college wel in control? Wat is daarop uw antwoord, college? Ik heb het mij vaak afgevraagd in de afgelopen jaren en dat had alles te maken met steevast terugkerende begrotingsoverschotten. En het andere punt is: noemt u mij maar 'Jan Opcenten'. Dat maakt ook wel duidelijk waar mijn hart lag, bij het stabiliseren of verlagen van de opcenten motorrijtuigenbelasting. En het liefst bij het afschaffen van die oneerlijke en onzinnige belasting, ik kan dat nu nog even zeggen. Terugkijkend op tien jaar Staten van Drenthe voel ik mij bevoorrecht dat ik in jullie midden heb mogen verkeren. In deze groep met enthousiaste mensen, ieder vanuit haar of zijn eigen overtuiging, maar allemaal met het hart op de goede plek als het om Drenthe gaat. Ik ben dankbaar voor de prachtige fractie, waarvan ik deel mocht uitmaken. Waarin we met een prachtig team liberale politiek hebben bedreven. Maar ik kijk ook terug naar vele andere samenwerkingsverbanden, zoals de Begeleidingscommissie Accountant en de Werkgroep Programmabegroting. Ik zag Roelie nog zitten, ja, daar achteraan, daar hebben we ook mooie momenten in gedeeld. Maar ook de Werkgroep Vrouwen kiezen, ook samen met Roelie en met Henk onder andere. Wat hebben we een mooie act gedaan, Henk, in deze zaal en in onze zuurstokroze pakken. Dat was niet slecht te noemen. En wat hebben we een mooie themabijeenkomst voorbereid met Rob en Jelly over thoriumenergie. Jetta zei daar zojuist al wat van. Ik kijk terug op al die mooie momenten in de Werkgeverscommissie en binnen het IPO. Dank aan Hendrikus, aan Nico, aan Elke en aan Robert. Dank aan Simone voor de vele mooie momenten waarin we spraken over leiderschap en over persoonlijke groei en ontwikkeling. Ja, en dan in één keer bij een wolkenloze lucht komt het bericht dat mijn lief een ernstige en agressieve vorm van leukemie heeft. En onze wereld stort volledig in. Wat kan verdriet intens zijn als het je zo raakt. Maar nu zijn we hier en Tineke zit op de tribune. En we zijn intens dankbaar en gelukkig dat de behandeling is aangeslagen en dat alles is gelopen zoals het is gelopen. Dank voor alle steun tijdens die moeilijke en donkere perioden. En in het bijzonder wil ik daarbij Jetta noemen, onze commissaris, voor wie geen moeite te veel leek om

contact te zoeken en steun te bieden toen ik het zo hard nodig had. Lieve collega's, Statenleden, collegeleden, medewerkers van de griffie, pas een beetje op elkaar. Blijf vooral op zijn Drents werken. Het geeft niet wat anderen daarvan zeggen. Aandacht en respect voor elkaar is goed. Ik heb er altijd van genoten. Het ga jullie allemaal goed. (staand applaus)

De voorzitter: Dank, Jan. Ria, mag ik jou het woord geven?

Mevrouw Haan: Ja, wat moet je dan zeggen als je net zo'n toespraak hebt gehad? Vier jaar geleden werd tegen mij gezegd: ga eens kijken of de politiek wat voor jou is. Ga eens die training volgen die in het provinciehuis wordt gegeven. En eigenlijk was ik heel snel om, want wat trok me dat toch en ik had zoiets van: dit kan wel eens leuk zijn. Ik stelde mij kandidaat en warempel, boven mijn eigen verwachting, meteen geïnstalleerd als Statenlid. En wat heb ik het hier leuk gehad en dat is misschien ook wel de reden dat ik zeg: ik wil nog niet helemaal weg. Heel veel sociale dingen aan de hand gehad, in verschillende werkgroepen gezeten, hoe je het contact met mensen kunt veranderen, proberen te veranderen. Hartstikke mooi. En wat ik dan nog heel leuk vond, dat ik op het laatst in een werkgroep zit die ervoor zorgt dat die cursus opnieuw wordt gegeven en dan ook nog veel groter. Dus dat is iets waar ik gewoon vrij trots op ben. Ik hoop dat die lijsten volgend jaar nog mooier zijn en dat hier een nog groter verschil in samenstelling komt. Ik heb hier verschrikkelijk veel geleerd, waar ik denk ik in Assen, in combinatie met de sociale achtergrond die ik in veel organisaties in Assen heb gehad, als ik dat combineer, hoop ik daar gewoon heel iets leuks mee te kunnen doen in de komende jaren. Ik wil in eerste instantie natuurlijk mijn fractie bedanken. We hebben gewoon fijn en goed met elkaar samengewerkt en ik blijf er nog steeds een onderdeel van. Het is wel heel fijn hoe dat gegaan is en daarnaast de samenwerking in de verschillende commissies, maar ook gewoon onderling met de verschillende Statenleden. En als allerlaatste wil ik eigenlijk de griffie bedanken voor de inzet en de begeleiding die ze hebben gedaan op alle trajecten. Dank jullie wel. (applaus).

I. Benoeming commissielid, niet zijnde Statenlid; Statenuk 2022-53

De voorzitter: Het is een beetje bijzonder, want we hebben nu afscheid genomen van mevrouw Haan, van Ria, maar de fractie van GroenLinks draagt haar onmiddellijk voor als bijzonder commissielid, niet zijnde Statenlid en zij blijft daarbij zitting houden in de commissie FCBE, Financiën, Bestuur, Cultuur en Economie. En deze benoeming is nu vastgelegd in Statenuk 2022-53, dat is Benoeming commissielid, niet zijnde Statenlid. En bij bijzondere commissieleden vragen wij, net zoals bij Statenleden, om ondertekening van de Gedragscode Integriteit, maar ik stel vast dat de gedragscode natuurlijk al door mevrouw Haan is ondertekend. Dus die blijft geldig, ook in haar rol als bijzonder commissielid. Ik hoop dat u daarmee kunt instemmen, want anders moet mevrouw Haan weer opnieuw de handtekening zetten. Dus we gaan er gewoon van uit dat uw handtekening blijft staan. Helemaal goed. Dus daar hoort een hamerslag bij. En ik feliciteer mevrouw Haan dus met haar benoeming. Welkom terug, Ria. Ja, het is wel bijzonder. (applaus)

J. Installatie van de heer S.R. Pormes (GroenLinks) en de heer J.R. Oosting (VVD)

De voorzitter: Dames en heren, we gaan nu over tot de installatie van de heren Oosting en Pormes en ik verzoek de heren Oosting en Pormes naar voren te komen en hier voor mij te gaan staan voor het afleggen van de verklaring en de belofte en ik verzoek de Statenleden, voor zover dat mogelijk is, om te gaan staan en ik zal de clausule voorlezen. Komt u maar. Kan dat hier?

Welkom. Ik verklaar dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks, noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen. Meneer Pormes?

De heer Pormes: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Heer Oosting?

De heer Oosting: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Mannen, van harte gefeliciteerd met het feit dat jullie in ons midden zijn gekomen en lid zijn van de Staten van de provincie Drenthe. (applaus) Mag ik dat vergezeld laten gaan van een bloemetje? Dames en heren, ik schors de vergadering tot, even kijken, 14.30 uur, zodat u de gaande leden van onze Staten en de komende leden en het blijvende lid kunt feliciteren en uitzwaaien. Dank u wel.

K. Lijst van Hamerstukken

De voorzitter: Dames en heren, ik ga even kijken of mensen uit de belendende ruimte, zoals dat altijd zo mooi heet, deze kant weer op kunnen komen. Ja, komt u maar. Heel goed, het is 14.30 uur. Dames en heren, als u weer wilt gaan zitten, dan kunnen we zo de vergadering vervolgen. Wil je nog een keer bellen? Dames en heren, ik heropen de vergadering en we zijn inmiddels bij agendapunt K, de Lijst van hamerstukken en die stel ik nu aan de orde.

K-A Zonder stemverklaring aan te nemen

K-1 Benoeming voorzitter van de Werkgeverscommissie Provinciale Staten en aanwijzing lid Algemene Vergadering IPO; Statenstuk 2022-54

De voorzitter: K1 gaat over de benoeming van de voorzitter van de Werkgeverscommissie Provinciale Staten en de aanwijzing lid van de Algemene Vergadering van het IPO. Het is een voorstel van het presidium van 4 april jongstleden op Statenstuk 2022-54. Ik heb begrepen dat het gaat om de heer Uppelschoten. Kan iedereen met dit voorstel instemmen? Dat is het geval. Aldus besloten.

K-B Met stemverklaring aan te nemen

K-2 Digitaliseringvoucher Drenthe; Statenstuk 2022-46 Herzien

De voorzitter: K2, Digitaliseringsvoucher Drenthe. Een voorstel van het college van GS van 15 februari, Statenstuk 2022-46, dat is een herzien stuk. U heeft naar aanleiding van de behandeling van dit Statenstuk in de Statencommissie FCBE op 6 april dat herziene Statenstuk volgens afspraak ontvangen. En er staan streepjes in de kantlijn waar die precies gewijzigd is. De fracties

van PVV en SP hebben aangegeven dat zij met een stemverklaring willen komen. Ik geef eerst het woord aan de woordvoerder van de PVV, de heer Uppelschoten. Ga uw gang.

De heer Uppelschoten: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. In de commissie heb ik ook gezegd dat wij natuurlijk het MKB willen helpen, zeker met de digitalisering, maar dat wij dit zien als een cadeautje. Cadeautjes mogen best gegeven worden, maar we hebben het idee dat er een structurele oplossing zou moeten zijn voor de ondersteuning van het MKB en wij zullen hier mee instemmen. Maar ik wil er nogmaals op aandringen, dat wij liever hadden gehad dat die € 600.000 ter beschikking zal komen van de ICT-Hub in Hoogeveen en dat de ICT-Hub in Hoogeveen zou uitgroeien tot een ondersteuningspunt voor het MKB in Drenthe en dat als mensen problemen hebben met ICT of dingen willen ontwikkelen, dat zij altijd een beroep kunnen doen op ons, de ICT-Hub in Hoogeveen. Wat daarvan de kosten moeten zijn, dat weet ik niet. Ik hoop maar heel laag, maar dat dat een vast punt wordt en dat het een andere oplossing is dan eenmalig een cadeautje geven, wat volgens ons niet veel zal helpen om de digitaliseringsproblemen op te lossen.

De voorzitter: Dank u wel, heer Uppelschoten, voor deze stemverklaring. Ik kijk naar de SP-fractie. Mevrouw Dijkers, wilt u de stemverklaring afleggen.?

Mevrouw Dijkers: Ja, graag. Voor de SP geldt dat we het MKB absoluut hoog in het vaandel hebben en we vinden dat het een sympathiek verhaal is, maar er is geen toetsing op financiële noodzaak bij de bedrijven. Wij zouden 250 ondernemers op basis van financiële argumenten en sociaal ondernemerschap willen subsidiëren. Het heeft ons inziens geen zin bedrijven te financieren die het makkelijk zelf kunnen betalen. En daarom stemmen wij tegen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkers. Aldus is besloten met deze beide stemverklaringen. Dank u wel.

K-3 Provinciaal Inpassingsplan Drentse zonneroute A37; Statenstuk 2022-44 Herzien

De voorzitter: Dan ga ik naar agendapunt K3, dat is het Provinciaal Inpassingsplan Drentse zonneroute A37. Een voorstel van het college van GS van 5 april op Statenstuk 2022-44, herzien stuk. Ook hier zijn streepjes in de kantlijn aan de orde en de fractie van de PVV heeft aangegeven met een stemverklaring te willen komen. De heer Uppelschoten vervangt hierbij de heer Vorenkamp. Ga uw gang.

De heer Uppelschoten: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Wij hebben, maar dit is in de commissie ook naar voren gebracht door de heer Vorenkamp, twee bedenkingen. Die zijn zo zwaar dat wij tegen dit voorstel zullen stemmen. De eerste bedenking is: we hebben met een heel groot project over windturbines gezien hoe belangrijk participatie is en wij zouden willen dat als je met zo'n groot project begint, dat de participatie goed geregeld is. Dat is niet de procedure volgen, maar dat is dat de participatie zo geregeld is dat de opbrengsten van grote zonneparken geregeld is en dat kan geregeld worden met de coöperaties. Dat is bij dit project niet, dus daar hebben wij principieel problemen mee. Het tweede is dat het een heel groot project is en je weet niet wat de consequenties zullen zijn op het landschap en de omgeving en voor de mensen, om nog niet te praten over de weggebruikers, en we zouden heel graag willen, dat is ook door de heer Vorenkamp ingebracht, dat er een pilot komt, dat een deel van het project wordt uitgevoerd. Niet om daarmee te zeggen dat de rest niet uitgevoerd mag worden, maar dat er

een pilot komt en dat gekeken wordt wat de effecten zijn van dit project en dat je dan besluit zo'n groot project vervolgens te continueren als dat niet heel vervelende consequenties zal hebben. Nou, om die twee redenen stemmen wij tegen dit voorstel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Uppelschoten, voor deze stemverklaring.

Mevrouw Zwaan: Voorzitter?

De voorzitter: Even kijken, wie vraagt? Mevrouw Zwaan. Dit was een stemverklaring, dus daar kunnen we eigenlijk geen debat over hebben. Hebt u een ordevoorstel?

Mevrouw Zwaan: Ja, dat heb ik. Mag ik namens de VVD ook een stemverklaring afgeven op dit stuk?

De voorzitter: Ja, dat mag.

Mevrouw Zwaan: Dan begin ik maar meteen. Ga uw gang. Dank u wel, voorzitter. De VVD kan instemmen met dit voorstel, waarbij door GS is aangegeven bij de uitvoering nadrukkelijk rekening te houden met een goede landschappelijke inpassing, in overleg te gaan met de aanwonenden in aanloop naar de uitvoering en dat dit nog op te starten participatietraject meegenomen wordt, hoe onder andere onnodige bomenkap wordt vermeden, de leefomgeving daardoor wordt beschermd en een nulmeting met betrekking tot geluid wordt gerealiseerd. Onderdelen die voor onze fractie heel belangrijk zijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zwaan. Dan kom ik bij de bespreekstukken, dus aldus besloten wat het Provinciaal inpassingsplan Drentse zonneroute A37 betreft.

L. Bespreekstukken

L-1 Gevolgen oorlog in Oekraïne op provincie en afdoening van motie M 2022-8; brief van het college van GS van 1 april 2022, incl. onderbouwing Statenfractie PvdA

De voorzitter: Agendapunt L-1, de gevolgen van de oorlog in Oekraïne op onze provincie en de afdoening van motie M 2022-8 en de brief van het college van GS van 1 april zijn aan de orde. En deze brief van GS is geagendeerd op verzoek van de fractie van de Partij van de Arbeid. Deze fractie krijgt als eerste het woord. We hebben een woordvoeringslijst, dus die lopen we af. Het onderlinge gesprek over de brief staat hier aan de orde, dus er hoeft geen besluit te worden genomen. We hebben spreektijden bij dit agendapunt: 3 minuten per fractie, voor het college zijn er 9 minuten en in de tweede termijn is er 1 minuut spreektijd per fractie en voor het college 3 minuten. Ik geef het woord aan de heer Du Long van de fractie van de Partij van de Arbeid.

De heer Du Long: Dank u wel voorzitter en dank aan de overige fracties voor het ondersteunen van de agendering van deze Oekraïnebrief. Dank GS voor de veelomvattendheid van de brief naar aanleiding van de Oekraïnemotie. Dat stellen wij zeer op prijs. En wat ons betreft krijgen we ook periodiek zo'n overzicht naar analogie van de eerdere crises die we net achter de rug hebben, althans vrijwel, en dat was corona. Voorzitter, in de agenderings- onderbouwing schreven we dat de gevolgen van deze oorlog lang merkbaar zullen zijn. Veel Oekraïense vluchtelingen willen dan misschien wel terug naar hun huis, dorp of stad, maar dat is in puin geschoten

door het Russische leger en alleen het Russische leger. Ik wil hier aan dat laatste graag nog toevoegen: Daar is geen NAVO of EU als medeschuldige voor aan te wijzen, zoals eerder wel in deze Staten is gesuggereerd. Het is Rusland, het is Poetin, het is Poetins agressie als een frontale aanval tegen democratische Europese waarden, die de volle verantwoordelijkheid draagt voor de slachtingen in Oekraïne, dat alles onder het mom van denazificatie. Denazificatie, uitermate cynisch begrip in dit verband, zeker als je bedenkt dat het juist Poetin is die allerlei extreemrechtse en nazigroepen, zowel in Rusland als de EU steunt en ook door hen volop hier wordt gesteund. Voorzitter, de Oekraïnebrief is veel omvattend. Elk van de behandelde onderwerpen is belangrijk. Wat iedere keer weer van doorslaggevend belang blijkt te zijn op de lange termijn, en ik redeneer vanuit zowel het belang van vluchtelingen als vanuit het belang van de ontvangende maatschappij Drenthe, en waar je op korte termijn iets aan kunt doen, is toegang tot het onderwijs en toegang tot de arbeidsmarkt als sleutel tot integratie. Hoe eerder met integratie wordt begonnen, ook als mensen blijken hier voor kortere tijd te verkeren, hoe beter. Elke bijdrage daaraan is wat ons betreft van belang. Om die reden vragen wij op dit moment uitdrukkelijk voor die onderwerpen de aandacht. Nou, dan zijn er een aantal vragen voorzitter aan de fracties en aan GS. Ik kan ze kort voorlezen. De vraag aan de fracties: Bent u het met de PvdA-fractie eens, los van de ontwikkelingen in het Oosten van Europa die niemand kan voorspellen, dat het de moeite loont, om redenen zoals omschreven, prioriteit te geven aan een nadere verkenning van de thema's onderwijs en arbeidsmarkt en daarbij impliciet te verkennen of te laten verkennen of hier extra financiële middelen aan toegerekend kunnen of moeten worden? En aan GS dezelfde vraag, aangevuld met: Als die vraag positief wordt beantwoord, kunnen GS dan op korte termijn bij PS terugkomen met een inhoudelijke reactie plus eventueel een financiële vertaling daarvan? Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel de heer Du Long. Ik ga door met de heer Nijmeijer van GroenLinks.

De heer Nijmeijer Dank u wel voorzitter. Een grote stroom mensen vlucht naar het westen doordat een agressor uit Rusland denkt rechtmatig een land binnen te kunnen vallen en daarbij duizenden slachtoffers maakt en miljoenen mensen op de vlucht slaan, hun huis en haard en in vele gevallen hun familie daarbij achterlatend. En dat deze agressor hier in Nederland steun krijgt voor deze inhumane wrede acties, nee sterker nog, dat het de schuld van het westen en de NAVO is dat deze acties worden gerechtvaardigd, aldus ook de stemverklaringen in de vorige PS-vergadering van Forum van Democratie. Een verklaring die verlamd werkt op de Statenleden en een ijzige stilte in die Statenzaal in de greep nam. Ongeloof en verbijstering. Voorzitter, de heer Du Long heeft al dit aangestipt en daar sluit ik me ook graag bij aan. Maar het lijkt me daarom ook nu goed in te gaan op het onderwerp van deze agendering en antwoord te geven op de vragen die de PvdA erbij heeft gesteld. Het is bijzonder hartverwarmend om te zien hoe snel humanitaire hulp op gang wordt gebracht in Nederland. Een land dat zich in de afgelopen jaren niet echt heeft opengesteld voor het opvangen van vluchtelingen uit oorlogsgebieden en nu vele initiatieven ontwikkelt om deze hulpbehoevende mensen op te vangen en hen te willen helpen. Ook hebben wij als PS Statenbreed een motie aangenomen om het college te vragen welke bijdrage de provincie daarbij kan leveren, naar mogelijkheden voor mogelijke opvang van deze vluchtelingen. En in uw brief van 1 april... Ik zie dat ik geïnterrupteerd wordt, dus voordat ik verderga met de volgende alinea...

De voorzitter: Oh, u bent net aan de volgende alinea toe begrijp ik.

De heer Nijmeijer: Daarom.

De voorzitter: Ga uw gang, mijnheer Blinde.

De heer Blinde: Dank u wel voorzitter. Ik hoorde de heer Nijmeijer zeggen dat Nederland zich de afgelopen periode niet echt heeft opengesteld voor vluchtelingen uit oorlogsgebieden. Maar als ik de cijfers van het CBS erbij neem, dan is eigenlijk de afgelopen 10, 11 jaar bijna elk jaar een recordjaar. Elk jaar meer. Dus hoe stroken die feiten met uw opmerking? Daar ben ik wel benieuwd naar.

De voorzitter: De heer Nijmeijer.

De heer Nijmeijer: Ik denk heer Blinde, dat wij hier in deze Staten ook al de nodige discussies hebben gevoerd als het gaat over de veiligheid in het openbaar vervoer. Dat dat een probleem is dat iedere keer vanuit verschillende dimensies wordt belicht. Er zijn heel veel brandhaarden in de wereld. De zaken als Lampedusa en allerlei vluchtoorden in Zuid-Europa zitten overvol. Oost-Europa klaagt over het feit dat er toen heel veel vluchtelingen zaten en wij delen heel erg spastisch over het opvang van vluchtelingen. Dat is wat ik hier bedoelde en u duidt dat aan met CBS-getallen, prima.

De voorzitter: De heer Blinde in tweede instantie?

De heer Blinde: Ik snap het nog steeds niet dat wij blijkbaar heel spastisch doen in Nederland over het opvangen van vluchtelingen, want volgens mij, Ter Apel zit overvol, echt zo'n beetje elke gemeente over het hele land zijn heel hard bezig om locaties te openen en heel veel vluchtelingen op te vangen. Dus ik snap helemaal niks van... Ik snap er gewoon helemaal niks van voorzitter.

De voorzitter: Dat is niet echt een vraag aan de heer Nijmeijer, dus hij kan zijn betoog vervolgen, maar ...

De heer Nijmeijer: Ik kan de heer Blinde wellicht verwijzen naar een cursusavond hierover, misschien dat dat wellicht helderheid biedt over de problematieken die er breed liggen. Ik zal verdergaan met mijn betoog. In uw brief van 1 april en met 'uw' brief bedoel ik het college, doet u verslag van uw inspanningen. Daarvoor hartelijk dank. Voor de Statenfractie van de PvdA een reden om uw antwoord te agenderen en daar op een aantal punten een verdiepend onderzoek te willen doen. Met name gaat het dan op de thema's onderwijs en arbeidsmarkt om een snellere integratie van de Oekraïense vluchtelingen in onze samenleving te bewerkstelligen. Het kabinet heeft onlangs bekend gemaakt hoe zij met de grote Oekraïense vluchtelingenstroom om wil gaan. Onder andere is gesproken over de mogelijkheden voor Oekraïners om te werken in Nederland en over het onderwijs dat kan worden gevolgd. De scholen hebben echter grote moeite om daar gehoor aan te geven, omdat er gewoonweg geen of nauwelijks arbeidskrachten voor handen zijn. Ook de ISK-scholen, de internationale schakelklas scholen, hebben geen goed lesprogramma voorhanden. Ik heb begrepen dat de vele Oekraïense middelbare scholieren in Nederland nog gewoon digitaal les krijgen met scholen in Kiev. Voorzitter, dat neemt niet weg dat het de moeite loont om een nadere verkenning uit te voeren op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt. Krachtenbundeling, zoals ook in de brief van GS is verwoord, blijft een sterk punt om te komen tot een grondige aanpak. Wij zijn het dus eens met de PvdA om deze verkenning ook op provinciaal niveau te laten doen, inclusief een onderzoek naar eventuele extra financiële middelen, mocht dat worden geëist. Met dank aan de PvdA voor het agenderen hiervan. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank u heer Nijmeijer. We gaan naar mevrouw Kleine Deters van de fractie van D66.

Mevrouw Kleine Deters: Dank u wel voorzitter. Al gememoreerd de motie door mijn collega Pragt en mevrouw Van den Berg van de ChristenUnie opgesteld, ingediend en een duidelijk signaal dat die bijna Statenbreed is ingediend en bijna Statenbreed is gesteund. In de reactie van GS op de motie lezen wij dat de veiligheidsregio Drenthe erin is geslaagd om tijdig en voldoende opvang te bieden. Fijn voorzitter, dat wij een gastvrij Drenthe zijn. En waardering voor de inzet van de gemeenten en onze inwoners. Op de vraag uit de motie of contractuele of andere relaties met Rusland hebben, zijn wij tevreden met het antwoord van GS dat dit niet aan de orde is en daarmee geen steun geven aan Rusland voor het voeren van deze oorlog. In onze overtuiging is het vanzelfsprekend dat wij als land gastvrij zijn en vluchtelingen opvangen en ze zo goed mogelijk ondersteunen. De Rijksoverheid heeft besloten dat vluchtelingen uit Oekraïne in Nederland recht hebben op opvang en voorzieningen, zoals onderwijs, zorg en leefgeld. D66 vindt dat we naast de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne ook de zorg en aandacht moeten blijven houden voor andere kwetsbare vluchtelingen uit conflictgebieden. Wat ons betreft, gastvrij voor alle vluchtelingen voorzitter. En allen vanaf dag één toegang tot onderwijs, zorg en arbeidsmarkt. D66 ziet daarmee dan ook geen reden om nu een extra verkennend onderzoek te doen op deelterreinen zoals die voorgedragen worden, omdat wij vinden dat alle kwetsbare vluchtelingen uit conflictgebieden vanaf dag één die toegang moeten krijgen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Kleine Deters. De fractie van de SP, de heer Van de Weg.

De heer Van de Weg: Dank u wel voorzitter, Ik was ook enigszins verbaasd dat door een aantal voorgaande sprekers eigenlijk de hele brief werd aangehaald, terwijl we volgens mij alleen maar zou gaan over onderwijs en arbeidsmarkt, ook omdat de Partij van de Arbeid stelde van wij doen niet aan 'cherry picking', maar we willen dat onderwerp... dat vinden wij belangrijk, dat pikken wij eruit. En dat is ook waar wij op reageren. Voorzitter, dit voorstel van de Partij van de Arbeid roept bij ons wat gemengde gevoelens op en daar past een beetje in wat mevrouw Kleine Deters even zei en ook wat de heer Nijmeijer stelde. Aan de ene kant reiken wij de Oekraïense vluchtelingen de hand en niet alleen door ze hier een opvang te bieden, maar ook door de zorgarbeid en onderwijs. De druk op het reguliere onderwijs zal sterk of te sterk toenemen en aan de andere kant wordt benoemd dat wij krapte beroepen hebben in Drenthe, waar extra handjes prima van pas zouden komen. Dat er in onderwijsland al driftig gezocht wordt naar aansluitende mogelijkheden voor de kinderen van Oekraïners, is ons uit het onderwijsland intussen bekend. Er wordt ook een link gelegd naar het draagvlak in onze maatschappij. Het is uiteraard belangrijk dat vluchtelingen worden opgevangen en inderdaad, dat geldt wat ons betreft ook niet alleen voor de Oekraïense vluchtelingen, maar dat geldt voor alle vluchtelingen, ook zeker die al wat langer hier zijn en ook de statushouders, om dat nog maar eens te noemen. En dat ze op zo kort mogelijke termijn weer enigszins een dagritme op kunnen bouwen door onderwijs te kunnen volgen of aan het werk te kunnen. Wellicht alles beter voor deze mensen dan thuiszitten.

De voorzitter: Meneer Van de Weg, even voor de goede orde: Dit is uw maidenspeech. Dat krijg ik net ingefluisterd. Dus ik zeg even, want u bent natuurlijk tussentijds gekomen, dat betekent dat Statenleden u niet kunnen interrumpen. Dus u vervolgt...

De heer Drukker: Mevrouw de voorzitter, mag u dat wel?

Mevrouw Kleine Deters: Voorzitter, voorzitter.

De heer Drukker: U had stelliger kunnen zijn.

Mevrouw Kleine Deters: Voorzitter.

De voorzitter: Daarom breek ik ook in, want u heeft nog een hele minuut om nu echt... Ga uw gang.

De heer Van de Weg: Ik kom thuis, dat is een heel softe afronding eigenlijk. Dus wij hebben er geen moeite mee dat Gedeputeerde Staten, zoals wordt voorgesteld, prioriteit geeft aan een nadere verkenning van wat de provincie zou kunnen doen voor deze groep en om deze mensen zo goed mogelijk bij te staan en te kunnen helpen. En niet om ze te pampere om dat... Maar die mensen zijn natuurlijk door verschrikkelijke omstandigheden hier terecht gekomen. We zijn nog wel even benieuwd wat de Partij van de Arbeid verstaat onder krapte-beroepen. Maar ik ga er maar even van uit dat ze daar niet mee bedoelen dat het gaat om dat we in oorlogstijd even wat extra handjes nodig hebben. Dus ik ben even benieuwd hoe dat krapte-beroep, hoe dat gedefinieerd wordt. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Fijn. Dank u wel mijnheer Van de Weg en gefeliciteerd.

De heer Van de Weg: Dank u wel.

De voorzitter: Even kijken, want dan gaan we naar de VVD, mevrouw Udinga.

Mevrouw Udinga: Dank u wel voorzitter. De vreselijke beelden over de oorlog in Oekraïne zijn dagelijks in het nieuws. Het leed voor de mensen dáár staat natuurlijk in geen verhouding tot de problemen die wij hier ervaren door de oorlog, al moeten we daar ook onze ogen niet voor sluiten. En dat doen we ook niet, getuige de uitgebreide brief die GS ons stuurden, met daarin een opsomming van alle gevolgen voor diverse sectoren. Entje ligt de Partij van de Arbeid eruit in haar agendering, en dat betreft de relatie onderwijs en arbeidsmarkt. En ook al is onze rol daarin ondergeschikt aan die van gemeenten, het Rijk en het UWV, toch wil de PvdA kijken of daar problemen zijn waar wij als provincie in kunnen faciliteren. Ze vraagt of er wellicht financiële middelen toegekend moeten worden om ervoor te zorgen dat Oekraïners aan de slag kunnen bij Drentse bedrijven. De VVD denkt dat alle twaalf Drentse gemeenten en de betrokken instanties knetter hard werken om de gevluchte Oekraïners zo goed mogelijk te helpen en onderdak en indien gewenst een baan aan te bieden. En ook hebben we het idee dat het onderwijs bij de daarvoor relevante instanties goed georganiseerd wordt. Dus zolang we geen concrete hulpvraag ontvangen, hoeven wij geen extra prioriteit en financiële middelen te verstrekken. Maar natuurlijk is het fijn, zoals de PvdA oppert, om periodiek op de hoogte te worden gebracht van de stand van zaken. En we hopen dan ook dat GS dat van plan is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Udinga. Dan kom ik bij de fractie van de PVV, de heer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Dank u wel mevrouw de voorzitter. Wij zijn ook aangenaam verrast door de uitgebreidheid van het antwoord. Het was heel plezierig om het stuk te lezen en te zien hoe

zorgvuldig aandacht was besteed aan alle thema's in de brief op verzoek van de Partij van de Arbeid. Vooraf wil ik toch nog iets zeggen, dat er geen enkel misverstand over is. Helaas, omdat ik wat ouder ben, heb ik ook al wat meer, gelukkig niet zelf oorlog meegemaakt, maar ik heb wel gemerkt: Als er sprake is van een oorlog, dan is het eerste dat sneuvelt de waarheid. Dat neemt niet weg dat ik toch een standpunt inneem. Dus ik ben verontwaardigd over wat er gebeurt in Oekraïne. Ik ben alleen maar bozer geworden als u de laatste tijd ziet en hoort en leest van wat er allemaal gebeurt en het bijzonder heel bezorgd over de Oekraïense bevolking. Hoe zal aflopen als het gaat escaleren, zoals het dreigt te escaleren. Maar dan de twee thema's die genoemd zijn door de Partij van de Arbeid: Onderwijs en arbeidsmarkt. Die zijn heel belangrijk. Maar we hebben ook het idee dat het eigenlijk thema's zijn die op het landelijk niveau thuishoren, want er zullen docenten gezocht moeten worden en voorzieningen. Bij de docenten zal waarschijnlijk wel weer over de bevoegdheid gepraat moeten worden. Dat moet landelijk geregeld worden. Voorzieningen, beschikbaarheid van ruimtes en lokalen. Dus dat is landelijk. En ik heb ook het idee dat Oekraïners snel hier mogen werken. Ik heb het idee dat iedereen wil meewerken om de Oekraïners zo snel mogelijk aan werk te helpen als ze daarom vragen. Er is ook een onderzoek daarnaar op provinciaal niveau. We zien dat eigenlijk niet zo zitten. Dat neemt niet weg dat we de onderwerpen heel belangrijk vinden, maar dat de onderwerpen meer op het landelijk niveau zouden moeten worden besproken en dat daar oplossingen gevonden moeten worden, zeker voor de docenten en voor voorzieningen en voor, als er belemmeringen zouden zijn voor het werk, dat die daar dan ook aangepast worden. Het tweede onderwerp dat genoemd wordt in de brief, is het optuigen van een crisisorganisatie. Daar zijn wij altijd allergisch voor, allerlei clubs die weer gecreëerd worden, zeker als er bijstaat dat er structurele oplossingen moeten komen, want ze moeten langere tijd doorgaan. Ik heb het idee dat wat er nu is eigenlijk heel goed werkt en dat we verrast zijn, iedereen, door de opvangcapaciteit en de mogelijkheden van hulp die geboden worden. Dus dat zijn de opmerkingen die wij maken naar aanleiding van die brief. Maar het verzoek of er op provinciaal niveau een onderzoek moet komen naar onderwijs en arbeidsmarkt, dat steunen wij niet.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Uppelschoten. Dan ga ik naar de heer Blinde van JA21.

De heer Blinde: Dank u wel voorzitter. Voordat wij de vraag van de PvdA-fractie beantwoorden, hebben we eigenlijk de volgende vraag die wij aan hen willen stellen. Heeft de door u gestelde vraag enkel betrekking tot vluchtelingen uit Europa, uit Oost-Europa, Oekraïne? Of geldt dat voor alle mensen die momenteel in een asielpcedure zitten? Want de reden dat ik deze vraag stel, is omdat de agendering langzaamaan zijn focus lijkt te verliezen van Oekraïnevluhtelingen naar een algemene vraagstelling. En als dat verlies aan focus bedoeld is van de PvdA, dus dat de vraag inderdaad op alle zogenaamde vluchtelingen betrekking heeft, dan heeft dat een zeer grote invloed op onze beantwoording. Want wanneer de vraagstelling betrekking heeft op vluchtelingen van binnen Europa, dan is ons antwoord: Misschien. JA21 is immers voorstander van opvang in de regio en Oekraïne is onze regio. Dus dan moet je je verantwoordelijkheid nemen. De Europeanen zijn in nood. Die hebben hulp nodig. Die gaan wij niet aan hun lot overlaten. Het huis van uw buurman staat in brand, dus dan open je je eigen deuren. Daarbij hebben wij wel een kanttekening. Is het wel handig dat wij als provincie deze handschoen zelf oppakken? Ik kan me voorstellen dat we ons vooral in dienst stellen van de veiligheidsregio. Dus nog een extra actor in het toch al overvolle landschap werkt misschien averechts. Dus laten we vooral bestaande structuren ondersteunen wanneer de bevoegde gezagen daarna vragen. En volgens mij doet de provincie Drenthe dat al uitstekend. We zijn in ieder geval niet hysterisch voorzitter. Dus het is een sympathieke vraag, maar we wachten even het antwoord af van GS of het praktisch ook verstandig is. Daarbij, mocht er financiering gezocht worden, dan zien wij daar graag

ook dat er elders geld wordt bespaard. We moeten immers wel een beetje verstandig begroten met elkaar.

De voorzitter: Mevrouw Zuiker van de Partij voor de Dieren heeft een vraag voor u.

Mevrouw Zuiker: Ja, ik heb een vraag. Het gaat nog even terug op de opvang in de regio. Mensen uit Syrië zijn ook slachtoffer van Russische bombardementen. Vindt u dan dat zij dan een andere behandeling in Nederland verdienen, als zij in Nederland zijn?

De voorzitter: De heer Blinde.

De heer Blinde: Wij zijn van mening, dat wanneer je dus de Middellandse zee over steekt en van een heel ander continent komt, dat je eigenlijk daar in de regio opgevangen dient te worden. En we hebben gewoon bestaande wetgeving, ook binnen Europa, zoals het verdrag van Dublin en allerlei andere wetgeving, die eigenlijk stelt: Op een gegeven moment ben je eigenlijk vluchteling af. Ja, het is verschrikkelijk. Die mensen hebben ook oorlog, maar je hebt één veilig land gepasseerd, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven, vaak wel twaalf tot dertien. Dan op een gegeven moment verlies je de status van vluchteling en word je immigrant. Daar is niks mis mee, maar het is wel een van de redenen waarom wij bijvoorbeeld nu in Nederland zo veel problemen hebben om Oekraïners te kunnen opvangen. En dat het Kabinet allerlei gekke noodstappen en sprongen moet maken, omdat we eigenlijk jarenlang lichtzinnig beleid hebben gevoerd. En nu staat ons eigen huis in brand en zitten we verschrikkelijk moeilijk te doen met elkaar. En dat is waar het ons steekt. Dus. Vanuit humaan oogpunt snap ik uw vraagstelling, maar er is ook een echte wereld met al zijn beperkingen en daar proberen wij een balans in te vinden.

De voorzitter: Mevrouw Zuiker, tweede instantie.

Mevrouw Zuiker: Ik begrijp dat als je dus in Turkije zit of in Griekenland, vindt u het wel goed, dat noemt u opvang in de regio, ook Europa. Dus dan wilt u niet dat ze verder komen, want dan worden het immigranten. Ik vind dat een hele treurige beschouwing van mensen in nood.

De heer Blinde: Ik vind dat eigenlijk een hele logische beschouwing voor mensen in nood voorzitter. Stel maar voor dat er oorlog in Nederland is. Allemaal vluchtelingen naar België, Duitsland, Denemarken, Engeland en misschien wel Frankrijk, maar het is tamelijk vreemd als ik in Argentinië eindig.

De voorzitter: Het hangt er een beetje vanaf hoe groot die oorlogsellende is. De heer Nijmeijer.

De heer Nijmeijer: Het is heel bijzonder dat de heer Blinde....

De heer Blinde: Pardon mevrouw de voorzitter, ik wil hier wel even een punt van orde maken, want ik hoor de heer Pormes zeggen: Dat hangt ervan af hoeveel naties er zijn in Argentinië. Dat heb ik wel gehoord.

De voorzitter: Ik ga hier over de orde. Ik geef het woord aan de heer Nijmeijer. Ga uw gang.

De heer Nijmeijer: Ik wil even reageren op wat de heer Blinde zei over de Middellandse Zee, de grens van de Middellandse Zee en in het gebied opvangen, in de regio opvangen. Dat is denk ik heel goed, maar neemt u daarbij afstand van artikel 1 van de universele verklaring van de mens?

De voorzitter: De heer Nijmeijer. Nou, de heer Blinde.

De heer Blinde: Het zijn allebei hele knappe mannen.

De heer Nijmeijer: Ik zal even... Ja precies. Maar goed, in dit geval...

De heer Blinde: Wat is artikel 1? Die gaat u mij vast voordragen.

De heer Nijmeijer: Dat klopt. Ieder mens heeft het recht om asiel aan te vragen in een land. Dat is artikel 1 van de universele verklaring van de mens. Dus daarbij neemt u dan afstand.

De voorzitter: De heer Blinde.

De heer Blinde: Dat is wel heel kort door de bocht. Ik ga daar niet zomaar afstand van nemen.

De heer Nijmeijer: Dank u.

De voorzitter: De heer Blinde vervolgt zijn betoog.

De heer Blinde: Ik ben eigenlijk... Ik wil niet in herhaling vallen, want op de vraag van mevrouw Zuiker, dat was eigenlijk mijn tweede alinea, dus dit was mijn betoog dan voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel heer Blinde. Dan is dat in de context van een interruptie tot een mooi eind gekomen? Even kijken. We gaan naar de ChristenUnie, mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Dank u voorzitter. Allereerst willen wij natuurlijk nogmaals onze afschuw uitspreken over wat de Oekraïense bevolking is en nog steeds wordt aangedaan door Rusland. En naar aanleiding van de motie die we als Staten hebben aangenomen in de vorige vergadering, hebben we een uitgebreide brief gekregen van het college. Allereerst onze complimenten over deze brief. Deze biedt ons een breed zicht op de impact van de oorlog op Drenthe en op onze relatie met Rusland. De brief maakt goed duidelijk dat de oorlog toch ook wel aardig wat gevolgen kan hebben voor de provincie Drenthe, hoewel dit natuurlijk in het niet valt bij de situatie in Oekraïne. Goed om het daarover te hebben. Dank dus aan de PvdA voor het agenderen van deze brief. En ook alvast steun voor het vaker sturen van dergelijke brieven. Ook complimenten voor de gemeente en voor de commissaris voor de inzet voor de opvang van Oekraïners, andere vluchtelingen en ook voor statushouders. Het kan niet zo zijn dat in ons land mensen in Lampedusa-achtige omstandigheden moeten verblijven. Dat moeten onze eer te na zijn, zeg ik ook richting JA21. Heel goed, zoals onze commissaris hierin ook landelijk actie onderneemt. Een belangrijk aspect van onze motie was ook de vraag naar onze banden met Rusland. En in de brief lezen we dat er in 2019 een intentie is uitgesproken om er blijkbaar al lang lopende bilaterale samenwerking van de drie noordelijke provincies met oblast Leningrad, zeg maar een Russische provincie, te formaliseren door het convenant Noord-Nederland oblast Leningrad op te stellen. Mijn fractie was niet bekend met dit feit dat we daarmee bezig waren en wij dachten in eerste instantie dat het hier om een typefout ging en dat het niet om 2019 maar om 2009 ging, omdat er in 2009 wel sprake was van samenwerking. We hebben dit ambtelijk nagevraagd, maar dit bleek niet te kloppen. Of, het jaartal bleek wel te kloppen, maar onze veronderstelling bleek niet te kloppen. We horen daarom graag van het college wanneer wij geïnformeerd zijn over deze uitgesproken intentie tot samenwerking. Dan voorzitter, wij begrijpen uit de brief dat de

oorlog kan betekenen dat we vanwege de toegenomen kosten moeten prioriteren als het gaat om onze infrastructurele projecten. Op welke wijze worden wij daarbij betrokken? Maar ook op andere terreinen worden we naar alle waarschijnlijkheid geconfronteerd met hoge kosten. Worden deze ontwikkelingen ook meegenomen in de actualisatie van de begroting en in de Voorjaarsnota? Alleen zo kunnen we immers goed anticiperen en zo nodig ook her prioriteren. Tot slot voorzitter, de vraag van de PvdA over onderzoek naar een mogelijke rol als het gaat om onderwijs en arbeidsmarkt. Alle andere uitdagingen lezende in de brief van het college als het gaat om onze huidige taken, lijkt het ons op dit moment, nu we de financiële consequenties van de oorlog voor de provincie nog niet goed in beeld hebben, niet aan de orde om dit al te onderzoeken. Sowieso willen we ervoor waken om eventuele gaten van het Rijk en gemeenten dicht te lopen. Dus van ons geen steun om daar nu mee aan de gang te gaan. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank mevrouw Van den Berg. Mevrouw Kort van de fractie van STIP.

Mevrouw Kort: Dank u wel voorzitter. De situatie in Oekraïne gaat ons allen zeer aan het hart. De motie op de vragen die de PvdA stelt, is om inderdaad te kijken of er meer financiële middelen mogelijk zijn voor het onderwijs en de arbeidsmarkt. Voorgangers hebben het ook al genoemd. Binnen de opvang van vluchtelingen zijn heel veel andere organisaties al betrokken. En ons inziens doen die hun uiterste best en doen ze ook alles op dit moment behoorlijk goed. Als ik puur kijk naar de opvang van vluchtelingen in mijn gemeente, in Emmen, daar is op dit moment al een hele grote onderwijsinstelling op poten gezet. Er zijn leraren aangetrokken. Er is al voor gezorgd dat de vluchtelingen die in Emmen worden opgevangen daar onderwijs kunnen gaan volgen. Dus het loopt allemaal. Zoals ook vanochtend op het nieuws te horen was, zijn er op dit moment al ruim 700 vluchtelingen vanuit Oekraïne in Nederland aan het werk. Gezien de korte periode dat de oorlog er nog maar is, dat er op dit moment al 700 Oekraïners in Nederland aan het werk zijn, vinden wij toch een pluim waard voor alle organisaties die betrokken zijn bij de opvang en organisatie van de vluchtelingen. Wij zien op dit moment voor de provincie ook geen rol en zullen dan ook niet het verzoek voor de financiële verkenning ondersteunen.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Kort. De heer Schoenmaker van Sterk Lokaal Drenthe.

De heer Schoenmaker: Dank u wel voorzitter. De afschuif is al uitgesproken over wat er in Oekraïne gebeurt met agressor Rusland en daar scharen wij ons volledig achter. Wat daar gebeurt is natuurlijk onvoorstelbaar en ondenkbaar. PvdA bedankt voor het agenderen van dit onderwerp. Alleen, volgens mij hebben we een combinatie in Nederland. Ik hoor de PVV net aangeven dat inburgering een Rijksoverheidstaak is. We hebben sinds 1 januari 2022 een nieuwe wetgeving in Nederland. Dat is de Wet inburgering 2021, waarbij alle onderwijs-, arbeids- en integratiezaken voor statushouders neergelegd is bij de gemeentes. Dus vanaf nu is het geen overheids-taak meer, het is een gemeentelijke taak geworden. De gemeentes, dat zijn natuurlijk de mensen die... of dat is het orgaan dat het dichtst bij de inwoners staat. Ik denk dat daar ook als allereerste de signalen zullen komen op het moment dat er dus behoefte is aan inburgering en eventueel op weg helpen in een socialisatie programma of socialisatieproces en ook het arbeidsproces. Aangezien deze wet op dit moment zeer actueel is bij alle gemeentes in Nederland en dat daar op dit moment platformen opgesteld worden om de statushouders in Nederland te helpen via de Wet inburgering 2021, als de vraag komt en de behoefte is er, wordt die gesignaleerd bij de gemeentes. In dat geval zou ik de provincie willen oproepen: Signaleren het in ieder geval via de gemeentes, adviseer de Statenleden daarover en op het moment dat er behoefte is aan ondersteuning voor deze mensen uit Oekraïne, wat is er dan makkelijker om aan te sluiten bij de Wet inburgering 2021, omdat dit programma op dit moment actueel is, al in gang gezet wordt,

nog helemaal opgetuigd wordt. En of er dan op dat moment 10 mensen in de klas zitten of er zitten er 4, 5 of 6 vanuit de Oekraïne bij in voor hetzelfde project... Ik denk dat daar de oplossing gezocht moet worden op het moment dat daar de vraag voor is. Op dit moment zou ik zeggen, geen geld voor vrijmaken. Maar als er vragen komen, worden we graag als Staten geïnformeerd. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel heer Schoenmaker. Ik geef het woord aan de heer Bos van Forum voor Democratie.

De heer Bos: Dank u wel voorzitter. Allereerst willen wij onze afschuw uitspreken over de gebeurtenissen in Oost-Europa. De oorlog tussen Rusland en Oekraïne heeft de wereld in chaos gebracht. Dreigende voedseltekorten, hogere inflatie in onder andere Nederland, maar vooral duizenden onschuldige slachtoffers. Los van het feit dat onze fractie vindt dat er vooral ook naar gestreefd dient te worden dat de na het staken van de oorlogsonderhandelingen in Oekraïne gewerkt wordt aan terugkeer van de gevluchte bevolking, kan onze fractie ondersteunen dat er voldoende zorg en aandacht voor de vluchtelingen is tijdens hun verblijf alhier. Echter wel met de kanttekening dat die zorg voor huisvesting, onderwijs, zorg en diversen niet ten koste gaat van de zorg voor de eigen bevolking, met langere wachttijden reeds in de zorg, onmogelijk om betaalbare woningen te verkrijgen et cetera. Kan de provincie dat ons toezeggen? Hoe dan ook, willen wij graag op de hoogte gehouden worden over de situatie rond deze vluchtelingensroom. Ook blijven we benieuwd naar de effecten van deze situatie op de opvang van andere vluchtelingen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Bos. Ik geef het woord aan mevrouw... De heer Nijmeijer heeft een vraag voor de heer Bos.

De heer Nijmeijer: Ik hoorde de heer Bos een pleidooi houden voor dat het niet ten koste mag gaan van de eigen bevolking. Daar word ik altijd een beetje schichtig van, want ik denk als je... Bent u het ook niet met mij eens, als wij met elkaar dezelfde taart hebben en er zijn meer mensen om die taart te delen, dat we allemaal toch een kleiner stukje krijgen, of niet? Maar u zegt eigenlijk: Die taart is alleen voor ons, daar mogen anderen niet aankomen? Klopt dat?

De voorzitter: De heer Bos.

De heer Bos: Voorzitter, volgens mij heeft de heer Niemeijer niet helemaal naar mijn pleidooi geluisterd, we moeten er alles aan doen om vluchtelingen op te vangen, om zorg aan ze te bieden. Echter, mag het niet ten koste gaan van de huidige bevolking. We kunnen niet... Er zijn mogelijkheden. Er zijn gemeentes die zijn op zoek naar huisvesting, plaatsing van vluchtelingen. En wat we kunnen doen, moeten we doen. Ik wil niet zeggen dat we bij wij spreken bij huurwoningen voorrang geven aan de vluchtelingen in plaats van onze eigen bevolking. Dat wil niet zeggen dat er geen mogelijkheden zijn om mensen op te vangen. Dat zien we nu ook in Ter Apel bijvoorbeeld, andere vluchteling et cetera, et cetera, leegstaande gebouwen die omgezet worden tot opvangcentra. Er zijn mogelijkheden. Er zijn zelfs inwoners van Nederland die vluchtelingen opnemen. Er zijn mogelijkheden buiten het feit dat we onze hele samenleving verstoren. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Nijmeijer nog in tweede instantie?

De heer Nijmeijer: Ik hoorde niks anders dan waar de heer Bos eerder voor heeft gepleit, dus dat betekent gewoon dat de taart wel wordt aangeboden, maar dat dat niet mag worden gedeeld met de rest. Ik bedank de heer Bos voor dit antwoord.

De heer Bos: Voorzitter, ik zie gewoon een verschil van mening. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Dijkers van de SP-fractie heeft ook een vraag voor de heer Bos.

Mevrouw Dijkers: Ik heb een vraag omdat ik u hoor zeggen: We hebben het over onze eigen bevolking. Statushouders zijn onderdeel van de Nederlandse maatschappij. Die hebben gewoon een verblijfsstatus, die maken onderdeel uit van onze eigen bevolking. Bent u dan met mij eens?

De voorzitter: De heer Bos.

De heer Bos: Voorzitter, iedereen die in Nederland mag verblijven, op welke manier dan ook, hoort bij de bevolking. Waar dan ook vandaan komt, als je een verblijfsvergunning hebt, een werkvergunning of geïmmigreerd bent, je hoort bij de bevolking. Dus ik zie het verschil niet. Dank u.

Mevrouw Dijkers: Kunt u mij dan uitleggen wat de term 'eigen bevolking' inhoudt?

De heer Bos: Iedere inwoner van Nederland met de Nederlandse nationaliteit of een vergunning voor verblijf in Nederland of een werkvergunning et cetera et cetera, alle inwoners van Nederland.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Dijkers.

De heer Bos: Voorzitter, punt van orde: Nationaliteit zegt niet of je wel of niet Nederlander mag zijn.

De voorzitter: Ik zie dat de heer Van Dekken ook een vraag heeft voor de heer Bos. De heer Van Dekken.

De heer Van Dekken: Voorzitter dank u wel. Dank ook voor uw woorden mijnheer Bos. Ik vroeg me even af mijnheer Bos, u sprak zojuist over die voortreffelijke opvang ook hier in dit land. En nou is dat best een ingewikkelde discussie, want soms gaat het over vluchtelingen, asielzoekers, statuszoekers. Het is een vrij technische discussie bijna, zo zou je kunnen zeggen. Maar ik vroeg me gewoon even af: Wanneer bent u dan voor het laatst in Ter Apel geweest om eens te kijken naar hoe de opvang op dit moment daar wordt gedaan aan mensen die hulp en steun nodig hebben? Zou u daar eens antwoord op kunnen geven?

De voorzitter: De heer Bos.

De heer Bos: Voorzitter, ik ben ongeveer een half jaar geleden in Ter Apel geweest. Daar worden heel veel verschillende mensen opgevangen. Naar mijn weten gaat dat redelijk goed, behalve dan dat er wel incidenten zijn, maar die heb je overal. We hebben het bijvoorbeeld over de busroute. Maar goed, overal kun je verbeteringen toepassen, dus ook in Ter Apel.

De voorzitter: De heer Van Dekken in tweede instantie.

De heer Van Dekken: Voorzitter, ik probeer zo precies en zo concreet mogelijk aan mijnheer Bos... U bedoelt daarmee dat u in Ter Apel bent geweest, dat geloof ik graag. Maar bent u ook daadwerkelijk in het aanmeldcentrum geweest?

De voorzitter: De heer Bos.

De heer Bos: Ik heb niet de slaapverblijven gezien, als u dat bedoelt.

De heer Van Dekken: Nee, maar een halfjaar geleden vond u eigenlijk de opvang daar zeker niet... Lampedusa-achtige toestanden bent u daar niet tegengekomen?

De heer Bos: Voorzitter, ik niet. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dank u wel heer Van Dekken. Dank u wel mijnheer Bos. Ik geef het woord aan mevrouw Zuiker van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Zuiker: Dank u wel voorzitter. De oorlog in Oekraïne heeft een aantal actuele problemen nog urgenter gemaakt en nog duidelijker onder onze aandacht gebracht. Ik noem het te kort aan opvang voor vluchtelingen, tekort aan betaalbare woningen en de enorme stijging voor de kosten voor het levensonderhoud. Al deze ontwikkelingen maken de tegenstellingen in onze maatschappij steeds scherper. Daarmee wordt ook eens te meer duidelijk dat we naar een samenleving toe moeten groeien die een stuk eerlijker en socialer is. En ook op die manier geven we geen voedingsbodemp aan extreemrechts in onze samenleving. Net als bij de PvdA en ook andere partijen baart de relatie tussen extreemrechts en Poetins Rusland ons grote zorgen. En dan wat betreft de afdoening van de motie. De opvang van de Oekraïense vluchtelingen krijgt vorm en dat is heel mooi. Hebben we in Drenthe ook geregeld dat vluchtelingen niet gescheiden hoeven te worden van hun huisdier? Kan de commissaris daar nog wat over vertellen? En heeft de commissaris ook overleg over de situatie in Ter Apel? Mensen die gevlucht zijn, kunnen we niet opvangen in onveilige en onhygiënische, kortom erbarmelijke omstandigheden. Dat is Nederland onwaardig. Graag horen van de commissaris wat wij van onze kant doen aan de situatie in Ter Apel. Het is vlak over onze provinciegrens. Voorzitter, de wereld is snel aan het veranderen. Maar het huidige collegeprogramma gaat nog zeker anderhalf jaar ons beleid bepalen. En gezien de toenemende schaarste en stijgende kosten zouden we het logisch vinden dat het college ook een soort prioriteitenlijst toevoegt aan het collegeprogramma. Als we bijvoorbeeld kijken naar infrastructuur, dan zou het zomaar kunnen dat de nieuwe rotonde in Gieten, ik noem maar wat, twee keer zo duur wordt. Wat heeft dat voor consequenties voor andere projecten? En welke bedrijfstakken vinden we essentieel? Waar gaat onze voorkeur naartoe als onze energie en grondstoffen nog schaarser gaan worden? Al dat soort zaken vergt nieuwe afwegingen en wij zouden vinden dat het provinciebestuur daar helder over zou moeten zijn. Stijgende energieprijzen zijn een impuls voor de energietransitie, dus ze kunnen ook een impuls zijn voor de landbouwtransitie. En de stijging van de brandstofkosten kunnen een impuls betekenen voor het gebruik van het openbaar vervoer. Daar is wel een vooruitziende blik voor nodig van het bestuur, dat de kansen grijpt. Dus onze vraag aan GS is: Komen er nog andere accenten in het collegeprogramma? Dan de vragen van de fractie van de PvdA. Ze vragen ons om prioriteit te geven aan nadere verkenning van thema's onderwijs en arbeidsmarkt. Bedoelt de PvdA dan dat we minder prioriteit moeten geven aan energiebesparing, energietransitie, minder prioriteit aan woningnood of flexwoningen? Graag duidelijkheid van de Partij van de Arbeid hierover. Wij denken wat betreft arbeidsmarkt en onderwijs we gericht moeten investeren in omscholing van mensen

die nu in de sector werken die niet toekomstbestendig is. Ik denk aan de fossiele sector, ik denk aan de intensieve veehouderij. En dat kan ook betaald worden door te stoppen met generieke subsidies voor bedrijven die helemaal het geld niet nodig hebben. Tot slot sommige overheden hebben al aangekondigd dat zij energie gaan besparen in hun eigen gebouwen door bijvoorbeeld de verwarming een graadje lager te zetten. Heeft het college dat al overwogen voor het provinciehuis? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Zuiker. Ik kijk naar de heer Van Dekken van de CDA-fractie. Ik kijk niet alleen naar hem, maar ik nodig hem ook uit om zijn bijdrage aan dit debat te leveren. Ga uw gang.

De heer Van Dekken: Voorzitter, wat een onderwerp. Want Lampedusa Ter Apel, dat laat zich natuurlijk op geen enkele manier vergelijken. Maar je zult maar geconfronteerd worden met het enorme leed dat ook daar zichtbaar is rondom vluchtelingen. Het is werkelijk enorm pijnlijk om dat soms te zien. Ik zou toch willen zeggen hier ook in dit huis, dat het echt een enorme morele steun is, wanneer je als vluchteling van je land ergens je vlag tegenkomt. En zeker wanneer een overheid dat signaal van solidariteit toont, zoals ook wij hierop ons provinciehuis doen, dan is dat echt meer dan een detail. We leven mee. We tonen dat. En we hebben, met uitzondering van de leden van Forum in dit huis, de motie ingediend door de collega's van de ChristenUnie op dat punt dus ook breed gesteund. Ik wil de PvdA-fractie danken voor haar vragen. Want voor onze fractie is het echt klip en klaar: Alle vluchtelingen moeten voor het CDA kunnen rekenen op onze solidariteit, de beste hulpverlening en optimale steun. We stonden als Nederland internationaal altijd te boek als een land dat het VN-Handvest op dit punt garandeerde, los van ras, geslacht, identiteit of politieke overtuiging. En dat de vluchteling al tijdens hun opvang hier, maar ook daarna als statushouder van maatschappelijke waarde kan zijn op de arbeidsmarkt, dat is prettig meegenomen, maar staat strikt genomen los van onze bestuurlijke inzet. Of het nu gaat over senioren uit Srebrenica, kinderen uit Moria, gezinnen uit Syrië of vluchtelingen uit Oekraïne, voor ons maakt dat helemaal niet zoveel uit. Wij moeten namelijk mededogen hebben voor de kwetsbare mensen in erbarmelijke omstandigheden en hartverwarmende opvang garanderen in de eigen regio, in dit geval dus Europa, maar ook hier in Nederland. Het is voor het CDA daarom akkoord, als uit de verkenning blijkt dat deze kwetsbare doelgroep meer steun en financiën nodig heeft rondom het onderwijs of een baan. En daar wou ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel heer Van Dekken. We zijn aan het eind gekomen van de eerste termijn, van de kant van de Staten. Ik kijk naar het college en mevrouw Vedelaar, gedeputeerde Vedelaar gaat als eerste het woord voeren. Ga uw gang.

Gedeputeerde Vedelaar: Voorzitter dank u wel en ik denk dat we in een drietrapsraket de heer Stelpstra over de relatie uit 2019, laten we het maar even zo noemen, en u over Ter Apel en een aantal vragen door mevrouw Zuiker gesteld. Ik zal reageren in het algemeen. Ik heb complimenten gehoord over de brief. Dank u wel daarvoor. En ik denk dat ik namens het college kan zeggen, dat we graag bereid zijn om periodiek deze informatie te blijven verstrekken. Ik denk dat dat van belang is. Het kan op vele fronten grote gevolgen hebben. Mevrouw Zuiker vraagt al: Betekent dat ook andere accenten? Binnenkort zullen we een Voorjaarsnota presenteren. Het gaat dan echt ook over de grote ontwikkelingen in dit land en alles buiten ons land ook dat van invloed is op ons werk. Dat zult u daarin terug zien. En dat betekent inderdaad dat we op dit moment bijvoorbeeld te maken hebben met stijgende prijzen, waar we ons toe zullen moeten verhouden, maar op termijn wellicht ook keuzes zullen moeten maken in de prioritering. Dan

komen we daar ook nog over te spreken met elkaar. Heel specifiek vanuit mijn portefeuille gevraagd over de positie van vluchtelingen op de onderwijs en arbeidsmarkt. Ik denk dat velen het al gememoreerd hebben dat vele partijen daar aan gelieerd zijn en mee verbonden zijn, zeker ook de gemeenten, de werkgeverspunten, de ondersteunende structuren voor vluchtelingen. Overigens, en ik denk daar ook van belang te benoemen, met als belangrijk focuspunt dat dat voor alle vluchtelingen geldt, hoewel mensen uit Oekraïne een andere positie hebben, want die kunnen zonder werkvergunning ook aan de slag. Dit college is bereid om in die bestaande overleggen die wij ook hebben in Noord-Nederland maar ook in Drenthe, de vraag te stellen, want zo hebben we ons als college opgesteld richting gemeenten: Als we ergens kunnen helpen, op welke manier dan ook, dan zijn we daar altijd toe bereid. Dus ook hier zal expliciet die vraag gesteld worden: Kunnen wij helpen op het terrein van onderwijs en arbeidsmarkt? En heel specifiek. Volgens mij, heel binnenkort in deze Statenzaal hebben we een groot congres van allerlei bedrijven in de metaalindustrie. Dat zal een congres worden zeg ik u, want er is nogal wat aan de hand in de metaalindustrie, maar ook in de hele krappe arbeidsmarkt. En ik denk dat het goed is om ook dit onderwerp te agenderen, zodat we ook werkgevers tegemoet kunnen komen in de mogelijke match die te maken valt. Voorzitter, tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel gedeputeerde Vedelaar. Dan ga ik naar gedeputeerde Stelpstra.

Gedeputeerde Stelpstra: Ik denk dat ik op twee vragen antwoord moet geven. 1e vraag: Energiebesparing op eigen gebouwen. Jazeker daar kijken we naar. Ik zou bijna zeggen: Kan dat scherm niet uit. Het is bloedheet onder dat ding. Maar daar gaat u over. Maar inderdaad, er wordt naar gekeken. De 2e vraag ging over de laatste oblast Leningrad. Vanaf 2009 is daar een relatie van de noordelijke provincies via het SNN. Ik weet niet of u daar in 2009 over bent geïnformeerd. Dat weet ik gewoon niet. Dat kan ik ook niet meer zo snel terughalen. Ik weet wel dat u in 2013, geloof ik was het, voor 2013 bij de nieuwsbrief voor Statenleden werd geïnformeerd over een vervolg van de overeenkomst met deze regio voor 3 jaar. Ik weet dat er in 2017 opnieuw sprake is geweest om deze overeenkomst weer te vervolgen. Daar is een intentie over uitgesproken. U bent daar toen niet opnieuw expliciet over geïnformeerd, omdat dat nooit verder in gang is gezet. Daar zijn ook geen bestuurlijke besluiten over genomen. Dat is inderdaad besproken geweest, ook naar aanleiding van contacten van de gedeputeerde van Groningen, aan de regio. Maar er zijn toen verder geen besluiten aan het college voorgelegd en het is dus niks geworden. Alleen er is toen wel de intentie uitgesproken, er is een mondelinge uitspraak geweest in dat bezoek in Leningrad om dat te doen. En gezien de relatie die er al vele jaren lag, vanaf 2009, leek het ons correct om u daarover te informeren en ook het besluit te nemen om die met onmiddellijke ingang te beëindigen.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Van den Berg een vraag heeft voor gedeputeerde Stelpstra. Ga uw gang.

Mevrouw Van den Berg: Dank u voorzitter. We krijgen in de brief van het college de mededeling dat er een intentie uit is gesproken in 2019. Dat klinkt best wel officieel zeg maar. Vindt het college dat er in het vervolg wel over dit soort zaken geïnformeerd moeten worden? Want dat vindt mijn fractie wel, laat ik daarmee maar even beginnen.

De voorzitter: De heer Stelpstra.

Gedeputeerde Stelpstra: Ik heb u gezegd, ik weet niet hoe het in 2009 is gegaan. Dat was zelfs voor mijn tijd als fractielid nog. Het is al heel lang geleden dus. 2013 wel. In 2019 zijn we er gewoon niet aan toegekomen. Ik kan mij wel voorstellen, dat wanneer het gaat om internationale contacten die verder strekken dan een enkel dossier... Ik geef als voorbeeld daarop waterstof, daar spreken we bijvoorbeeld de intenties uit. Met Nedersachsen zijn we bezig, dat is heel erg gericht op het dossier, dat past ook binnen het beleid denk ik. Maar als je zegt meer over provinciebanden, regiobanden, dat dat wel iets is waar, als wij die opnieuw aan zouden gaan, we daar ook met uw Staten over in gesprek gaan.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg hoeft niet in tweede instantie en de heer Stelpstra is klaar. Rest mij nog de beantwoording van een paar vragen. Ik vraag aan de heer Du Long om even het voorzitterschap over te nemen. Dat lijkt me chique.

De vicevoorzitter: En dat doe ik bij dezen. Inderdaad, onder meer door de Partij voor de Dieren is een aantal vragen gesteld. Dus commissaris aan u het woord voor de beantwoording daarvan.

Commissaris van de Koning mevrouw Klijnsma: Dank u wel voorzitter. Ik vind het heel plezierig, laat ik daarmee beginnen, dat de Statenleden eigenlijk allemaal zeggen: Drenthe moet ook een warm welkom bieden, niet alleen maar aan Oekraïners, maar ook aan andere vluchtelingen die het recht hebben om hier aan te kloppen bij Ter Apel. En ik denk dat dat niet mis te verstaan is en dat vind ik dus echt fijn. U heeft ook eigenlijk allemaal aandacht geschonken aan het feit dat Ter Apel nu weer enorm vol is. Hedenochtend heb ik overleg gevoerd, want u weet dat ik namens alle commissarissen van de Koning aan de landelijke regietafel zit en ook bij het Veiligheidsberaad iedere maandag aanschuif. Ik heb overleg gevoerd met de staatssecretaris en we gaan er weer alles aan doen om te kijken of we Ter Apel toch een beetje kunnen ontlasten. En laat ik zeggen dat ik trots ben op de burgemeesters in Drenthe die hun nek uitsteken om iedere keer opnieuw te kijken of er ergens nog plekken zijn waar we ook niet-Oekraïners kunnen onderbrengen. Dus de Oekraïners vinden hier een warm welkom en ook andere vluchtelingen. De Oekraïners hebben hier inderdaad dat warme welkom gekregen. En jongstleden vrijdag ben ik zelf ook naar een opvangvoorziening in Beilen geweest om met deze mensen te spreken. Het is heel plezierig dat wij hier bij onze provincie een tweetal medewerkers hebben die de taal machtig zijn, die oorspronkelijk uit Oekraïne komen en die zich enorm inzetten om de brugfunctie te vervullen naar hun voormalige landgenoten. En met een van deze medewerkers ben ik naar Beilen gegaan en heb ik ook met de mensen aldaar kunnen praten. Ik kan u wel vertellen, dat komt behoorlijk binnen. Want wat daar gebeurt in Oekraïne is echt afschuwelijk. En als je de verhalen hoort van de mensen zelf, nou, ik pink niet zo heel snel een traan weg, maar verdorie nog aan toe, dat kunnen we toch niet zo laten gebeuren dat het ene land het andere land binnen struint op deze manier. Het is gewoon echt akelig. Deze mensen zijn allemaal van huis en haard verdreven, weten niet of huis en haard nog recht overeind staan als ze terugkomen, weten ook niet hoe het gaat met hun geliefden aldaar. Het is gewoon dramatisch. Wat ben ik blij dat ze hier dan gewoon veilig en ook warm kunnen worden opgevangen. Want onze samenleving in Drenthe, geldt in heel Nederland hoor en ook in Europa gelukkig, maar ook in Drenthe, zegt: Kom maar. En wij gaan jullie begeleiden naar van alles en nog wat, want jullie gaan gewoon deel uitmaken van ons, zolang als dat nodig is. Soms is dat een heel mensenleven. En dat betekent dus ook dat we die taart waarover gesproken werd, gewoon met zijn allen gaan delen, want jullie krijgen ook een stukje. Dus dat lijkt me voor deze mensen echt heel fijn en dat hebben ze ook naar mij uitgesproken, hoe verdrietig ze ook zijn. En dan heel specifiek. In Beilen was ook een kat aanwezig, een poes. Want in Beilen worden gezinnen opgevangen en die krijgen daar ruimte en een van die gezinnen had een huisdier meegenomen en dat was een kat. Ik weet

oprecht niet of alle gezinnen hun huisdieren mee kunnen nemen. Dit is natuurlijk heel ingewikkeld op de vlucht. En we weten uit verhalen dat er ook huisdieren achterblijven of in asiels terechtkomen. Maar hier is een poes volgens mij heel gelukkig en zijn bazinnetje ook. Het was een meisje van 16.

De vicevoorzitter: Dank commissaris voor deze beantwoording. En dan geef ik u het woord terug, het voorzitterschap.

De voorzitter: Ja, want dan gaan we naar de tweede termijn van de zijde van de Staten. En ik kijk naar de heer Du Long voor zijn inbreng.

De heer Du Long: Ja graag. Dank u wel voorzitter. Heel kort. Er is een aantal vragen gesteld, maar allereerst de beantwoording van het college, met name de gedeputeerde Vedelaar, over allereerst haar toezegging van een periodieke brief. Ik denk inderdaad dat dat heel belangrijk is. Ik denk ook dat het goed is, gegeven wat er allemaal nog op ons af mogelijk gaat komen, dat dat met enige regelmaat gebeurt. Dus dank daarvoor en dank ook voor uw toezegging in elk geval, want zo heb ik hem begrepen, dat u daar waar u dat kunt, aanbiedt en dan hebben we het over de arbeidsmarkt. Dan hebben we het over werkgevers. Dan hebben we het ook over scholen en instellingen, dat u dan aanbiedt om te helpen daar waar we kunnen. Ik denk dat dat inderdaad de essentie is. En daarmee wil ik gelijk maar iets weghalen, dat hier veel werd genoemd, namelijk dat het primair om geld gaat. Dat was niet onze insteek in elk geval. Onze insteek was en is: Ga vooral kijken. Het snelste instrument tot integratie is onderwijs. Het snelste instrument tot integratie is de arbeidsmarkt. Dus doe vooral daar dát wat wij kunnen. En ik denk dat een opgave is voor elk gremium. Genoemd door verschillende partijen zijn de gemeenten, de instellingen, scholen die al het nodige doen. Dat zien we ook. Iedereen is het daar volkomen over eens. Dat is gememoreerd hier en dat ondersteunen wij ten volle, zijn we ook heel blij mee. Maar opnieuw, het gaat om de vraag, want wij zijn Provinciale Staten: Wat is er dan wat wij ons gremium daarbij, daarnaast en ter ondersteuning eventueel nog kunnen doen? Heel specifiek dan nog, en dan ben ik erdoor voorzitter, omdat JA21 de waardering in eerste instantie... Als ik het zo goed begreep van de heer Blinde, vond hij het een sympathieke vraag, maar wel afhankelijk van voor wie het was bedoeld. Nou, de directe aanleiding is duidelijk: Er is een oorlog in Oekraïne. Er komen vluchtelingen deze kant op. Maar het zou een beetje raar zijn, als je vervolgens de dingen die je doet gaat beperken tot alleen die groep. En dat is dus ook niet de bedoeling. Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank de heer Du Long. Ik kijk of de heer Nijmeijer behoefte heeft aan een tweede termijn. Dat is niet het geval. Mevrouw Kleine Deters? Ook niet. De heer Van de Weg? Ook niet. Mevrouw Udinga? De heer Uppelschoten. Ja. Ga uw gang.

De heer Uppelschoten: Eerst een opmerking over de statushouders. Vluchtelingen uit Oekraïne zijn geen statushouders. Ze mogen en kunnen hier werken en als daarbij belemmeringen zijn, dan moeten die zo snel mogelijk worden opgeruimd. Maar het zijn geen statushouders. Met de Partij voor de Dieren ben ik het eens dat de tegenstellingen in de maatschappij steeds scherper en harder worden. Het voorbeeld dat u gaf van de stijging van de energieprijzen, dat ziet u als een kans. Ik merk ook dat er mensen zijn die er woest over zijn. Zoveel fossiele brandstoffen deden en doen er niet toe. Nou, moet je kijken met welke problemen we nu zitten. Verder wil ik zeggen, ik ben blij dat dat de Oekraïners zo goed en zo hartverwarmend worden opgevangen, maar ik zie ook en constateer ook, dat het toch anders gaat dan met andere vluchtelingen. En daar kunnen we dan de ogen voor sluiten, maar het is wel zo. Ik heb het hier vooral gehad over

de situatie in Oekraïne en niet een heel debat over het vluchtelingenbeleid in Nederland. Ik denk, dat is een ander debat dat we zouden moeten voeren, maar we hebben het over de mensen in Oekraïne en wat we daaraan zouden kunnen doen. Die scheiding tussen de mensen uit de Oekraïne en de rest, nou wil ik niet zeggen dat de rest onbelangrijk is, dat daar in de acties van de burgers zo verschil in is, dat is misschien wel een stukje van de tegenstelling die mevrouw Zuiker vermeldt. En het heeft ook geen zin om dat te ontkennen of net te doen of het niet bestaat. Ik vrees ook alleen maar dat die tegenstelling steeds groter wordt en ik denk dat dat een van de problemen in de maatschappij gaat worden.

De voorzitter: Dank u wel heer Uppelschoten. Even kijken. De heer Blinde, JA21.

De heer Blinde: Dank u wel voorzitter. Ook dank aan de heer Du Long, dat hij antwoord had gegeven. Wat mij een beetje opvalt überhaupt is, volgens mij hebben we hier allemaal het hart wel op de goede plek, maar we moeten niet doen alsof er soms geen keuzes gemaakt hoeven te worden. Dat merken we met alles, of het nou stikstof is, woningbouw, vluchtelingen, je kunt het zo gek niet bedenken. Er zijn gewoon pragmatische grenzen. En ik moet zeggen, ik vind het eigenlijk een heel prettig debat, omdat iedereen respectvol met elkaar is omgegaan. Sommigen zitten er net iets meer met hun hart in en sommige zitten net iets meer met hun hoofd erin. Maar volgens mij hebben we wel een mooi geluid laten horen bij elkaar. En daar wil ik het bij laten voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel heer Blinde. Mevrouw Van den Berg, nog behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Kort nog behoefte aan een tweede termijn? De heer Schoenmaker? Geen behoefte. De heer Bos, Forum voor Democratie. Mevrouw Zuiker, Partij voor de Dieren. Ga uw gang.

Mevrouw Zuiker: Dank u voorzitter. Het is goed om te horen dat de commissaris namens Drenthe bezig is om Ter Apel te ontlasten en ook fijn dat andere vluchtelingen de aandacht krijgen die ze nodig hebben. Als je op de vlucht bent, is het heel fijn dat je huisdier bij je kan blijven. De waarde van een dier kan zeker in die situatie niet onderschat worden. Arbeidsmarkt en opleiding is inderdaad belangrijk voor de integratie van vluchtelingen. Dat zijn we met de PvdA eens. Goed dat duidelijk is gemaakt dat dit voor alle vluchtelingen geldt. Richting de PVV wil ik zeggen dat de situatie in Oekraïne juist aangeeft dat we veel eerder onze afhankelijkheid van fossiele energie hadden moeten afbouwen en partijen als de PVV hebben er niet aan bijgedragen. Er is zelfs bijgedragen aan vertraging van het afbouwen van fossiele energiebronnen, waardoor nu veel mensen in heel grote problemen zitten.

De voorzitter: De heer Uppelschoten spoedt zich naar de interruptiemicrofoon. De heer Uppelschoten.

De heer Uppelschoten: Ik denk dat je ook kunt zeggen: Het afbouwen van fossiele energie is te vlug gegaan. Vanochtend hebben we nog een bijeenkomst gehad over de energietransitie. En dan blijkt ook dat we wel mooie ideeën, mooie verhalen kunnen hebben, maar dat er gebrek is aan handen en mensen en spullen, en dat er een verschil is tussen de werkelijkheid en tussen wat we als ideaal formuleren. En ik denk dat we daar hier nu ook mee te maken hebben. Misschien hadden we toch iets meer aandacht moeten besteden aan fossiele energie. Niet dat die uit Rusland moest komen, maar dat er überhaupt voldoende fossiele energie zou zijn. Dan hadden we nu niet de crisis gehad en die hoge prijs die we nu hebben. Het is niet de schuld van ons,

ik zou eerder zeggen de schuld van partijen die groen heel erg in het vaandel hebben, die het belang van de fossiele energie in de huidige maatschappij volgens mij onderschat hebben.

De voorzitter: Mevrouw Zuiker.

Mevrouw Zuiker: Dank u voorzitter. We weten al decennia dat we van de fossiele energie af moeten. Partijen als de PVV zijn klimaatontkenners, zijn vertragers. Die hebben ons niet geholpen en die zijn nu een van de veroorzakers van de problemen waarom we niet verder komen met de energietransitie.

De heer Uppelschoten: Voorzitter, ik denk: Wees maar blij dat er ook partijen geweest zijn die wat vertraagd hebben met het afstoten van de fossiele energie, want als we dat in het tempo gedaan hadden die de Partij voor de Dieren voorstelt, dan hadden we nu echt een heel groot probleem gehad.

De voorzitter: Ja, mevrouw Zuiker mag antwoorden. Zeker.

Mevrouw Zuiker: Als we het in het tempo hadden gedaan van de Partij voor de Dieren, dan hadden we nu niet zulke grote problemen gehad.

De voorzitter: De heer Blinde heeft ook een vraag voor mevrouw Zuiker.

De heer Blinde: Ja voorzitter. Ik luister geboeid naar dit gevecht tussen titanen, want beide partijen hebben natuurlijk verschrikkelijk veel bestuurlijke verantwoordelijkheid gehad. de afgelopen 50-60 jaar. Al die ministers, presidenten, dus ik ben wel benieuwd eigenlijk, welk bewindspersoon van de PVV heeft al die vertraging nou veroorzaakt? Die macht van die club, kunt u daar de vinger opleggen?

De voorzitter: Mevrouw Zuiker.

Mevrouw Zuiker: Door in de maatschappij steeds twijfel te trekken of het wel nodig is om de energietransitie vorm te geven, of het eigenlijk echt wel zo is dat het klimaat verandert door de mens. Dat is gewoon het geluid van de PVV en dat werkt vertragend. En u heeft ook geen bestuurservaring al JA21.

De voorzitter: De heer Blinde.

De heer Blinde: Wij hebben geen bestuurservaring, maar gelukkig verwijt niemand mij dat door Thomas Blinde de energietransitie niet snel genoeg gaat. Alhoewel, die eer mag mij best toekomen als u dat wil. Dank u wel.

De voorzitter: Dat is meer een statement. Dank u wel mevrouw Zuiker. Tot slot, ik kijk naar de heer Van Dekken voor zijn tweede termijn in dit debat. De heer Van Dekken van de CDA-fractie.

De heer Van Dekken: Voorzitter, ik twijfel toch wat, wel of niet een tweede termijn. Maar ik word een beetje uitgedaagd vind ik, door de opvattingen die mijn collega Uppelschoten hier wat ventileerde. Als u goed hebt geluisterd, heb ik nergens het woord statushouder in mijn bijdrage willen verwerken. Het ging hier en het gaat hier voor wat mij betreft over de opvang van vluchtelingen. Maar op het moment dat iemand daadwerkelijk wordt gezien in zijn rechtmatig

verzoek om te komen tot asiel, zo zou ik toch ook de collega's hier en vooral dan de PVV willen vragen: Op het moment dat je dan wordt gezien in je vluchtbelang en je erkend statushouder bent, zou het voor de PVV dan nog reden kunnen zijn, om daar waar ze nu ook een heroverweging hebben over de vluchtelingen uit Oekraïne kennelijk, geweldig, fijn dat u daar sympathiek tegenover staat dat we die opvang goed moeten doen, maar waarom dan niet eenzelfde opvang van mensen die onze steun en hulp ook concreet nodig hebben?

De voorzitter: Ik zie dat de heer Schoenmaker een vraag heeft voor de heer Van Dekken.

De heer Schoenmaker: Dank u wel voorzitter. Bij het woord statushouders kreeg ik ongeveer 68 vingers naar mij toegedrukt. Ik heb het gehad over statushouders, dat daar een procedure voor is voor de Wet inburgering en dat de Oekraïners zeker geen statushouders zijn, want want die hebben gewoon 90 dagen met eventueel verlenging. Dus het woord statushouders heeft u verkeerd geïnterpreteerd bij mijn woorden. En na al mijn vingers leek me dit wel goed om recht te zetten. En een opmerking voor het debat net, en ik ga ervan uit dat de heer Van Dekken het respectvol afsluit zo meteen, het wedstrijdje ver plassen om maar iemand van de SP te citeren, vond ik erg ongepast, want ik denk dat dit onderwerp veel meer respect nodig heeft. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Schoenmaker. Heer Van Dekken, wilt u nog reageren?

De heer Van Dekken: Ik verwijs die respectvolle afronding heel graag door naar u, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, maar ik kijk eerst naar de zijde van het college of er nog behoefte bestaat. Gedeputeerde Vedelaar, gedeputeerde Stelpstra. Dan komen we inderdaad tot een afronding van dit agendapunt. En dames en heren Statenleden, ik dank u allen voor uw bijdrage. En ik zeg gewoon kort maar krachtig: We stappen door met zijn allen om mensen hier gewoon een warm welkom te bereiden. En ook van de zijde van de provincie zullen we echt in de hulpstand blijven staan, want we laten er onze gemeenten niet alleen voor opdraaien. Goed zo.

L-2 EK Wegwielrennen 2023; Statenstuk 2022-48

De voorzitter: Wij gaan door naar agendapunt L2, Lodewijk twee, ook hier hebben wij spreektijden. Eerste termijn twee minuten, voor het college zes minuten en de tweede termijn één minuut en voor het college drie minuten. En ik begin bij de heer Pragt van de D66-fractie. Heer Pragt, ga uw gang.

De heer Pragt: Dank u, voorzitter. Het EK Wielrennen is een schitterend evenement en kan een positieve bijdrage leveren voor de promotie van Drenthe, zowel sportief als marketingtechnisch. Tijdens de commissievergadering hebben wij aandacht gevraagd en onze zorgen geuit met betrekking tot de gevolgen van een EK Wielrennen op de stikstofregels en belasting van de omliggende natuurgebieden. Van de gedeputeerde hebben we begrepen, tijdens de commissievergadering van 30 maart jongstleden, dat de provincie in samenspraak met de organisatie, de stikstofuitstoot en belasting van de omgeving zoveel mogelijk wil beperken. Onder andere met elektrische auto's, heb ik gehoord. Tevens is de verwachting van GS dat de huidige stikstofregels de vergunningverlening niet in de weg zitten. Kan de gedeputeerde ons toezeggen dat hij de Staten actief informeert over de genomen stappen en de afgegeven vergunningen, inclusief de daarbij vermelde voorwaarden? Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, heer Pragt. Mag ik het woord geven aan de heer Moinat van de SP. U kunt uw onderonsje nu even onderbreken. Ga uw gang.

De heer Moinat: Ja, die had ik nog niet zien aankomen. Maar goed, ik heb het zelf ook ingevuld. Dus ik had het kunnen weten. Wat veel mensen niet weten, is dat bij de oprichting van de SP er nog behoorlijk gediscussieerd is over de naam. Veel leden waren voor de naam, zoals Sportieve Partij. U weet inmiddels, het is de Socialistische Partij geworden. Dat dekt de lading ook beter. Maar ik wilde maar zeggen dat we als Socialistische Partij een heel groot en warm hart voor sport hebben. Op de site van NOC-NSF staat: sport zorgt voor een betere conditie, meer spierkracht, een gezonde levensstijl, een goede nachtrust en een minder hoge medische consumptie. Sporten verkleint namelijk het risico op een groot aantal aandoeningen als hart- en vaatziekten, obesitas, osteoporose en beroertes. Daarbij komt nog dat er nog veel meer mensen graag naar kijken en/of hun favorieten aanmoedigen. Alle redenen dus om sport nadrukkelijk in de schijnwerpers te zetten, zou je zeggen. Want het stukje over gezondheid gaat vooral op voor de amateursport. De commerciële druk die bij veel professionele sporters ligt op resultaat, zorgt juist voor het tegengestelde. Topsporters leven wel vaak heel gezond. Ze letten op hun voeding en bewegen veel. Ten minste, zo lijkt het op het eerste gezicht. Maar is topsport wel zo gezond? Topsporters vergen vaak jaren achter elkaar het uiterste van hun lichaam. Ze halen alles eruit wat erin zit. Bovendien staan topsporters onder grote druk om te presteren, vanwege de commerciële belangen, onder andere, wat soms leidt tot levensgevaarlijke keuzes, zoals bijvoorbeeld dopinggebruik. Voorzitter, zo'n verzoek om subsidiering van een commercieel evenement is altijd weer een dilemma. Wat weegt zwaarder: het sportieve of het geld. We willen graag dat mensen actief zijn, gezond leven, en daar staat sport in zijn algemeenheid wel voor. Maar dan hebben we het wel over de breedtesport. Jongens en meisjes die hun eerste doelpunt maken of net wat verder springen dan de rest. Dit voorstel gaat over het grote geld. De commerciële wereld die de sport heeft omarmd als verdienmodel. Moet je als overheid die bedrijven stimuleren met subsidies, met gemeenschapsgeld dus? Die afweging moet je heel zorgvuldig maken.

De voorzitter: De heer Schoenmaker heeft een vraag voor u en u bent aan het eind van uw spreektijd. Dus wilt u straks afronden? De heer Schoenmaker.

De heer Schoenmaker: Heel kort, want ik voel wel een klein beetje waar de SP naartoe wil. Maar zou u dus een evenement als het EK Wielrennen niet willen doen en niet subsidiëren, omdat u de profwielrenner in bescherming wilt nemen?

De voorzitter: De heer Moinat.

De heer Moinat: Ik maak mijn laatste stukje af en dan heeft mijnheer Schoenmaker meteen een antwoord. Dat is mooi. Ga uw gang. Dan is het namelijk ook fijn dat RTV Drenthe al een onderzoek heeft gedaan naar het effect van het vorige grote wielerevenement in Drenthe. Conclusie, heel kort door de bocht, ook een sportuitdrukking, wel grotere omzet in de horeca en de toeristische sector, maar geen aantoonbare toename van actieve sporters. Drenthe profileert zich graag en veel als de fietsprovincie van Nederland en dat is samen met onze natuur een ijzersterke combinatie en dat moeten we vooral ook blijven doen. Tijdens de behandeling in de commissie hebben wij goed geluisterd naar de gewisselde argumenten en de effecten op de brede sportbeoefening op basis van de toelichting van onder andere de gedeputeerde. Daarom zullen we dan ook niet tegen dit voorstel gaan stemmen.

De voorzitter: Oké, een dubbele ontkenning. Mevrouw Van den Berg van de ChristenUnie nodig ik uit. En Statenleden, wilt u een beetje op uw spreektijd letten? Want de heer Moinat heeft iets te veel gebruikt, als ik zo vrij mag zijn. Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Dank u, voorzitter. Voor degenen die dit debat voor het eerst volgen, in de commissievergadering een paar weken geleden hebben we al uitgebreid over dit onderwerp gesproken en als ChristenUnie ook aangegeven dat we dit op zich een mooi evenement vinden, waarin we het belangrijk vinden dat de inwoners van Drenthe betrokken worden en ook uitgedaagd worden om zelf te gaan sporten. We hebben uitgebreid gesproken over de financiële risico's van voorliggend voorstel. In de afgelopen tijd hebben we ambtelijk nog wat meer achtergrond gekregen. Dit heeft ons voldoende vertrouwen gegeven om in te kunnen stemmen met dit voorstel en € 900.000 beschikbaar te stellen voor dit EK. Helder moet zijn dat de genoemde € 900.000 ook het maximumbedrag is dat wij beschikbaar stellen. Wil de gedeputeerde dit bevestigen? Ook horen we graag nog even of we inderdaad een uitgebreide, lees uitgebreidere evaluatie van het WK Veldrijden mogen ontvangen, omdat dit ons ook helpt in de toekomst bij eventuele andere evenementen om in te kunnen schatten wat het maatschappelijk en economisch rendement is van dergelijke evenementen. Tot slot, voorzitter, wil ik de organisatie veel succes wensen met het binnenhalen van dit mooie evenement.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van den Berg. Dan ga ik naar de heer Du Long van de Partij van de Arbeid.

De heer Du Long: Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, dit onderwerp is uitgebreid aan de orde geweest in de commissievergadering. Daar hebben wij ook, maar veel andere partijen, dacht ik, ook gezegd: een prachtig evenement. Dat moet je vooral naar Drenthe zien te krijgen. Maar er zijn misschien toch wel een paar kleine dingetjes en ze zijn al genoemd door de collega's voor mij, die we zouden moeten uitzoeken. Niet alleen de collega's voor mij, de SP memoreerde het ook al: RTV Drenthe heeft de oproep van ons kennelijk in de commissie gehoord en is aan de slag gegaan en heeft een uitgebreid, nou ja uitgebreid, maar in elk geval toch een behoorlijk overzicht gegeven van wat de opbrengst is van een evenement als dit. Een potentiële opbrengst. Dat was in de commissie ook wat ons betreft was blijven hangen. Dus wij zijn blij met het antwoord van RTV Drenthe. Misschien kan de gedeputeerde bevestigen dat wat RTV Drenthe schreef inderdaad zo'n beetje het beeld is. En als tweede voorzitter en afsluitend: de evaluatie, ook dat hebben we in de commissie genoemd, is ook een beetje blijven hangen. Kijkend naar de evaluatie van het vorige evenement, dat was het EK Veldrijden. Daar was de onderbouwing, althans de evaluatie van wat het nou heeft opgebracht toch wel heel erg mager. En de vraag aan de gedeputeerde is of dat een volgende keer iets uitgebreider kan dan dat. Uiteraard wensen wij de organisatie ook heel veel succes met dit evenement. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Du Long. Dan geef ik het woord aan de heer Omlo van JA21.

De heer Omlo: Dank u wel, voorzitter. Tijdens de behandeling van dit agendapunt in de commissie, is een groot aantal van onze vragen en opmerkingen door de gedeputeerde beantwoord. We zullen niet in herhaling gaan vallen. Op één punt vragen we nog wel reflectie van de gedeputeerde en dat betreft de opmerking van het afzien van voorhangprocedures in samenhang met impliciete en expliciete steun en toewijzing van dit evenement. Onze fractie heeft toch enige moeite bij dit soort zinnen in Statenstukken en vraagt dan ook naar het waarom. Voorzitter, de heer Brink geeft aan het volle vertrouwen te hebben in het bijeenbrengen van de nog

benodigde middelen, naast de € 900.000 die PS eventueel beschikbaar stelt. Ook duidelijk was dat VWS zal bijdragen in de toekenning van dit evenement. Tevens de toezegging dat we meerdere malen op de hoogte zullen worden gebracht van de stand van zaken en dat gedeputeerde aangeeft uitgebreide rapportage te verzorgen van de spin-off voor Drenthe van dit evenement, heeft onze fractie overtuigd om in te stemmen met het voorstel. Dank u.

De voorzitter: Dank u, heer Omlo. Dan gaan we naar de heer Uppelschoten van de PVV. Ga uw gang.

De heer Uppelschoten: Wij vinden sport heel belangrijk, maar dan denken we vooral aan breedtesport. En alle verklaringen over gezonde leefstijl, minder ziek zijn, onderschrijven wij van harte. Maar we hebben het idee dat we het hier over iets anders hebben. We hebben het hier namelijk gewoon over een grote commerciële activiteit. En voor die commerciële activiteit moeten wij betalen. Niet alleen wij die € 900.000, maar ook € 400.000 van het ministerie. Als we dan de afweging moeten maken, had dit geld ook naar de breedtesport kunnen gaan? En gaat het nu naar de wielclubs toe, waar goedbetaalde profs rondrijden, dan is voor ons de afweging: wij zouden dat geld liever naar de breedtesport hebben gehad. Dat had ook kunnen betekenen hier dat 100 clubs € 9.000 kregen, vooral amateurclubs en dan vinden wij dat eigenlijk belangrijker. We zien ook wel dat er een heel groot economisch belang is. We gaan er namelijk zonder meer vanuit dat restaurants en hotels daar hun voordeel mee hebben. Maar dan zou het ook een activiteit moeten zijn die door de commerciële sector betaald wordt en dat zij het geld opbrengen om zo'n grote activiteit naar Drenthe te halen en dat zij dan ook de voordelen van die activiteit mogen hebben. Want nu lijkt het net of de overheid betaalt, want van de € 2 miljoen komt dan € 1,3 miljoen van de overheid en de verdiensten zijn bij de horeca, zal ik maar zeggen. Het andere grote zorgpunt wat we hebben, we hebben nu de VAM-berg en dat is een ideale plek om blijkbaar te wielrennen. We hebben nou het EK Veldrijden gehad, dan krijgen we nou het groffe wedstrijdrijden. Maar het Wereldkampioenschap kan hier ook nog naartoe komen en ik denk dat het een terugkomend iets zal zijn, steeds hier, dat subsidie gevraagd wordt voor wielactiviteiten op de VAM-berg. Dit is nu de tweede keer dat we zoiets meemaken. Wij vinden het zonde. Het moet plaatsvinden, maar zie het gewoon als een commerciële activiteit en behandel het als zodanig en laten wij ons vooral richten op de breedtesport en het geld daaraan besteden. Dus wij zullen tegenstemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Uppelschoten. Dan kom ik bij de heer Nijmeijer van GroenLinks. Ga uw gang.

De heer Nijmeijer: Dank u wel, voorzitter. Na het succes van het NK Veldrijden in 2020 en het EK Veldrijden in 2021, en ik heb beide evenementen mogen bezoeken en ik heb daar trouwens niet zo veel Statenleden gezien, heeft de organisatie van deze twee evenementen in samenwerking met de provincie Drenthe bewezen dat een groot evenement professioneel kan worden opgezet. In binnen- en buitenland is men onder de indruk van de potentie van het Drentse landschap voor het fietsen en heeft de Mont Ventoux inmiddels internationale allure gekregen. Voorzitter, we hebben in de commissievergadering al aangegeven voor dit voorstel te zijn. En de beantwoording en de aarzelingen die er allemaal waren rond de medefinanciers, maar ook de exposé kennende van dit evenement, heeft onze fractie ervan overtuigd dat de risico's helder in beeld zijn, dat de genomen maatregelen, zoals de monitoring van de cashflow en de verdere uitrol van dit evenement en de informatieverstrekking aan de Staten, voldoende zijn geborgd. Daarom kan ik kort zijn, voorzitter. Wij ondersteunen dit voorstel. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, heer Nijmeijer. Ik ga naar mevrouw Mentink van de CDA-fractie. Ga uw gang.

Mevrouw Mentink: Dank je wel, voorzitter. Tijdens de commissievergadering FCBE van 30 maart hebben wij onze reactie al gegeven en gezegd dat de CDA-fractie akkoord is met het voorstel om het Europese kampioenschap Wegwielrennen in 2023 naar Drenthe te halen. Ik heb toen gezegd dat een dergelijk evenement 'reuring' en uitstraling geeft en een mooie promotie is van Drenthe als fietsprovincie. RTV Drenthe stelde de vraag wat een dergelijk evenement Drenthe eigenlijk brengt en een rondje langs de velden gaf deels het antwoord op de vraag wat het EK Veldrijden van vorig jaar heeft opgeleverd. Veel media-aandacht, grotere omzet bij horeca, veel overnachtingen, maar vooralsnog geen grote aanwas voor nieuwe leden bij wegwielerverenigingen. Voorzitter, dit geeft precies aan waarom het CDA dit initiatief van GS steunt. Een suggestie die ik nog aan de gedeputeerde zou willen meegeven, is om leden van wielerverenigingen nog meer te betrekken bij dit evenement, zodat dit wellicht een aanzuigende werking heeft voor nieuwe leden. De CDA-fractie wenst de organisatie heel veel succes.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef het woord aan de heer Vianen van de VVD.

De heer Vianen: Dank u wel, voorzitter. Tijdens de commissievergadering hebben we uitgebreid stilgestaan bij het EK Wielrennen, dus ik ga het niet nog een keer hebben over de economische impact van minimaal € 1,8 miljoen en de kans om ons te profileren als de fietsprovincie van Nederland. Maar waar ik het wel over wil hebben, is de brede sport. Bij het EK Wielrennen wordt gesproken over een hele hoop spin-off events en side-events en ik dacht dat hebben we ongetwijfeld bij het EK Veldrijden ook gedaan. Ik heb even snel gegoogeld en inderdaad, de organisatie heeft toen gezorgd voor een Dikke Banden Race in Assen, Hoogeveen, Zuidlaren en Beilen. BMX clinics en veldrijden voor groep drie tot en met groep acht, mountainbike clinics en Bike Trail Shows. Ik kan me voorstellen dat met het EK Wielrennen dergelijke side-events worden georganiseerd, dat het dus wel degelijk bijdraagt aan de breedtesport in de provincie Drenthe. Dus dit in combinatie met een fantastisch hoofdevenement, zorgt voor een groots volksfeest in onze provincie. Voorzitter, de VVD ziet het EK Wielrennen graag naar Drenthe komen en dus zijn wij akkoord met het voorstel van het college. Nu is het tijd om te demarreren, zodat het evenement wordt toegekend aan de provincie Drenthe. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Nou, dank u wel voor deze demarrage. De heer Schoenmaker, Sterk Lokaal

De heer Schoenmaker: Dank u wel, voorzitter. In de commissie hebben wij ons al uitgesproken dat wij ontzettend enthousiast zijn om zo'n evenement te organiseren. Het is voor de provincie goed, het is voor het wielrennen goed en ik denk dat je als provincie trots kunt zijn dat mensen hun nek uitsteken om dit naar onze mooie provincie te halen. En je laat de provincie ook nog een keer zien aan heel de wereld, zou ik zeggen. De heer Moinat triggerde me net wel met een stukje gezondheid. Nu heb ik een verleden in het wielrennen. 30 jaar geleden leefde ik van de wielersport. Ik heb vijf jaar lang op semi-beroepsniveau gefietst. Op zich niet zo relevant, maar ik was wel 40 kilo lichter. (gelach) Ik hoor nu allemaal mensen over breedtesport. Als ik nu naar mezelf kijk ... (gelach) Ik heb overwogen om iedereen even te laten staan om te kijken of die breedtesport in het algemeen geldt, maar ik heb net gekeken en ik denk het wel. (gelach) Nogmaals, niet iedereen, excuus, maar het lijkt mij ontzettend leuk om als Staten en misschien ook wel als gemeenteraden het voorbeeld te geven in de breedtesport en desnoods kleden wij hem aan in de breedtesport. Zou het niet leuk zijn als wij ook nog rondom dat EK Wielrennen als Statenleden in training gaan, misschien een rondje organiseren, toeristisch, drie keer die VAM-berg

op met zijn allen (gelach) en dat wij dan letterlijk iets aan de breedtesport doen, maar dat we het ook neerleggen bij alle wielerverenigingen en ik denk dat dat iets is. Ik wil me er wel aan committeren, want ik ben nu veel minder gezond dan dat ik toen was, ondanks dat ik toen elke dag heel veel trainde. Maar ik hoor heel graag hoe de rest van de fracties daarover denkt en dan zetten we een trainingsprogramma op. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dit is een prachtige invitatie en als dat met trapondersteuning mag, dan ga ik ook mee. Dan hebben we de heer Bos van Forum voor Democratie. Even aandacht voor de heer Bos. Heer Bos, ga uw gang.

De heer Bos: Voorzitter, ik had me bij het inschrijven voor de onderwerpen gehouden aan een oude agenda. Dus ik heb me eigenlijk helemaal niet ingeschreven voor het onderwerp EK Wielrennen in Drenthe. Toch zijn wij als fractie Forum voor Democratie, staan wij hier positief in. En zoals iedereen weet zijn wij een conservatieve partij en zuinig op ons geld. Echter, als je als ondernemer niet investeert of niet durft te investeren en onder een steen gaat liggen, komt er ook niks naar je toe. Wij zijn van mening, als je investeert in juist grote sportevenementen dat je Drenthe op de kaart zet, meer toerisme krijgt, het goed is voor het MKB en dit ook doorwerkt naar andere evenementen en juist sport aantrekkelijker maakt in brede zin. Dus wij steunen dit voorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Bos. En ik zie wel uw naam onder dit agendapunt staan, dus het is handig om even te kijken of u misschien bij andere agendapunten ook nog het woord wilt voeren. Tot slot, mevrouw Zuiker van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Zuiker: Dank u, voorzitter. Onze bijdrage is tevens ook onze stemverklaring. Wij zullen tegenstemmen. Bijna € 1 miljoen voor het EK Wielrennen vindt de Partij voor de Dieren te veel maatschappelijk geld om uit te geven aan een evenement. Uiteraard gunnen wij iedereen hun feestje, maar de middelen die een provincie heeft, zijn niet oneindig. In de commissievergadering heeft de Partij voor de Dieren gevraagd naar de verhouding tussen geld voor topsport en geld voor breedtesport. Zonder breedtesport geen topsport en dit bedrag is dermate hoog dat die balans zoek is. Als wij € 900.000 aan maatschappelijk geld uitgeven, dan kan dat misschien € 1,8 miljoen opleveren, hoorden we net van de VVD, maar dat is winst voor het bedrijfsleven, niet voor de Drentse maatschappij als geheel. Extra winst, extra bestedingen in de horeca, meer overnachtingen, meer fietsen verkopen, ja, sommige mensen worden er zeker beter van. Het trickle-down effect naar de rest van de maatschappij is minimaal en verantwoordt een dergelijke uitgave niet. Als u erop gaat letten, gaat er heel veel provinciaal, dus maatschappelijk geld naar de Drentse bedrijven en tegelijkertijd neemt de ongelijkheid in de samenleving toe. Wij zetten steeds meer vraagtekens naar de rol van de provincie als Sinterklaas voor het bedrijfsleven en vinden ook dat hier de balans zoek is. Daarbij komt: kunnen we ook eens niet in groei denken? Wat willen we precies met een toegenomen naamsbekendheid van het merk Drenthe? Wat schieten we daar eigenlijk mee op? Meer toeristen in Drenthe is echt niet alleen zaligmakend. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zuiker. Dan zijn we aan het eind gekomen van de eerste termijn van de kant van de Staten en nodig ik gedeputeerde Brink uit voor zijn eerste termijn en hij heeft daarvoor ten hoogste negen minuten. Neem me niet kwalijk zes minuten.

Gedeputeerde Brink: Ik had wat sneller moeten beginnen, begrijp ik. Voorzitter, dank u wel. Ik wil de Statenleden en de fracties bedanken in de brede zin, voor mijn gevoel, los van de Partij

voor de Dieren, daar kom ik zo op, voor de steun die zij uitspreekt om een wielerevenement als dit naar onze provincie te halen en het is door een aantal fracties al gezegd, wat kun je beter naar onze provincie halen als een fietsevenement als deze in onze provincie, dé fietsprovincie. Pas nog weer door de ANWB aangewezen en dat zijn de echte gebruikers, want als hun leden onze provincie daarvoor verkiezen, dan denk ik, dat past hier exact in. Voorzitter, ik wil ook nog een keer, want er is heel veel over breedtesport en topsport gesproken, financiën, maar het gaat om veel meer wat ons betreft. Het moet ook een feest wordt voor de Drenten. Dus het moet ook iets zijn waar iedereen plezier aan beleeft en waar we met elkaar kunnen zeggen dat we vier, vijf mooie dagen in de provincie hebben gehad. Dat is even, denk ik, vooraf. Voorzitter, ik kan ook op voorhand zeggen, want er is een heel aantal vragen gesteld, dat het mij bij zo'n evenement, een groot evenement, ik denk dat een aantal van u zich nog kan heugen dat we ooit over het WK gesproken hebben. Ik denk dat we daar diverse keren in dit gremium over gesproken hebben. Ik zie de heer Nijmeijer al ja knikken en ik denk dat we nu misschien wel vrij snel toch besluiten om dit te doen. Maar wij zijn zeker voornemens u, de Staten, mee te nemen, al was het alleen maar om het ambitieuze programma dat u zelf natuurlijk, die Mont Ventoux, de Col du VAM wilt beklimmen. Wij zullen u daar ook zeker in ondersteunen als college. Dus we gaan kijken hoe we daar met u gezamenlijk in training kunnen om dit te doen. Dus ik vond dat in ieder geval een mooi voorstel van de heer Schoenmaker. Ik heb begrepen dat het college een eigen team wil, dat ook mee gaat doen en mevrouw Roggen gaat ze geloof ik afvlaggen als ze over de finish zijn, heb ik begrepen. (gelach) Laten we dat met elkaar doen, laten we onszelf ook van de goede kant laten zien en dan doen we, denk ik mee met de Drenten. Voorzitter, naar de inhoud toe. Stikstof. Ik heb volgens mij de vorige keer gezegd dat er een quickscan geweest is, dat ik verwacht dat het goed komt. Ik heb ook gezegd of iemand vroeg mij of er dan geen probleem komen. Ik heb niet gezegd dat er geen problemen komen. Ik heb gezegd dat ik verwacht dat het goed komt. Ik kan u melden dat het NK inmiddels wel goed bekeken is, dat daar een positief advies over is en dat het kan plaatsvinden. Ik wil er ook bij vertellen en ik denk dat we hier met elkaar meer tijd voor hebben, maar het moet ook iets unieks worden. Ik heb richting de heer Stelpstra al aangegeven: laten we nog niet eens voor elektrische auto's gaan, maar laten we voor waterstof gaan, in de zin dat we ons als regio nog meer kunnen neerzetten om ons als provincie op deze manier te laten zien. Misschien wel de eerste ronde die daar met heel veel waterstofauto's gehouden zou kunnen worden. Ik weet ook dat wij bovenop de VAM-berg, als we daar met elkaar zijn, dat er partijen zijn die voornemens zijn om daar eventueel tijdelijke zonnepanelen te plaatsen om ons van energie te voorzien. Dan hoeft er geen aggregaat te komen. Kortom, op dit moment ontspinnen er allerlei ideeën om bijvoorbeeld ook die duurzaamheid, maar ook om te voldoen aan de richtlijnen die er zijn. Ik kan er niet op vooruitlopen, mijnheer Pragt, dat moet even zijn tijd hebben. Het is niet eenvoudig die berekeningen te doen, maar wij verwachten daar geen problemen. Er zal een vergunning moeten komen en dat zullen we met elkaar de komende tijd moeten bekijken. Maar wij verwachten daar geen problemen. Dat is de quickscan die ik gezegd heb. Voorzitter, dan toch nog even die breedtesport en topsport. Volgens mij is door een aantal gezegd: topsport kan niet zonder breedtesport en breedtesport kan niet zonder topsport. Ja, het moet zo zijn dat we mensen inspireren, dat de wielrenners die daar straks zijn, ook jongeren aanmoedigen om toch te gaan bewegen en toch te gaan fietsen in onze prachtige provincie. Buiten zijn, is denk ik belangrijker dan ooit. En wat goed is om te melden, want er werd ook even door de PVV gezegd: in de Investeringsagenda staat iets dat wij topsportevenementen zouden willen organiseren en daar valt dit onder en dit komt uit die Investeringsagenda. De breedtesport zit zowel bij de heer Kuiper als ondergetekende regulerend in de begroting. Daarbij breedtesport in onze provincie gaat dan om de sociale kant van de sport, maar ook van mijn kant zitten er middelen in om de breedtesport breed te ondersteunen. Dus laat helder zijn, daar zit geen concurrentie op. Maar we hebben hier de middelen gebruikt

vanuit de Investeringsagenda. Voorzitter, dan toch even de € 900.000. Ik heb daar de vorige keer ook al iets van gezegd. Volgens mij heb ik toen gezegd dat er altijd risico's zijn als je iets gaat organiseren. Ik kan u wel melden dat ik bij de verkiezing van de sportman, -vrouw, -ploeg, talent van het jaar met de KNWU gesproken heb of met VWS moet ik zeggen, NOC-NSF en daar is ons toegezegd opnieuw, ik heb dat de vorige keer ook al gezegd, dat die middelen voor ons bestemd zijn. Reken toch ongeveer op een € 400.000. Ik kijk even naar achteren, maar dat is ongeveer wat we zouden kunnen rekenen, dus dan kom ik op een bedrag van € 1,3 miljoen. We zouden iets kunnen bezuinigen, maar dan zit er nog steeds een gat tussen van € 600.000, zeg ik dan maar even globaal. Er is geen twijfel bij mij, bij het hele team, bij niemand dat we dat niet binnen kunnen halen aan sponsors. Maar ik heb het niet. Ik heb wel gezegd dat er eventueel nog € 100.000 in die Investeringsagenda zit. Dus ik heb geen twijfels, maar ik kan en ik vind dat ik niet mag toezeggen dat het nooit meer zou kunnen gaan kosten, want dan denk ik dat ik iets beloof wat ik wel ga waarmaken, maar wat ik niet wil, want ik wil hier een eerlijk verhaal richting u doen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg heeft een vraag voor de gedeputeerde.

Mevrouw Van den Berg: Dank u, voorzitter. Hier wordt in een bijzinnetje even die ton genoemd die nog in de Investeringsagenda zit. Ik wil toch wel even scherp hebben. Het voorstel dat hier ligt, gaat over die € 900.000. Is de gedeputeerde dat met mij eens? En als hij op de een of andere manier meer of minder geld nodig heeft, dan ga ik ervan uit dat hij bij ons terugkomt en met een voorstel komt.

Gedeputeerde Brink: Voorzitter, als er meer geld nodig is, kom ik bij u terug. Maar ik vond en vind, dat als er geld tekort komt, vind ik het netter dat ik probeer in mijn eigen portefeuille, zoals ik het dan maar even zeg, want het geld is van het college en van u, want u gaat erover, maar als ik dan in mijn eigen portefeuille kijk, dat ik daar nog probeer wat middelen achter te houden, stel dat, dan dat ik bij u moet komen dat we naar de reserve moeten of ik moet naar andere middelen kijken. Dat vond ik niet eerlijk en daarom staat die ton er nog. Maar die ton natuurlijk, ik heb u net gezegd, wij zullen u regelmatig op de hoogte houden van allerlei ontwikkelingen die rondom het EK plaats zullen vinden. Dat geldt ook voor dit en u gaat over de middelen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg nog?

Mevrouw Van den Berg: Ja, en dus moet ook duidelijk zijn dat dit besluit over die € 900.000 gaat. En of wij nog € 100.000 meer eventueel zouden willen besteden als dat nodig is, daar zeggen we dus nu ook niks op toe. Laat dat dan helder zijn, volgens mij.

De voorzitter: Is het helder, gedeputeerde?

Gedeputeerde Brink: Het is mij helder, voorzitter, maar ik hoop dat het ook de Staten helder is dat wij een evenement willen organiseren van rond € 2 miljoen, dat wij hier nu € 900.000 beschikbaar stellen. Als dat meer moet worden, omdat u daarover gaat, dat ik dan hier terugkom. En tegelijkertijd, ik heb u gemeld dat ik eigenlijk geen twijfel heb over de bijdrage van NOC-NSF. Daarnaast zullen we nog sponsoring moeten binnenhalen en wij hebben er het volste vertrouwen in dat dit komt.

De voorzitter: De heer Uppelschoten heeft ook een vraag. Ga uw gang.

De heer Uppelschoten: Uw zorgen over het risico begrijp ik helemaal niet, wat in het bidboek staat dat de club die het organiseert, financieel en organisatorisch verantwoordelijk is. Dus ik neem aan dat als er tekorten zijn, dat deze club daar dan voor opdraait en dat u hier helemaal niet terug hoeft te komen voor € 100.000.

De voorzitter: De gedeputeerde.

De heer Uppelschoten: Dat staat in het bidboek.

Gedeputeerde Brink: Even naar hoe dit in elkaar zit en dat is ook de reden over de voorhang. We hebben met de UEC gesproken en die vond dat Drenthe, dat wij dit zouden kunnen organiseren. Let wel, er waren wel anderen die het ook graag wilden organiseren. Tegelijkertijd heeft de UEC eens gezegd, als u dit organiseert, Courage heeft ook voor de UEC het EK Veldrijden georganiseerd en ze hebben gezegd: als jullie dat doen, dan gaan wij dat rechtstreeks, maar dat heeft ook te maken met aanbestedingen en dat soort zaken, richting Courage doen. Dat is de gang van zaken en zo hebben we dit hier geregeld. Maar tegelijkertijd voelt u natuurlijk wel, want laten we elkaar nou, ik denk niet dat Courage een partij is, als daar echt tonnen tekort komen, dan komt men natuurlijk weer richting de provincie. Dat weet u net zo goed als ik, los van wie het organiseert. Wij hebben het hier binnengehaald, er is een afspraak met Courage, want ze komen hier dan vast weer terug, maar ik zou bijna zeggen ook hier denk ik, laten we elkaar nou toch even recht in de ogen kijken en weten we hoe het zit. Als wij als Drenthe dit willen organiseren, we wilden side-events gaan doen, we willen er een feest van maken voor de Drenten, dat is niet alleen een afspraak van Courage.

De heer Uppelschoten: Maar dat is toch heel gek. Als er een bidboek ligt, waarin de organisatie wordt beschreven en daarin staat dat zij organisatorisch en financieel verantwoordelijk zijn voor de risico's, dan hoeft u toch helemaal niet terug te komen. Dat staat gewoon zwart-op-wit in het bidboek.

Gedeputeerde Brink: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, de heer Brink.

Gedeputeerde Brink: Voorzitter, ik heb het niet allemaal paraat, maar wij doen hier wel vaker iets met middelen waar we niet over gaan en waar we niet verantwoordelijk voor zijn, dat toch de Staten zeggen: wij doen een bijdrage. En ik zeg alleen maar, nee, ik vind dat we hier eerlijk naar elkaar moeten zijn, want formeel gezien hebt u gelijk. Ik kan zeggen: besteed het aan. Dan is de vraag trouwens of het voor dit geld aanbesteed wordt, dan zou ik wat risico inboeken. Op dit moment is het scherp aanbesteed. Dat hebben we gedaan bij het EK. Er zijn maar weinig partijen die het voor die middelen op deze manier kunnen aanbesteden en mensen gebruiken, want er is ook gesproken over sportverenigingen. Die worden er meer dan ooit bij betrokken, dat is in het verleden gebeurd, dat gaat straks gebeuren. De vrijwilligers zijn er. Dan ben je van zo'n partij afhankelijk. Wij kunnen ook gaan, ik zou bijna zeggen, volgens mij was dat ook wel een beetje het verhaal toen een partij, volgens mij kwam die uit Brabant, bij het WK, die zat trouwens aan heel andere bedragen te denken, dan haal je andere partijen binnen. Dus het gaat een beetje om hoe je elkaar gaat vinden.

De heer Uppelschoten: Ik wil u alleen maar geruststellen, dat u die € 100.000 niet achter de hand hoeft te houden, want in het bidboek staat dat dat niet hoeft.

De voorzitter: Mijnheer Uppelschoten, dit was uw derde bijdrage. De heer Brink vervolgt zijn betoog en heeft nog een halve minuut.

Gedeputeerde Brink: Voorzitter, volgens mij hoef ik hier niet meer over te zeggen, want het is helder dat deze partij, het UEC, ook heeft gezegd dat zij graag willen dat die het gaat organiseren. Wij hebben goede afspraken en altijd zijn die binnen de begroting gebleven, dus ik heb nu ook geen aanleiding. Voorhang is nog even gezegd. Daar heb ik iets van gezegd. Normaal gesproken zou je een aanbesteding via de voorhang doen, maar als het UEC zegt: wij willen graag dat Courage het organiseert, zouden we later weer terug moeten. We moeten nu een keer een besluit nemen en ook daar moet het UEC, we zijn eigenlijk al veel te laat, maar ze hebben ons toegezegd en we zullen dan ook bij wijze van spreken, als u vanmiddag instemt, het UEC vanmiddag op de hoogte brengen dat we aan de slag kunnen en dat we kunnen demarreren in de woorden die de VVD sprak, voorzitter, waar ik blij mee was. GroenLinks, dank voor de steun. Mevrouw Mentink, wielerverenigingen heb ik al gezegd, worden er zoveel mogelijk bij betrokken. De heer Schoenmaker heb ik iets over gezegd. Voorzitter, volgens mij heb ik de vragen beantwoord. Ik wil nog één keer aangeven, ook de Partij van de Arbeid heeft nog iets gezegd over die opbrengsten en die evaluatie. Voorzitter, als u het mij toestaat, in Trente in Italië 2021, 13 verschillende wedstrijden en die komen hier. 768 verschillende deelnemers, 39 landen, 439 coaches en begeleiders, 130 mensen van de media, 72 mensen van de productie, 1.987 accreditaties, die mensen die dus rondom die wedstrijden zitten, 15 tv-zenders, 71 landen, een gemiddelde 20 uur tv-productie, waarvan 17 uur live over die week, over die zenders. Voorzitter, 25 miljoen kijkers en dan heb ik het nog niet over de andere sociale media, waar wij met elkaar proberen een feest te organiseren, maar Drenthe en de highlights van Drenthe door heel Europa uit te zenden en dan is dit het evenement voor mijn gevoel dat bij Drenthe past en dat we moeten gaan organiseren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, gedeputeerde Brink. Ik kijk naar de Staten of er behoefte bestaat aan een tweede termijn en ik vraag dat eerst aan de heer Pragt. Dan aan de heer Moinat. Dan aan mevrouw Van den Berg. Mevrouw Van den Berg komt naar voren voor haar tweede termijn.

Mevrouw Van den Berg: Dank u, voorzitter. Nou, heel kort. Als ChristenUnie vinden we het belangrijk dat we duidelijke besluiten nemen. Volgens mij heeft het college ons hier gevraagd om in te stemmen met het beschikbaar stellen van € 900.000. Daar kunnen wij mee instemmen. Bij eventuele tegenvallers moeten we maar zien, maar ik kan daar nog niet op anticiperen. Het college heeft er het volste vertrouwen in dat dit goed komt. Dus daar gaan wij dan ook maar vanuit en we zijn heel benieuwd naar het evenement.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van den Berg. De heer Du Long nog behoefte aan een tweede termijn? De heer Omlo? De heer Uppelschoten? De heer Nijmeijer? Ga uw gang. Ik inventariseer even. Mevrouw Mentink nog behoefte aan een tweede termijn? De heer Vianen? De heer Schoenmaker? Ja, nog wel. De heer Bos? En mevrouw Zuiker? Ook niet. Ga uw gang, mijnheer Nijmeijer.

De heer Nijmeijer: Even heel kort, want de heer Schoenmaker heeft ons uitgedaagd voor een bepaalde vraag. We hebben net in de fractie kort beraad gehad. We gaan op hoogtestage. Wij

gaan graag de uitdaging aan om samen met u die Mont Ventoux te beklimmen. Dat gaan wij doen.

De voorzitter: Helder. Dan geef ik nu tot slot het woord aan de heer Schoenmaker voor zijn tweede termijn.

De heer Schoenmaker: Dank u wel. Ik had de snelste weg kunnen kiezen, maar dit zijn mijn eerste voorbereidingen. (gelach) Ik vind het wel heel sportief dat iedereen zo reageert. Dan vind ik ook dat we het serieus moeten oppakken. Dus ik zou het mooi vinden als we zo meteen drie of vier mensen bij elkaar kunnen krijgen die hier het voortouw nemen. Dat niet alleen het enthousiasme nu, maar dat we straks ook echt met zijn allen op die fiets zitten. En wie niet wil of kan fietsen, we hebben ook supporters nodig, want dat geeft de fietsers weer een goed gevoel. Het zou ook leuk zijn als er een motor voor rijdt. Gewoon het echte gevoel, als we dat met zijn allen doen. Dus heel graag zo meteen iets ondersteuning en bedankt voor het enthousiasme. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Schoenmaker. We zijn aan het eind gekomen van de tweede termijn van de zijde van de Staten. Er zijn geen vragen meer gesteld aan het college. Ik kijk nog even naar gedeputeerde Brink. Dan zijn we aan het eind gekomen. Gedeputeerde Brink gaat toch nog even staan.

Gedeputeerde Brink: Voorzitter, ik dank het vertrouwen dat er gesteld is. En richting de ChristenUnie kan ik alleen maar aangeven: ja, we hebben er vertrouwen in. Dit is het voorstel dat nu voorligt en voor ons is voldoende, denk ik, om daar een prachtig wielerveest van te maken, volgend jaar september in Drenthe en laten we daar met elkaar voor gaan. En ik ondersteun de woorden die al gezegd zijn over dat we met elkaar, ook vanuit dit huis, mooi kunnen bijdragen. Dat is denk ik goed voor alles. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Brink. We zijn aan het eind gekomen van de beraadslagingen. Er zijn geen amendementen of moties ingediend. We gaan nu stemmen. Dat zijn we een beetje ontwent wellicht, maar we gaan het wel doen. We gaan over tot de stemming over het besluit van het Statenvoorstel Statenuk 2022-48 bij het onderwerp EK Wegwielrennen 2023 en ik hoop dat onze ondersteuners de zaak op het scherm kunnen krijgen. Wilt u gaan stemmen, alstublieft? Voor dit voorstel hebben gestemd 38 leden tegen 2 leden, zodat dit voorstel is aangevaard. Dank u wel.

L-3 Maatregelen tegen energiearmoede; Statenuk 2022-49

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt en ik stel voor dat we daarna even kort schorsen. Dus laten we eerst L3 doen, de maatregelen tegen energiearmoede en dan even kort schorsen. Bij dit agendapunt en dat is een voorstel van het college van GS van 15 maart, Statenuk 2022-49, worden spreektijden gehanteerd van drie minuten per fractie, voor het college negen minuten in eerste termijn en in de tweede termijn één minuut spreektijd per fractie en voor het college drie minuten. De fractie van de SP heeft een motie aangekondigd bij dit agendapunt. Dus wij beginnen met de fractie van de SP, stel ik mij zo voor. Even kijken, want die staat niet bovenaan de lijst, maar ik neem aan dat de heer Moinat daar de woordvoerder op is. Ga uw gang. U krijgt dan één minuut extra om uw motie in te dienen. Ga uw gang. Kan het

iets rustiger zijn, want ik snap dat iedereen even met elkaar wil praten, maar dat kunnen we na dit agendapunt doen. Ik geef het woord aan de heer Moinat.

De heer Moinat: Dank u wel, voorzitter. Het is een amendement, wat ik indien, maar dat ga ik zo vertellen. Gelukkig is er steeds meer aandacht voor de dreiging die energiearmoede genoemd is. Uiteraard ondersteunt de SP het plan om mensen tot en met een inkomen van 130% van het sociaal minimum te helpen bij de isolatie van hun woning. In de commissievergadering heeft Ronald van der Meijden dat al uitgebreid betoogd. Het grootste probleem is dat er te weinig budget is om de gehele doelgroep die zorgvuldig geselecteerd is te bedienen. Om te voorkomen dat juist de mensen die het het hardste nodig hebben, buiten de boot vallen, dienen wij dus dit amendement in. Het amendement betoogt om het besluit waarbij staat: '€ 1.000.000 beschikbaar te stellen voor de subsidieregeling voor woningisolatie bij woningeigenaren met een laag inkomen', te vervangen door: 'Het totale bedrag van € 3.250.000 beschikbaar te stellen voor een subsidieregeling voor woningisolatie bij woning ... - O, hier is een spatie weggefallen – bij woningeigenaren met een laag inkomen.' Dat is het amendement, voorzitter, en die ga ik bij u indienen. O ja, bijna vergeten. Deze motie wordt, anders krijgen we op onze donder straks, ...

De voorzitter: Amendement.

De heer Moinat: Maar goed, deze motie wordt ...

De voorzitter: Amendement.

De heer Moinat: Sorry?

De voorzitter: U zegt deze motie, maar u bedoelt amendement, toch?

De heer Moinat: Ik raak helemaal van de leg op deze manier. Goed, dit amendement wordt mede-ingediend door de Partij voor de Dieren, STIP, Forum voor Democratie, D66 en de PVV. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Moinat. En als wij hem mogen hebben, dan maakt hij deel uit van de beraadslaging nu en dan ga ik naar mevrouw Roggen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Roggen: Dank u, voorzitter. Voorzitter, in de Statenvergadering van november van het afgelopen jaar is er onder andere door de Partij van de Arbeid in een motie gepleit voor een onderzoek naar aanvullende maatregelen om energiearmoede te lijf te gaan. Op dat moment hadden we nog absoluut geen vermoeden van de energiekosten van vandaag die de portemonnee uitvliegen. Des te noodzakelijker om de mensen met de laagste inkomens tegemoet te komen in het treffen van praktische maatregelen in en aan hun woning om het energieverbruik tegen te gaan. Maatwerk voor woningeigenaren met een laag inkomen. Maatwerk dat bestaat uit het kosteloos aanbieden van praktische maatregelen in en aan hun woning om het energieverbruik tegen te gaan. Maatwerk voor woningeigenaren met een laag inkomen. Maatwerk dat bestaat uit het kosteloos aanbieden van een isolatiepakket, zoals ik al zei. Het college van Gedeputeerde Staten wil voor de maatregelen nu een € 1.000.000 beschikbaar stellen. Met dit bedrag kunnen in 400 woningen de energiekosten omlaag worden gebracht van de in totaal 1.300 huishoudens die ervoor in aanmerking komen. We realiseren ons echter ook dat de doelgroep lastig bereikbaar is om uiteenlopende, maar vaak verklaarbare redenen. Wij wensen GS dan ook veel wijsheid om de regeling tot een succes te maken. Mocht dit het geval zijn, dan verwachten we dat u

bij Provinciale Staten terugkomt om dit aan ons te melden. voorzitter, tot slot. De Partij van de Arbeid steunt dit collegevoorstel van harte.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Roggen. Ik geef het woord aan de heer Pragt van D66.

De heer Pragt: Dank u, voorzitter De subsidieregeling voor de energiearmoede kan op onze steun rekenen. Het bedrag van € 2.500 is absoluut niet voldoende om alles te gaan realiseren. Het is wel een goede aanzet en een welkome bijdrage voor de doelgroep die we willen bedienen. Waar we wel erg veel moeite mee hebben, is dat er een maximum van 400 huishoudens is en € 1.000.000. Wat we in Groningen hebben gezien wat het effect is van een beperkt aantal mensen die kunnen meedoen met een subsidieregeling, dat er rijen voor de deur staan bij de uitreiking van de formulieren. Dat wil je hier toch absoluut niet? Wat gaan we doen met nummer 401, met 410, met 430? Laten we die in de kou staan, letterlijk? Dat lijkt ons niet verstandig en niet wenselijk. Daarom dienen wij mede het amendement in om toch het bedrag te verhogen en we hebben gezien dat de Jaarrekening ruimte laat om dat bedrag financierbaar te maken. Dus vandaar dat het mogelijk is. Ik vind dat we mensen die aan die onderkant van de samenleving leven, moeten helpen en moeten bedienen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Pragt. De heer Drukker van JA21. Ga uw gang.

De heer Drukker: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. In het voorjaar van 2019 voorspelde ik vanaf deze plaats dat de Regionale Energiestrategie gebaseerd op de Klimaatwet, zou leiden tot een exploderende energieprijis en een qua capaciteit tekortschietend elektriciteitsnet. Daar werd toen door een aantal collega's in de zaal wat lacherig over gedaan en ik veronderstel dat die collega's het lachen inmiddels vergaan is. Nu zitten we dus met de ongebakken peren, want het bakken ervan kost gas en daar moeten we zuinig mee zijn. GS komt nu met een zogenaamd reddingsplan om de ergste nood voor de korte termijn te lenigen, maar ook dat is paniekvoetbal, omdat het net als de RES op drijfzand is gebaseerd. Rekent u even mee. Het voorstel behelst subsidie voor spouwmuur en vloerisolatie van woningen in eigendom van mensen met een laag inkomen en een maximum subsidiebedrag is vastgesteld op € 2.500 per woning. Nou even googelen of even een aannemer bellen, dat mag ook. Dan leert dat dat spouwmuurisolatie € 15 à € 30 per vierkante meter kost en vloerisolatie ongeveer hetzelfde. Een gemiddelde woning heeft 120 vierkante meter vloeroppervlak en tussen de 250 en 300 vierkante meter muuroppervlak, samen 370 à 420 vierkante meter. Dat betekent ook nog dat deze maatregelen betrekkelijk weinig effect sorteren als je niet ook de zolder isoleert en dubbelglas aanbrengt, maar dat hebben we er nu even buiten gerekend. Even de rekenmachine erbij en we weten dat complete isolatie voor een woning ruwweg tussen de € 11.000 en € 25.000 kost. En dat kan iedere aannemer je bevestigen. Voor € 1.000.000 kunnen dus geen 400 woningen geïsoleerd worden, zoals de nota stelt, maar doorgewinterde optimisten als wij zijn, en dus uitgaande van de laagste schatting, nog geen 100. Armlastige huiseigenaren opzadelen met een maximum subsidie van € 2.500 is dus precies hetzelfde als mijn grootvader die mij 70 jaar geleden een cent gaf om een ijsje te kopen, waarna mijn moeder discreet de overige benodigde negen cent bijlegde. Ik hoef u niet uit te leggen dat GS in dit toneelstuk de rol van mijn opa speelt. De knellende vraag is alleen wie de rol van mijn moeder gaat vervullen. Aangezien de rest van de nota met feilloze precisie voortbouwt op deze volstrekt uit de lucht gegrepen cijfers en aangezien nog steeds de logische wet geldt 'ex falso circuitur quodlibet', oftewel GIGO, 'Barbertje in, Barbertje out', kan de rest van het Statenstuk eveneens bij het oud papier. Overbodig hier aan toe te voegen dat wij deze,

al dan niet bewust volstrekt valse voorstelling van zaken aan armlastige huiseigenaren, niet zullen steunen. Voor € 2.500 maximaal kunnen ze wellicht hun energierekening aan het eind van het jaar betalen.

De voorzitter: Dank u wel, heer Drukker. De heer Schoenmaker heeft een vraag voor u. De heer Drukker gaat terug naar het kathedraal.

De heer Schoenmaker: Dank u wel, voorzitter. Ik had even een vraag. Ik vind het op zich een goed betoog. 2019 was de wereldsituatie iets anders in relatie met de gasprijs nu. Ik denk dat dat toen een andere ondergrond had, waar u dat op heeft bedoeld. Maar u geeft ook aan dat u zegt dat dit stuk bij het oud vuil kan. Dit stuk is 'Garbage in, Garbage out', maar u dient wel een motie in om het bedrag op te hogen naar € 3.000.000. U bent daar mede-indiener van. Wat is dan de reden om een motie in te dienen op het stuk?

De heer Drukker: Ik begrijp uw vraag. Het zijn eigenlijk twee vragen, want u zegt: de omstandigheden zijn totaal anders. Ik veronderstel dat u doelt op het feit dat de energieprijzen geëxplodeerd zijn vanwege de situatie in Oost-Europa, vanwege de oorlog in Oekraïne. Is dat juist?

De heer Schoenmaker: Dat is juist en u gaat vast zeggen dat dat anders ook wel gebeurt onder andere omstandigheden.

De heer Drukker: Ik wil u best nageven dat de oorlog in Oekraïne een katalysator is geweest, die heeft de boel versneld. Maar als je kijkt naar de ontwikkeling in de energiemarkt nog voorafgaande aan de oorlog in Oekraïne, zag u de stijging al aankomen. Dat was de eerste vraag. De tweede vraag is: waarom doe je niet gul en ga je ook niet het bedrag verhogen tot het gesuggereerde bedrag van € 3.250.000? Dan blijf je vasthouden aan die € 2.500 maximaal per woning. En dan komt het verhaal van mijn opa en mijn moeder weer tevoorschijn. Dan geef je armlastige huishouden iets waar zij totaal hun huis niet mee kunnen isoleren.

De heer Schoenmaker: Maar wellicht heb ik het dan net verkeerd gehoord. Maar ik hoorde volgens mij een spreker voor u dat JA21 mede-indiener gaat zijn van die motie.

De voorzitter: Nee, dat is niet het geval.

De heer Schoenmaker: Dan is dat een fout van mijn kant. Dan is dat fout, want ...

De heer Drukker: Dat is niet het geval. Ik kijk even, maar JA21 schudt heftig 'nee'. Ze schudden 'nee'.

De voorzitter: Het amendement wordt niet mede ondertekend door JA21, zie ik hier. Bent u aan het eind gekomen van uw betoog, heer Drukker?

De heer Drukker: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Meeuwissen van de VVD-fractie.

Mevrouw Meeuwissen: Goed, voorzitter, ik had natuurlijk een inbreng voorbereid zonder dat ik de inbreng van de heer Drukker had gehoord. Nu ik die gehoord heb, ben ik toch eigenlijk wel heel erg benieuwd naar de reactie van het college. Maar dat gaan we zo meteen horen, want de

VVD was wel op het standpunt dat het belangrijk is of dat goed is om mensen met een laag inkomen en een eigen woning een steuntje in de rug te geven nu de energieprijzen de pan uit rijzen. Wij vinden het daarbij belangrijk om aan te blijven sluiten op wat er allemaal al gebeurt. Het rijk doet heel veel, gemeenten doen al heel veel, dus we moeten daar niet in de weg lopen of dingen dubbel doen, dus het blijft goed om dat in de gaten te blijven houden. Daarnaast heb ik in de commissie al vragen gesteld over de dekking. Wij hadden liever gehad dat de dekking van dit voorstel ook voor een deel uit de huidige middelen aan het Programma Energie zouden komen. Maar we gaan akkoord met het voorstel en de dekking, onder de voorwaarde dat we zo meteen een goed antwoord krijgen op de vragen van de heer Drukker, of de opmerkingen. Dan het amendement van de SP, 'cum suis', daar zijn we tegen. We vinden het niet nodig of niet verstandig om op voorhand de inzet al te verdriedubbelen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Meeuwissen. Dan geef ik het woord aan de heer Uppelschoten van de PVV.

De heer Uppelschoten: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. In de commissie hebben wij ook al aangegeven dat als je met een regeling komt, daar heb ik de gedeputeerde op aangesproken, en je voldoet aan de voorwaarden, dat je dan altijd van de regeling gebruik moet kunnen maken. Dat had te maken met het feit van die 130% van het minimumloon, maar dat je vanwege het bedrag dat beschikbaar gesteld was, die € 1.000.000, dat maar 400 mensen daar gebruik van zullen kunnen maken. Daarom zijn we mede-indiener van het amendement dat alle mensen, die 1.300 van die regeling gebruik kunnen maken. Maar we zijn nu ook in verwarring. Ik heb niet de cijfers van GS nagerekend, want als die cijfers kloppen, dan is € 3.250.000 ook lang niet voldoende. En dan hebben we een ander probleem, namelijk als je met een regeling komt, dan moet iedereen die aan de voorwaarden voldoet van de regeling gebruik kunnen maken. En met die € 3.250.000 die wij voorstellen lijkt het, maar ik zeg het voorzichtig, alsof nog niet iedereen daarvan gebruik kan maken. Dan heb ik het idee dan moet je niet met zo'n regeling komen, want dan is dat hetzelfde verwijt wat we maken met die regeling met € 1.000.000. En vanochtend hebben we ook nog informatie gekregen. Daar wordt aangegeven in het stuk dat 29.500 huurders ook onder de energiearmoede vallen. Daar zullen ook een groot aantal, neem ik aan, bij woningcorporaties huren. Die zullen ongetwijfeld de woningcorporaties als hun verantwoordelijkheid nemen. Maar vanochtend werd er ook verteld dat er ook particuliere verhuurders zijn en ook grote particuliere verhuurders blijkbaar, die dat niet doen. Mensen die in die huizen wonen, zijn dan echt de klos. Dus het is een regeling die we verzinnen die wat mij betreft wringt aan alle kanten en ik vraag me af of we wel met deze regeling moeten doorgaan.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Uppelschoten. Dan gaan we naar de heer Ewoud Bos van GroenLinks.

De heer Bos: Voorzitter, dank u wel. De tijd begint hier te lopen, hartstikke mooi. Van de week nog las ik een bericht over iemand met AOW en een klein pensioen wiens energielasten zijn gestegen van € 200 naar € 700 in de maand. Hij vraagt zich werkelijk af hoe hij dit nog rond kan breien. Zelf zit ik in het sociaal wijkteam en daar heb ik veel te maken met de doelgroep die eigenlijk voorhanden is. Dus de doelgroep die minder geld te besteden heeft in de maand. Ik weet vanuit mijn ervaring dat het heel lastig is om soms die doelgroep te bereiken. En waar we hier soms ervan uitgaan dat deze aanmeldingen binnen zullen stromen voor deze subsidieregeling, wat de hoop is, denkt GroenLinks dat we misschien wel actief moeten gaan zoeken naar de mensen die hiervoor in aanmerking komen. En dat we dus al moeite hebben om achter de voordeur te komen. Vandaar dat wij op zich positief staan tegenover het amendement van de SP.

Maar over de uitvoering hebben we nog wel wat vraagtekens en dat laten we eigenlijk aan het college om daar een beschouwing op te geven. Ik heb het verhaal gehoord van mijnheer Drukker, die nu even afwezig is, dus ik kan helemaal los. Dat is mooi. € 2.500. Voor relatief kleine woningen moet dat genoeg zijn om de spouw en in ieder geval de vloer te isoleren. Ik ben het er wel mee eens dat je natuurlijk in de meest positieve zin je hele huis graag wilt isoleren, inclusief het dak en de ruiten, maar we kunnen natuurlijk niet gelijk alles uit handen nemen. Daar zijn gelukkig ook nog andere middelen voor. Met deze maatregelen moeten mensen echt een hele hoop effect kunnen bereiken in hun woningen om energie te besparen. Tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Bos. Dan gaan we naar mevrouw Van den Berg van de Christen-Unie. Ga uw gang.

Mevrouw Van den Berg: Dank u, voorzitter. Wij steunen het voorstel en vinden het goed dat het college stappen zet om huizenbezitters met een lager inkomen ook de mogelijkheid te bieden om hun huis te isoleren, want de nood is hoog, zoals de heer Bos ook al aangaf. Dan het amendement. Op zich is het natuurlijk een sympathiek amendement. Maar, voorzitter, er ligt wat onze fractie betreft nu een mooi voorstel en laten we hier eerst maar eens mee beginnen. Door gewoon te doen, krijgen we beter in beeld hoeveel interesse er is in de regeling en weten we straks ook beter wat het rijk en bijvoorbeeld ook de gemeenten gaan doen in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma. Ook moeten we nog beter in beeld krijgen wat de financiële gevolgen zijn van de oorlog in Oekraïne. Daar hadden we het eerder vandaag al over. Dus om nu al beslag te leggen op de financieringsreserve of op het overschot 2021, lijkt ons niet verstandig. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van den Berg. Mevrouw Mentink van het CDA. Aan u het woord.

Mevrouw Mentink: Dank u wel, voorzitter. De CDA-fractie heeft tijdens de behandeling van dit agendapunt in de commissievergadering FCBE ingestemd met het voorstel om een subsidieregeling voor woningeigenaren met een laag inkomen te treffen, om zo kosteloos gebruik te maken van een isolatiepakket. Dit geeft een duwtje in de rug voor hen die nog twijfelen waar ze hun zuurverdiende geld aan moeten besteden. Het past ook bij het CDA-uitgangspunt om als een goed rentmeesterschap met onze energiebronnen om te gaan. Investeren in de toekomst, zodat we deze aardbol goed kunnen doorgeven aan de volgende generatie. Deze subsidieregeling voor isolatie is een goed begin, hoewel het allereerste begin natuurlijk besparing is. Gedrag van mensen kan in veel gevallen ook tot besparing van energie leiden en de torenhoge tarieven voor energie zullen, hoe wrang ook, mensen nog meer met de neus op de feiten drukken. Ook tijdens de commissievergadering heb ik aan de gedeputeerde gevraagd aandacht te schenken aan de woningen van de woningcorporaties en ik wil dit hier nog een keer herhalen. Ook de mensen in de huurwoningen moeten geholpen worden en de inzet van woningcorporaties kan hier en daar nog een duwtje in de rug gebruiken. Nog wel een vraag aan het college naar aanleiding van de motie, of amendement is het geworden. Kan het college een realistische inschatting geven over het te verwachten aantal deelnemers van de beoogde doelgroep van 1.300? Dat was het voorlopig.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Mentink en tot slot de heer Schoenmaker van Sterk Lokaal.

De heer Schoenmaker: Dank u wel, voorzitter. Laat ik eerst even mijn verwarring met de heer Drukker rechtzetten. Hij sprak over 2019 en volgens mij was het in 2019 nog Forum voor Democratie en er werd medeondertekend door Forum voor Democratie. Dus in mijn naïviteit dacht ik daar de link te hebben liggen. Dus vandaar dat ik naar het spreekgestoelte liep. Dus bij deze mijn excuses naar JA21. In de commissie hebben wij al aangegeven dat wij positief tegenover dit besluit staan. Het is ook zo, na de woorden van de heer Drukker gehoord te hebben, als je alles uitbested, dan kan het best zijn dat je op hogere bedragen uit komt. Ik weet dat er ook gemeenten zijn waar ze niet zozeer op de uitvoering zitten bij een aannemer, maar dat je ook materialen beschikbaar kunt stellen, zelfwerkzaamheid, en daar drukt men over het algemeen de kosten ook enorm. Wij vinden het een duwtje in de goede richting. Of het voldoende is, moet blijken en als al heel snel duidelijk wordt dat het onvoldoende is, dan verwacht ik dat het college terugkomt bij de Staten om te vragen om meer middelen. Dus het amendement zullen wij op dit moment niet steunen. Dat sluit niet uit dat als in de toekomst, als het nodig blijkt te zijn, dat we er zeker wel achter staan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Schoenmaker. De heer Bos wilde die ook nog van Forum voor Democratie? Hier staat uw naam niet. Dan stond uw naam inderdaad bij het verkeerde onderwerp. Dan bent u degene die tot slot een bijdrage levert in de eerste termijn. Ga uw gang.

De heer Bos: Dank u wel, voorzitter. Inzake de maatregelen tegen de energiearmoede. Wij vinden het een matig stuk, waar blijkt: te weinig geld voor te veel huishoudens. In plaats van € 1.000.000 zou er minimaal € 3.250.000 nodig zijn. Volgens onze berekeningen zelfs € 7.000.000, maar dat was een discussie met de SP vanmorgen. Mogen diegenen die wel in aanmerking zouden kunnen komen, maar helaas achter het net vissen, dan maar in hun sop gaar koken? Komt de regeling dan neer op wachtrijen als in Groningen voor aardbevingsschade? Daarom dienen wij het amendement van de SP mede in, omdat wij geen Groningse taferelen willen in Drenthe. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, heer Bos. We zijn het eind gekomen van de beraadslagingen in eerste termijn en ik vraag gedeputeerde Stelpstra om zijn bijdrage aan dit debat te leveren.

Gedeputeerde Stelpstra: Dank u wel, voorzitter. Het zit op een paar punten, denk ik, dus ik probeer even wat dingen te combineren. Ik begin maar even met de vraag van de heer Drukker: ja, we hebben het hier over een doelgroep die niet in de huizen woont waar mijnheer Drukker het over heeft. Ik weet niet, maar er zijn ook nog mensen die niet in grote huizen wonen in deze provincie. Dat zijn er nog heel wat en ik kreeg van de week via mijn collega een brief van een inwoner over energiearmoede. Ik vond het schrijnend en toen dacht ik: tjonge, jonge, wat kunnen we nog meer doen? Dus hier is echt een groot probleem aan de orde. Dat heeft de PvdA ook aangekaart met hun motie en daar proberen wij, misschien niet de eindoplossing op te geven, maar in ieder geval wat aan bij te dragen. Waar gaat het over?

De voorzitter: De heer Drukker heeft zich afgemeld, dat wisten wij, rond 17.00 uur, dus ik neem aan dat de heer Blinde nu het woord voert en hij heeft een vraag voor de gedeputeerde.

De heer Blinde: Dank u. Ik heb een verduidelijkende vraag inderdaad, want ik dacht dat het voorstel onderscheid maakt op inkomen, dus inkomenspolitiek. Maar ik begrijp nu dat er onderscheid is gemaakt op huizen, want u zegt: het gaat niet over huizen van gemiddeld 120 vierkante meter. Over welke huizen gaat het dan?

Gedeputeerde Stelpstra: Ja, dit is wel heel makkelijk. Ik zeg: deze mensen waar het over gaat en het gaat over mensen met 130% van het minimuminkomen, die wonen over het algemeen niet in de huizen met de vierkante meters die de heer Drukker heeft aangegeven. Het gaat hier over huizen, gemiddeld met een ... Ik heb zelf een redelijk groot huis, dat is al 100 vierkante meter. Daar wonen deze mensen niet in. Daar woont deze doelgroep niet in. Het gaat om ongeveer 50 vierkante meter misschien wat je als vloeroppervlakte hebt, 65 tot 90 vierkante meter spouwmuren. Dus we praten over totaal andere getallen en dan klopt deze berekening zoals die is gemaakt. Ik ga verder, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Nee, want u krijgt nog een tweede vraag van mijnheer Blinde. Ga uw gang.

De heer Blinde: Dan ben ik wel benieuwd naar die data waar die gegevens vandaan komen, dat het allemaal een soort van tiny houses zijn, waar deze mensen blijkbaar in wonen.

De voorzitter: De heer Stelpstra.

Gedeputeerde Stelpstra: Dat is flauwekul. U hebt het hier gewoon over rijtjeswoningen. Volgens mij, ik zou zeggen: ga de stad in, u weet ongeveer hoe ze eruit eruitzien. Dat zijn echt geen grote woningen. Als het om het vloeroppervlakte gaat, het gaat niet om alle vloeren. Het gaat alleen maar om de onderste vloer. Het zijn vaak tussenmuren. Dit is ook met aannemers kortgesloten. Er zijn ook gesprekken over geweest. Er is zelfs een drietal varianten uitgerekend en die zitten allemaal zo rond de € 2.500.

De voorzitter: U heeft al twee vragen gesteld.

De heer Blinde: Ik kom in ieder geval een klein stukje verder, want het gaat nu blijkbaar alleen nog maar om de benedenverdieping. Dan is dat duidelijk. Dank u wel.

Gedeputeerde Stelpstra: Daar gaat het altijd over met vloerisolatie. Kom op, zeg.

De voorzitter: De heer Stelpstra.

Gedeputeerde Stelpstra: Dat is dus de eerste vraag. Dus dat verhaal is in ieder geval bij mij niet geland, dat dat de boel gaat veranderen. Dan te weinig budget. Ik denk dat er een aantal van u is, en dat is ook al aangegeven. Het is best ingewikkeld. Dat is vanmorgen ook verteld bij de presentatie rondom energie. Dat zei mijnheer Bos van GroenLinks ook. Het is best een hele moeilijke doelgroep. Het zijn mensen die niks met de overheid te maken willen hebben. Je kunt je het bijna niet voorstellen, maar die willen het niet. Het zijn mensen die misschien geen geschikte woning hebben. Dat hebben we ook nog eens een keer. Dus die eerste 400 wordt nog best wel even een klus en het is ook best wel even een klus om te kijken of we dat gaan redden. Maar toch vinden we dat we het moeten doen. En als dan blijkt dat er een overweldigende overtekening komt, dan zullen we dat natuurlijk in het college bespreken en bij u terugkomen. Dat is vanzelfsprekend. Maar laten we het nou alsjeblieft niet groter maken dan het is. Een vergelijking met Groningse toestanden vond ik wel een beetje erg eenvoudig. Laten we deze eerste 400 nu doen en dan eens kijken hoever we komen en ik houd u daar graag van op de hoogte.

De voorzitter: De heer Pragt heeft een vraag voor de heer Stelpstra.

De heer Pragt: Ik begrijp wat u zegt. Ik hoop ook dat heel veel mensen komen natuurlijk, maar 400 is ook al een mooi aantal. Maar als we zover zijn en 401 meldt zich, doet u nu dan de harde toezegging dat u bij ons terugkomt voor een nieuw budget om ook die mensen te kunnen bedienen?

De voorzitter: De heer Stelpstra.

Gedeputeerde Stelpstra: Als ik merk dat er een substantiële overtekening komt, want het zal uiteindelijk niet op de laatste zitten, maar dat bedoelt u ook niet volgens mij, als u zegt dat er echt heel veel animo is, dan denk ik dat ik niet anders kan, om dat aan u voor te leggen.

De heer Pragt: Ook de 401ste, de laatste?

De voorzitter: Zo kunnen we doorgaan. Kijk, die ene kan zich ook nog wel eens een keer redden misschien, maar dan komt nummer 402, maar zo ga ik die discussie niet voeren. Ik heb gezegd wat ik heb gezegd en dan kom ik bij u terug.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Johnny Bos heeft ook een vraag voor de heer Stelpstra.

De heer Bos: Voorzitter, hoe denkt de heer Stelpstra om de 400 mensen van de 1.300 mensen uit te gaan loten? Wilt u er een soort loterij van maken? Want dat is natuurlijk wel fout wat ze in Groningen ook hebben gedaan, dat werd gewoon een loterij. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Stelpstra.

Gedeputeerde Stelpstra: In de commissievergadering heb ik al aangegeven dat, net als bij elke subsidie, deze subsidie ook een plafond heeft. Dat gebeurt bij heel veel subsidies, en de eerste 400 komen nu in aanmerking, maar ik ben al heel blij als we de eerste 400 heel snel halen.

De heer Bos: Dus heel veel mensen die er recht op hebben, zullen buiten de boot vallen.

Gedeputeerde Stelpstra: U 'framet' het nu. Ik zeg u: we gaan eerst voor de eerste 400 ons stinkende best doen. Ik denk dat dat heel ingewikkeld wordt en als dat substantieel meer wordt, dan heb ik gezegd dat ik bij u terug kom. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Stelpstra vervolgt zijn betoog.

Gedeputeerde Stelpstra: Ja, dat is interessant. Even kijken of ik nou ... Dus dat betekent dat ik het amendement ontraad. Ik vind dat echt te vroeg op dit moment. Dan zit ik even te kijken, want ik denk dat ik de meeste vragen al heb gehad. Mevrouw Mentink vroeg mij naar de realistische inschatting. Ik heb u gezegd dat wij denken dat de eerste 400, dat is ook echt om te proberen hoe dat nou gaat, want je komt achter de voordeur. Dat is best wel ingewikkeld. Ik zeg u toe dat ik u, dat ga ik niet wekelijks doen, maar dat ik u op de hoogte zal brengen hoe het gaat, als we daar een goed moment voor hebben en dat we dan ook maar eens even de koppen bij elkaar moeten steken of dit nou het goede instrument is of is dit nu niet het goede instrument? Ik vind het belangrijk dat we dat wel doen. Ik zei al dat zij schrijvende verhalen hebben. Nou, u geeft dat zelf ook aan. Energiearmoede is hier al vaker op de agenda geweest. Het is ontzettend ingewikkeld om daar wat aan te doen. Dus ik hoop echt dat dit gaat vliegen. En in die zin zullen wij ons stinkende best daarvoor doen.

De voorzitter: Dank u wel, gedeputeerde Stelpstra. Er is een vraag van de heer Uppelschoten. Ga uw gang.

De heer Uppelschoten: We kunnen toch ook een regeling hebben waarbij we een maximum afspreken? Een maximum waar iedereen aan mee zou kunnen doen. En dan kunt u terug melden: ik heb goed nieuws, en ik heb geld over, omdat niet iedereen van de regeling gebruikgemaakt heeft. Dat lijkt me bij subsidieregelingen toch meer voor de hand te liggen dan dat maar 400 van de 1.300 geholpen kunnen worden. Dan kan het wel heel moeilijk zijn, maar het is een rare situatie als je iets aanbiedt, terwijl we van tevoren weten dat de portemonnee maar heel beperkt is.

Gedeputeerde Stelpstra: Ja, dat is met heel veel dingen in dit huis. U hebt een budget. U kunt zo meteen voor het amendement stemmen, maar ik ontraad het. We hebben heel veel dingen met subsidieplafonds, dus dit is niet zo gek.

De heer Uppelschoten: Maar u zegt zelf, er zijn zulke schrijnende gevallen. Ik neem aan dat het niet over één of twee gaat, maar dat er blijkbaar meerdere zijn. Dus dan is 400 van 1.300 toch al helemaal niet zoveel? Maar goed, u zegt: ik houd die € 1.000.000 vast, dat is het.

Gedeputeerde Stelpstra: Ja, en ik denk dat mevrouw Mentink mij iets gaat vragen over huurders.

Mevrouw Mentink: Dan hoeft u het niet meer te vragen.

Gedeputeerde Stelpstra: Die was ik vergeten, is ook door iemand anders nog genoemd en we proberen natuurlijk in deze pilots ook de huurders mee te krijgen, ook de verhuurders. Vanmorgen is er overleg geweest met de woningbouwcorporaties om te kijken of we werk-met-werk kunnen maken. Dat geldt ook voor mensen die in huizen wonen, die niet tot de doelgroep horen, maar bijvoorbeeld, als je een in een rijtje woont, kun je wel proberen om daar te matchen. Dus dat vraagt logistiek ook nog wel wat dingen. Maar dat zijn wel de dingen die we gaan doen en zoals ik vanmorgen al heb aangegeven, dan hebben we nog de woningcorporatie, daar doelde mijnheer Uppelschoten ook op en mevrouw Kleine Deters kwam er vanmorgen mee dat er ook een hele groep verhuurders is, dat zijn particuliere verhuurders en daar moet ik zeggen daar zit ik wel op te puzzelen, maar daar heb ik geen oplossing voor en daar heb ik ook geen instrumenten voor. Maar misschien dat we toch met overreding daar nog eens een paar stappen moeten doen, als we ze ook kunnen vinden. Dat is ook nog wel eens ingewikkeld.

De voorzitter: Dank u wel, gedeputeerde Stelpstra. Ik inventariseer even of er behoefte bestaat aan een tweede termijn van de kant van de Staten. Mevrouw Roggen van de Partij van de Arbeid?

De heer Moinat: Voorzitter?

De voorzitter: Even kijken. Wie vraagt? De heer Moinat.

De heer Moinat: Ik zou graag een schorsing willen.

De voorzitter: Even kijken, hoelang heeft u nodig?

De heer Moinat: Nou ja, een uurtje. Nee, tien minuten is genoeg.

De voorzitter: Weet u wat we dan doen? Dan gaan we nu een kwartier schorsen en dan gaan we daarna door en dan maken we de hele agenda af. Zullen we dat met zijn allen afspreken? We schorsen nu tot 17.25 uur. Tot zo.

De voorzitter: Dames en heren, ik kijk even naar de heer Moinat, want die had een schorsing aangevraagd. Kunnen we al weer voorzichtig beginnen? Heer Moinat. Kunnen...? Ja, oké. Dan vraag ik iedereen om de stoel weer op te zoeken. Helemaal goed, dan gaan we verder met agendapunt L-3 en dan heropen ik de vergadering. Fijn, u zoekt allemaal uw stoelen weer op. Plezierig en ik kan u melden dat mevrouw Vedder en de heer Pruisscher en de heer Drukker onze zaal hebben verlaten om uiteenlopende redenen. We zijn bij de tweede termijn van het Statenstuk 2022-49 Maatregelen tegen energiearmoede. En ik kijk eens even of er behoefte bestaat aan een tweede termijn en ik begin bij de heer Moinat. Gaat uw gang.

De heer Moinat: Wie zit er toch iedere keer aan die 'zavel'? Voorzitter, dank u wel. Ik moet wel zeggen dat ik het een hele mooie, nou mooie, ja mooie beantwoordingstermijn vond van de gedeputeerde. Hij was in ieder geval klip en klaar. Je hoeft het niet altijd eens zijn met hem. Ben ik ook niet, als het maar duidelijk is. Wat hier mooi was, was dat hij ook een harde toezegging heeft gedaan om, als er toch meer dan de verwachte 400 mensen zich melden en dus het budget op is, dat hij dan meteen bij de Staten terugkomt. En dat moet hij eigenlijk nog wel een keertje bevestigen, vind ik. Maar goed, dat zal geen probleem zijn. Eigenlijk lijkt het ons beter om het totaalbudget alvast te reserveren, zoals ook in ons amendement wordt voorgesteld. Maar daar wil hij dus niet aan. Dat zal ook zijn redenen hebben. Ik heb nog een paar andere opmerkingen staan. Dat is dat de rekensom van de heer Drukker van geen kant klopt, maar dat had de gedeputeerde ook al duidelijk gefileerd. De VVD noemt het bedrag verdubbeling, maar het is een totaalbedrag wordt volgens het college nodig is om de totale verwachte groep te bedienen. Dus het is geen verdubbeling, het is gewoon het totaalbedrag. En als je in het verleden, ik heb het zelf meegemaakt, een huurhuis kon kopen, dan was je de koning te rijk. Juist die mensen zitten nu, in de huidige situatie, volledig klem. Daarom is het juist ook een goed voorstel. Alleen het had nog beter gekund. Maar goed, daar begin ik nu niet weer over. Elke drup telt als je dorst hebt, wordt wel gezegd. Dat geldt voor die mensen ook. Maar we brengen het amendement wel in stemming. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel heer Moinat. Mevrouw Roggen nog behoefte aan een tweede termijn. De heer Pragt? Even kijken. De heer Drukker is er niet, maar de heer Blinde neemt zijn plaats in. Die heeft behoefte aan een tweede termijn. Ga uw gang, ik kijk even verder in de tussentijd. Mevrouw Meeuwissen nog? De heer Uppelschoten? Ja. Dan kijk ik nog even naar de heer Ewoud Bos. Ja ook. Mevrouw Van den Berg? Ook een tweede termijn. Mevrouw Mentink? Ook een tweede termijn. En de heer Schoenmaker? Oké. Gaat uw gang. Mijnheer Blinde.

De heer Blinde: Dank u wel voorzitter. Zelfs als we uitgaan van die woning met 50 m² vloeroppervlak, zoals opeens uit de hoge hoed werd getoverd, met bijbehorende spouwmuur en je hebt het aller, aller goedkoopste materiaal, dus zonder installatie van een aannemer, dan kom je nog steeds uit op € 4500. Dat is nog steeds € 2000 tekort. In het voorstel staat dus letterlijk: U wordt volledig ontzorgd, het geld gaat van provincie naar aannemer. Nou, die aannemer, die is op een derde van zijn werkzaamheden en zegt: Ik stop ermee, want de financiering is er niet meer. Nou, als ik het bij het verkeerde eind heb... De heer Stelpstra gaf aan dat hij die data

heeft, deel die dan. Geef mij dan de argumenten en de inhoud, in plaats van alleen maar te zeggen dat je ze hebt, maar niet te leveren. Dan nog, ook ingaande op Sterk Lokaal, die gaf aan: Je kunt het ook gewoon inkopen en dan als huiseigenaren zelf aan de slag gaan. Nou, dat zou een verbetering van het voorstel zijn. Echter, dat wordt dus uitgesloten in het voorstel dat nu voorligt. Dus ja, de uitdaging ligt er: Kom dan met gewoon concrete berekeningen en overtuig ons. Maar tot dusverre wordt dat niet gedaan.

De voorzitter: Dank u wel heer Blinde. Even kijken. Ik geef het woord aan de heer Uppelschoten. Voor 1 minuut.

De heer Uppelschoten: Dank u wel mevrouw de voorzitter. Het is inderdaad verwarrend. De heer Drukker is meestal iemand die goed kan rekenen. En het bedrag is nou naar beneden. De heer Blinde noemt dat van € 11.000 naar € 4.700, maar dat is wel een stuk meer dan wij van die € 2.500 uitgaan. Het is een beetje rare discussie. Ik zou bijna zeggen: Er is geen onmiddellijke haast bij, zouden we niet kunnen kijken dat GS goede cijfers levert van wat het nou gaat kosten. Want we zijn nu aan het discussiëren over iets dat we niet kunnen overzien qua geld. Daar wil ik u nog even... In het stuk wordt trouwens ook ervan uitgegaan dat die 1600 andere bewoners allemaal betaald gaan worden in de Regio Deal. Ik ga ervan uit dat dat zo is. Maar als dat niet zo is, zijn dat dan ook mensen die bij ons gaan aankloppen? Want dat zijn allemaal vooronderstellingen. Of is dat zo? Dus ik zit een beetje met waar we nu over praten, maar zoals het nu voorligt... ik ben wel nog steeds... maar dan ga ik uit van de getallen zoals ze staan in het oorspronkelijke stuk, die € 3,25 miljoen, dat we met een fatsoenlijke regeling komen, waar iedereen die voldoet aan de voorwaarden, die 130%, daarvan gebruik kan maken. Ons realiserend dat we dan nog maar over een kleine groep praten, over de huurders die bij particulieren verhuurders zitten. Dat die dan niet door ons geholpen kunnen worden.

De voorzitter: Ik constateer dat de heer Uppelschoten echt over zijn tijd is. De heer Blinde heeft nog een vraag voor de heer Uppelschoten.

De heer Blinde: Ik heb inderdaad een vraag aan mijnheer Uppelschoten. Wij hebben ook met ambtenaren gesproken hier, en die zeggen: die originele 1300 huizen daar vallen sowieso een heleboel van weg. Die zijn gebaseerd op de inkomenspolitiek. Maar bijvoorbeeld flatgebouwen, dat ga je niet redden, die kun je niet zo isoleren. Zeg maar dat kleine huisje op de hei, valt ook weg. Dus die 1300, bent u daar ook van op de hoogte heer Uppelschoten? Ook als je het bedrag dus verhoogt, die kun je daar helemaal niet mee helpen. Het zou al een wonder zijn eigenlijk, als je die 400 huizen weet te helpen. Want een heleboel huizen vallen gewoon al buiten de regeling, puur vanwege: het is een flatgebouw of een hutje op de hei of noem maar op.

De heer Uppelschoten: Dus u houdt vast aan de oorspronkelijke bedragen die de heer Drukker genoemd heeft? Dat die 400 absoluut niet kan voor die in....

De heer Blinde: Daar houd ik aan vast, maar die 1300 is sowieso uit de lucht gegrepen, want ook als je het bedrag zoals u wil vergroot naar die € 3,25 miljoen, dan heb je wel 1300 mensen die dus binnen die inkomensgrens vallen, 1300 huizen, eigenaren, maar die huizen kun je natuurlijk nooit voor dat geld allemaal helpen.

De heer Uppelschoten: Zijn het wel 1300 huizen, of zijn het er nog meer?

De heer Blinde: 1300, dat staat in het stuk.

De voorzitter: Heren, heren deze interruptie maak ik nu een eind aan. Dank u wel heer Uppel-schoten. Ik ga naar de heer Ewoud Bos van GroenLinks. De heer Bos, ga uw gang.

De heer Bos: Dank u wel. Ik heb veel gehoord, nog weer wat extra berekeningen gehoord, ook van mijnheer Drukker. Ik heb voor mezelf even zitten rekenen. Ik hem onlangs nog zelfs een of-ferte opgevraagd voor spouwmuurisolatie. Toen kwam ik voor een hoekwoning uit de jaren '30, met ook een zijgevel, op € 1400. Het kan natuurlijk ook zo zijn dat we vanuit deze subsidierege-ling gewoon prijsafspraken hebben met ondernemers, waardoor je op die bedragen uitkomt. Dus laat ik gewoon vertrouwen hebben in ons college dat ze dat op orde hebben. Vandaar dat wij er ook van uitgaan. Voor ons is de toezegging voldoende vanuit het college? Mocht er dui-delijk overtekend worden in het aantal aanmeldingen, dan komt het college terug bij ons en dan gaan we het er samen weer over hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel heer Bos. Mevrouw Van den Berg van de ChristenUnie.

Mevrouw Van den Berg: Dank u voorzitter en dank aan het college voor de beantwoording. Wat de ChristenUnie betreft is elke inwoner die we uit de problemen halen met deze regeling er een. En wij kunnen goed uit de voeten daarom ook met de toezegging van het college dat ze ons goed op de hoogte houdt over de uitvoering van deze regelgeving. We hebben er vertrouwen in dat ze daar in haar uiterste best doet om zoveel mogelijk mensen te helpen. Dank u wel voorzit-ter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Van den Berg. Mevrouw Mentink van het CDA. En wil de heer Johnny Bos het woord nog? Ja. Mevrouw Mentink eerst.

Mevrouw Mentink: Ik doe het vanaf deze stoel, want het is maar heel kort. Ik wil het college be-danken voor de toezeggingen en we gaan niet mee met het amendement.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Mentink. En de heer Johnny Bos.

De heer Bos: Voorzitter, ik ben geen fan van loterijen en helemaal niet gefaciliteerd door de overheid. Een loterij kent vaak maar een paar winnaars, echter een heleboel verliezers. Voorzit-ter, tijdens mijn interruptie kregen wij de toezegging dat de heer Stelpstra terug zou komen naar PS, wanneer er een hogere animo voor deze regeling bestaat. Ik kan hierbij nu al aangege-ven dat wij de heer Stelpstra terug gaan zien. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel heer Bos voor uw voorspelling. We zijn het eind gekomen van de tweede termijn van de zijde van de Staten en ik nodig de gedeputeerde uit om zijn tweede ter-mijn in te vullen. Gedeputeerde Stelpstra.

Gedeputeerde Stelpstra: Het is altijd een genoegen om te weten dat je hier welkom bent en ze-ker nu. En ik hoop het ook over dit onderwerp. Ik hoop het echt. Maar dat zullen we zien. Er is natuurlijk gesteggel over cijfers en dat vind ik eerlijk gezegd wel een beetje raar. We hebben een commissievergadering gehad, toen heb ik er niets van gehoord. Het komt opeens oppoppen nu en er wordt gegoocheld met cijfers, er wordt echt gegoocheld met cijfers en dan lijkt het alsof er een nieuwe waarheid is. Nou, ik doe niet mee in die fake nieuws discussie. U hebt ook voor de commissie de gelegenheid gehad om even technische vragen te stellen. Er is ook een Statenlid geweest die dat gedaan heeft. Die krijgt keurig antwoord, prima, enzovoort. Maar als

u de data wilt, kijk op verbeterjehuis.nl. Daar staat precies in wat het voor een tussenwoning kost, wat het voor een hoekwoning kost en dan zult u zien dat dat exact spoort met de bedragen die we hebben. En daarnaast hebben we altijd nog via SlimWonen... Verder gaan we afspraken maken met leveranciers en waarschijnlijk, ik hoop dat we dan nog lager uitkomen. Dat is aan alle kanten doorgerekend. Dus kom nu niet aan met 'uw data enzovoorts kloppen niet'. U hebt die gelegenheid gehad, deze cijfers kloppen gewoon. Punt. De toezegging mijnheer Moinat. Ik denk dat het niet anders kan dan om daar op terug te komen. Ik hoop het eerlijk gezegd, dat het zo'n succes wordt. Dan moeten we nog wel het geld vinden, maar ik proef hier wel een bereidheid om daar in ieder geval met zijn allen serieus naar te kijken. Ik vond eigenlijk, en dat vind ik eigenlijk wel heel mooi wat u zei: Elke druppel telt als je dorst hebt. Die wou ik nog maar een keer herhalen. Ook een mooie kenschetsing van dit verhaal. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel heer Stelpstra. We zijn aan het eind gekomen van het debat over de maatregelen tegen energiearmoede en we gaan stemmen. We beginnen met het amendement op Statenstuk 2022-49, denk ik. Ja. Onze... Ja. Is het amendement... Nee, nee, dit is niet het amendement. Wel? Oh ja, ik zie het. Stuk numero 5. Amendement A 2022-5. Voor hebben gestemd 10 leden, tegen 27, zodat het amendement is verworpen. En dan gaan we nu over Statenstuk 2022-49 stemmen. Voor dit voorstel hebben gestemd 32 leden, tegen 5, zodat dit voorstel is aanvaard. Dank u wel.

L-4 Uitgangspuntennotitie Fietsagenda; brief van het college van GS van 15 februari 2022

De voorzitter: Dan kunnen we nu verder met Agendapunt L-4 en dat is de Uitgangspuntennotitie Fietsagenda, een brief van het college van GS van 15 februari jongstleden. In overleg met de werkgroep Programmabegroting biedt het college u de zogenaamde Uitgangspuntennotitie aan over de op te stellen Fietsagenda. Het doel van die aanbiedingenbespreking is, dat de Staten in een vroeg stadium van de ontwikkeling van nieuw beleid de gelegenheid krijgen om zich over politieke hoofdlijnen uit te spreken. Bij dit agendapunt hanteren we ook spreektijden: 3 minuten in eerste termijn, voor het college 9 minuten. 1 minuut in tweede termijn, voor het college 3 minuten. Ik hanteer de sprekerslijst en ik zie dat de heer Schomaker als eerste het woord kan voeren, van de Partij van de Arbeid. De heer Schomaker. Ga uw gang. En mag ik het een beetje rustig, want ik snap dat dit een lange vergadering is. Het woord is aan de heer Schomaker. Ga uw gang.

De heer Schomaker: Dank u wel voorzitter. Voor ons ligt de pilot van een Uitgangspuntennotitie. De gedachte achter een uitgangspuntennotitie is om bij nieuw of te intensiveren en beleid PS te informeren en de Staten hierdoor in staat te stellen vroegtijdig inbreng te leveren, een en ander te gebruiken bij verdere beleidsvoorbereiding. Inhoudelijk betreft het de Fietsagenda. Voorzitter, de Partij van de Arbeid- fractie is voorstander van het instrument van de Uitgangspuntennotitie. Op deze manier worden met klokken gelijk gezet alvorens ambtelijk bepaalde plannen volledig worden uitgewerkt. Inventarisatie in een vroeg stadium van wat er leeft in de volksvertegenwoordiging kan voorkomen dat er in een later stadium kostbare en tijdrovende aanpassingen moeten plaatsvinden. Voorzitter, de grove indeling van de Uitgangspuntennotitie lijkt onze fractie een logische. Drenthe als fiets- en fietserprovincie, een belangrijk punt uit zowel ons verkiezingsprogramma als het coalitieakkoord. Een punt dat met de dag relevanter wordt. Ik kom nu tot de beantwoording van de gestelde vragen. Vraag 1: De grove indelingsanalyse van de Uitgangspuntennotitie lijkt onze fractie voor de hand liggend. Inhoudelijk kunnen we stellen dat het beleidsdoel 'Veilig fietsen' meer gewicht zou moeten krijgen. Mensen op de

fiets betekent autonoom.... Meer mensen op de fiets betekent autonoom een groter veiligheidsprobleem. Maar het doorslaggevende aspect is de enorme toename van het aantal e-bikes en daarmee ook de snelheid en het verschil in snelheid. Het feit dat e-bikes geluidloos zijn, beïnvloedt de veiligheid op de fietspaden negatief. De fietsbel verwordt tot een belangrijk attribuut. Van 2019 naar 2020 steeg het aantal fietslachtoffers van 31% naar 38% van het totaal aantal verkeerslachtoffers. Waar alle categorieën daalden, steeg het aantal fietslachtoffers zeer verontrustend, ook gezien de trends: meer fietsers en meer snelheid. Met betrekking tot vraag 2 merken wij op, het belang hechten aan het verder stimuleren van het woon-werkverkeer per fiets. Creatieve gedachten hierover lijkt onze fractie nastrevenswaardig. Wij komen we bij vraag 3. Onder het kopje 'Contouren van een nieuwe Fietsagenda' worden enkele bedragen genoemd. Er is sprake van beschikbaar gestelde gelden en er wordt een kostenschattning gemaakt. Vraag aan de gedeputeerde: Mogen wij ervan uitgaan dat deze bedragen slechts ter illustratie worden genoemd in deze fase van de beleidsontwikkeling? Tot slot voorzitter. Er wordt in de tweede tranche gestreefd naar een sluitend langeafstandsnetwerk van doorfietsroutes. Onze fractie ziet de koppeling van doorfietsroutes met de woon-werkfunctie als vanzelfsprekend. Denk aan Groningen-Assen. Efficiency en snelheid zijn belangrijk. Maar woon-werkverkeer over grotere afstand, bijvoorbeeld Emmen-Assen, lijkt minder voor de hand liggend. Het streven naar een sluitend systeem van doorfietsroutes, analoog aan het autoverkeer, heeft wat onze fractie betreft geen prioriteit. Wij zien het veiliger maken van de fietsinfrastructuur rond stedelijke gebieden en de toeristische fietspaden, denk aan verbreding en het verwijderen van paaltjes, als belangrijker. Dit laatste wordt ook genoemd in het nationaal toekomstbeeld 'Fiets'. Overigens lijkt het onze fractie goed om relevante organisaties als de Fietsersbond en VNN eveneens in een vroeg stadium mee te nemen. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel heer Schomaker. Mevrouw Dijkers van de SP-fractie

Mevrouw Dijkers: Dank u wel voorzitter. De eerste Uitgangspuntennotitie ligt voor als een nieuw instrument, onder andere door inzet vanuit de werkgroep Programmabegroting. Vanuit de werkgroep werd aangegeven ook dat bij nieuw of te intensiveren beleid de realisatie van de geformuleerde doelen vaak niet smart geformuleerd was en dat daarmee de controlerende rol van de Staten soms moeilijk uitvoerbaar was. Door ons op voorhand mee te nemen in een meer smart geformuleerde Uitgangspuntennotitie, werkt dit nu twee kanten op. De kwaliteit van de stukken zal ermee omhoog gaan en PS komt veel meer aan de voorkant van het geheel. En als we dit goed doen, dan is het een win-win situatie. Het voorstel om daar nu mee te starten als een pilot ligt nu voor en volgens ons is dat een mooi 'staat' en goed plan. De vragen die gesteld zijn naar aanleiding van deze Uitgangspuntennotitie, daar zijn we eigenlijk heel positief over. We stemmen in met de analyse en met de beleidsdoelen op hoofdlijnen, waarbij we, net als de voorgaande spreker, met name voor de veiligheid wel iets meer aandacht zouden willen vragen. Met name gericht vanuit het punt van het elektrisch fietsen, wat toch wel een grote risicofactor inhoudt. Wij herkennen de kansen voor de andere beleidssectoren, die uitgewerkt kunnen worden vanuit ook die Fietsagenda. En op dit moment hebben we verder geen aanvulling op de beleidswijzigingen die van belang zijn voor de beleidsuitvoering. Het hoofddoel lijkt wat ons betreft nu ook vooral in te stemmen met deze aanpak en in een pilot de uitwerking conform de Uitgangspuntennotitie in een Statenstuk. En wij zijn daar absoluut voorstander van. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Dijkers. Ik nodig mevrouw Zwaan uit van de VVD-fractie. Aan u het woord.

Mevrouw Zwaan: Dank u wel voorzitter. We hebben het al eerder gezegd vanmiddag: Drenthe de fietsprovincie. Voor ons ligt een notitie om te komen tot een Fietsagenda. De VVD kan er kort over zijn en citeert een regel uit de bijgaande brief die ons zeer aanspreekt: 'Wij, lees het college, hebben afgesproken om gewoon aan de slag te gaan en werkenderwijs dit met elkaar verder te ontwikkelen. De VVD ondersteunt dan ook de analyse en de beleidsdoelen, zien zeker de kansen voor andere sectoren en hebben verder in dit stadium vooralsnog geen aanvullingen. Wij sluiten dan ook als aansporing graag af met de titel van een heel bekend Drents lied: Op fietse, graag met de banden vol met wind. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Het was nog mooier geweest als u was gaan zingen, denk ik. Mijnheer Veldsema van de ChristenUnie. Ga uw gang.

De heer Veldsema: Mevrouw de voorzitter, een nieuw fenomeen, een Uitgangspuntennotitie. een document beperkt in omvang, maar rijk van inhoud. Dit bepaalt de contouren voor het beleid van de komende jaren. Wij kunnen instemmen met de beleidsdoelen op hoofdlijnen: namelijk 20% meer fietskilometers, veiliger fietsen, een goed netwerk met nadruk op doorfietsroutes en infrastructuur in stedelijke gebieden, en tot slot een aantrekkelijke fietsproduct voor de toerist. We herkennen net als het college de kansen voor andere beleidsectoren. Als we het hebben over nieuwe woningen, misschien zelfs compleet nieuwe wijken, moeten we ook kijken naar goede ontsluiting. Dat is voor ons bij voorkeur voor fietsers. Meer aandacht voor de fiets kan ook goede effecten hebben op andere terreinen, zoals klimaat, energie, volksgezondheid en economie. Tegelijk blijft het gaan om neveneffecten, waar het primair blijft gaan om een vorm van vervoer. Dat staat voorop. Maar het pakken van kansen is natuurlijk altijd mooi. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor het toepassen van innovatieve ontwikkelingen, wat ons betreft ondergeschikt. Toepassingen uit het verleden zoals sensortechnieken bleken geen onverdeeld succes. Meerwaarde, uhm, excuus, zouden we wel kunnen zien wanneer het onderwijs hierin een belangrijke plaats krijgt. Tot slot worden in de contouren van een nieuwe Fietsagenda een aantal zaken in twee tranches genoemd. Het eerste gaat om twee, waar al geld voor beschikbaar is: € 4,5 miljoen voor veilige routes in de stadsomgeving en € 4 miljoen voor goede recreatieve routes. Voor de goede infrastructuur op woon-werk routes wordt een schatting gegeven. En wat voor één: € 20 miljoen. Hoe moeten we deze schatting waarderen? En verder wordt er nog gesproken over voldoende voorzieningen bij hubs en in centra. Daarbij worden stallingen genoemd, maar wat ons betreft moet het ook gaan over de beschikbaarheid van OV- of andere deelfietsen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel heer Veldsema. Heer Uppelschoten van de PVV.

De heer Uppelschoten: Mevrouw de voorzitter, we zijn blij met deze Uitgangspuntennotitie, want we hebben in de werkgroep Programmabegroting wel eens gepraat over dat en dat bedrag hebben we ter beschikking gesteld, maar kunnen we nu ook vaststellen of de besteding van dat bedrag geleid heeft tot wat we wilden? En vervolgens ontstond dan een discussie. Wat wilden we dan? En dat bleek dan heel divers te zijn. En van daaruit is eigenlijk de behoefte ontstaan aan deze Uitgangspuntennotitie. We zijn in ieder geval blij dat erin staat: Meer fietsen, dat betekent niet meer fietspaden maar 20% meer fietsen in 10 jaar. Nou, dat is een hele bescheiden doelstelling, dat in 10 jaar tijd 20% meer gaat fietsen. Je zou misschien ook kunnen zeggen: Verdubbelen? Maar 2% per jaar is niet zo ambitieus, laat ik het voorzichtig zeggen. Ook het streven naar veiligheid, samen naar nul, ook wat er de afgelopen dagen in de krant is gekomen, dat er zoveel meer ongelukken zijn met fietsers en veroorzaakt door elektrische fietsen. Het zou goed zijn in de Beleidsnota die er komt, ook aan te geven van wat dat dan nu is en waar

we nu naar streven. Want dat het nul wordt, dat zit er niet in, maar dat je een percentage durft te noemen waar je naar streeft. Doorfietsroutes. Ik woon dan zelf in Eelde-Paterswolde, dus je het dan met doelfietsgrootte Assen-Groningen. Ik heb het idee dat het ook een woord is, maar dat er weinig mensen op de fiets van Assen naar Groningen gaan. Het is leuk dat er een doorfietsroute genoemd wordt, maar is het niet meer dat er gewoon goede verbindingen zijn met de kernen in Drenthe en dat dat in de Beleidsnotitie komt te staan? We zijn ook heel benieuwd naar, daar zijn we ook heel blij mee, met een vernieuwend aanbod van fietsproducten en arrangementen. En, wat ook vermeld wordt, de provincie gaat meer de regie nemen als het gaat over de rol van de provincie bij het fietsen. Nou, dat zijn belangrijke uitgangspunten. Daar zijn wij het van harte mee eens. Maar we zijn ook heel erg benieuwd wat dan in het Beleidsstuk komt te staan dat hierop gebaseerd is. Want dat zal nog niet eenvoudig zijn, ook om vast te stellen dat er 20% meer gefietst wordt. Want je zou dan nu moeten vaststellen hoeveel er nu gefietst wordt en vervolgens ook concluderen dat er meer gefietst wordt. Dus het is goed dat het opgeschreven wordt en dat we weten wat ermee bedoeld wordt, maar om dat vast te leggen, zal niet eenvoudig zijn. Maar het helpt ons in ieder geval als PS om te controleren of we bepaalde doelen gehaald hebben. Dus we stemmen van harte in met deze...

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Uppelschoten. Ik geef het woord aan de heer Omlo van JA21. Oh nee, de heer Camies, sorry, de heer Camies van JA21.

De heer Camies: Dank u, voorzitter. De heer Omlo deed dat andere fietsding. Ik wilde eigenlijk mijn bijdrage eindigen met om nog even terug te komen op dat prachtige idee van de heer Schoenmaker. Maar dat ga ik aan het begin doen, want ik vind het een prachtig idee. Want net zoals de heer Schoenmaker was ook ik ooit, we kunnen het niet voorstellen, een prachtige adonis met 40 kg minder.

Gedeputeerde Vedelaar: Nog steeds hoor.

De heer Camies: Ah, kijk, daarvoor deed ik het. Laat mijn vrouw het niet horen. En niets...

De voorzitter: De heer Camies vervolgt zijn betoog.

De heer Camies: Voorzitter. Er zijn maar weinig dingen die mij meer vreugde zouden geven dan samen met de heer Schoenmaker als twee gestroomlijnde cowboys de VAM-berg op te gaan op een tandem. Dat gezegd hebbende ga ik nu mijn bijdrage doen, als ik er nog een in die anderhalve minuut... Oh kijk, ik krijg een...

De voorzitter: Ja, de heer Schoenmaker moet nu wel even. Ga uw gang, heer Schoenmaker.

De heer Schoenmaker: Dank u voorzitter. Het woord 'ook', dat is heel prettig en ik neem die uitdaging graag aan.

De voorzitter: Prima.

De heer Camies: Nou, ik zal het kort houden. Althans, ik doe een poging. De Uitgangspuntennotitie, een pilot voor een nieuw instrument. Dat is natuurlijk prima, dat we als PS nu al mooi vroeg in het proces betrokken worden in de ontwikkeling van de Fietsagenda. Het is ook een mooi veilig onderwerp natuurlijk om een dergelijk instrument in de praktijk te testen. Want veiligheid, infrastructuur, bereikbaarheid, gezondheid en duurzaamheid, het is allemaal heel goed.

Dus we hebben eigenlijk niet zo heel veel aan te merken op dit uitgangspuntendocument. Er zijn nog wel een paar vragen en één suggestie trouwens. De rol van de provincie. We zien de zinsnede 'Het kan ook ingezet worden, namelijk de fietsvoorzieningen en infrastructuur, om duurzame ruimtelijke ontwikkelingen te stimuleren.' Wat moeten wij ons daar precies bij voorstellen? Dat is een van de vragen. En er wordt in de notitie ook veel gerefereerd aan campagnes, monitoring, marketing en lobbyen. Kan GS misschien vertellen welk percentage van het budget daarvoor gereserveerd is? Dan nog de suggestie, gezien de enorme stijging van het elektrisch fietsverkeer, vroeg ik me af of het een idee is, om langs de doorfietsroutes ook oplaadpunten neer te zetten voor mensen die, zoals ik, misschien wat meer verstrooid zijn en vergeten hun fiets op te laden. Je zult maar net halverwege je rij staan zonder prik in je fiets. Dus dat was eigenlijk nog de suggestie. En we kijken uit naar de verdere uitwerking van dit document. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel heer Camies. De heer Nijmeijer van GroenLinks.

De heer Nijmeijer: Voorzitter dank u. Een mooie Uitgangspuntennotitie om daar het beleid verder op voort te borduren. Wij zijn erg blij met deze Uitgangspuntennotitie en dat u ook ons de gelegenheid geeft om op hoofdlijnen toch nog wat nadere invulling te kunnen geven. Nu wil het feit dat wij niet zo veel kritiek hebben, dus ook niet te veel aanvullingen, dat is ook wel prettig, want wij zijn eigenlijk meer nieuwsgierig naar de uitwerkingen daarvan. Maar toch nog even een tweetal opmerkingen. Dan begin ik maar even met meer mensen op de fiets. Dan gaat het over die 20% meer fietskilometers. Mijnheer Uppelschoten had het over 20% in 10 jaar. Ik denk dat met wat ik hier vanmiddag heb gehoord en het enthousiasme met betrekking tot de heer Schoenmaker, dan denk ik dat wij die 20% in deze Staten al gehaald hebben, want ik denk dat iedereen wel meer fietst. Maar ik ben erg nieuwsgierig over die 20% meer fietskilometers. Want fietskilometers, moet ik dat nu lezen als zijnde dat ik 20% meer fiets? Gaat dat op individueel niveau, is dat, hoe wordt dat...? Ik ben heel benieuwd hoe dat SMART moet worden gemaakt, want dat is nog wel eens ingewikkeld, denk ik. Daarnaast is een van de belangrijke punten, wat ons betreft in de uitgangspunten in de beleidsdoelen, het veilige fietsen. Daar is net al het nodige over gezegd, maar wat ons betreft zouden we ons beleidsuitgangspunt anders moeten formuleren. Wat GroenLinks betreft, zou er moeten staan: Wij moeten ten principale de doelstelling nemen: Gescheiden wegen van fietsers en overig verkeer, tenzij de situatie anders vereist. Dat lijkt ons het meest veilige uitgangspunt. Dan praat je ook over: Hoe kun je dan de overige situaties ook veilig maken? Maar het zou mooi zijn als Drenthe zo'n uitgangspunt zou nemen: Scheidt fietsen, fietsers, van overige verkeer. Voorzitter, wij zijn verder blij met de contouren van de nieuwe Fietsagenda en wat ons betreft stemmen wij in met deze analyse zoals die voorligt, met de opmerkingen die we net hebben gemaakt. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel heer Nijmeijer. Dan nodig ik mevrouw Kort uit namens de STIP-fractie en dan staat daarna na de heer Schoenmaker, maar er staat 'eventueel' bij. Wil de...? De heer Schoenmaker hoeft niet? Mevrouw Kort, ga uw gang.

Mevrouw Kort: Dank u wel voorzitter. Een Uitgangspuntennotitie zoals deze zou ons inziens niet thuishoren in PS-vergadering als eerste bespreekmoment. Als wij als Staten richtlijnen en kaders willen meegeven aan GS zou hier een Statencommissie een beter middel voor geweest zijn. Dan kunnen we met zijn allen uitgebreid bespreken wat wij belangrijk achten. Deze Uitgangspuntennotitie leest meer als een oplegnotitie bij een Statenstuk, daar doelen al geformuleerd zijn. Het zou weleens de samenvatting kunnen gaan worden van de uiteindelijke nieuwe Fietsagenda. Het maken van de Uitgangspuntennotitie spreekt ons wel aan. Op voorhand GS richtlijnen en

kaders mee geven, maar dan wel vanuit een gezamenlijke visie, waarbij iedereen inbreng heeft gehad. Wij kunnen wel instemmen met deze Uitgangspuntennotitie voor de Fietsagenda, want het is een zeer uitgebreide Uitgangspuntennotitie. Er moet nog wel een afkorting voor komen, want het is wel een enorm lang woord. Dus zoals het er nu uitziet kunnen we ermee akkoord zijn, maar de volgende keer zien we liever een andere route hiernaartoe. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Kort. De heer Vegter namens het CDA.

De heer Vegter: Wie doet mij wat, wie doet mij wat vandage? Ik kan nog wel even doorgaan, maar dit zou als voorstel van de heer Schoenmaker kunnen betekenen, dat we Daniël Lohues op de finish zetten die ons dan al rijdend zo verwelkomt. Ik zou zeggen: Nodig niet te veel burgemeesters uit, want er zitten hele snelle bij in Drenthe en dan zijn we bij voorbaat kansloos. Maar even terug naar het onderwerp. Het is fijn om... Het is een voorrecht natuurlijk om in dé fietsprovincie van Nederland te wonen. Een dingetje moeten we natuurlijk wel even kwijt. In de begeleidende brief stond ook dat er een bijlage zou zijn met betrekking tot Uitgangspuntennotitie Delta-plan van het Noorden. Ik heb er nog niemand over gehoord, maar die troffen wij niet echt aan. Wel? Zat die er wel bij? Oh, hij is er wel. En krijgen we die nog een keer te zien? Dan moet ik die nog even ergens opzoeken. Goed. Wij kunnen de beleidsnotitie met betrekking tot de nieuwe Fietsagenda wel volgen en ook ondersteunen. Met een paar opmerkingen van onze kant stellen wij voor om die in het proces mee te nemen, voor zover dat mogelijk is mevrouw de voorzitter. De gedachte kwam op om ook de Fietsersbond in Drenthe te betrekken bij de verdere ontwikkeling en ook de provinciale Jongerenadviesraad daarbij niet te vergeten. Als we dan toch bezig zijn, betrek ook het Recreatieschap Drenthe daarbij, want die zijn natuurlijk ook volop met fietsroutes en alles bezig, en natuurlijk het idee van GroenLinks, gescheiden fietsers en overige verkeer. Prima. Het aantal doden in het verkeer. Inderdaad, als je dan leest dat van de 582 verkeersdoden in Nederland er 207 betrekking hebben op de fiets, waarvan 80 verkeersdoden op de elektrische fiets, brengt je dat onmiddellijk tot de opmerking dat we ook daar serieus over na moeten denken, of wij met betrekking tot dat stukje veiligheid ook nadere maatregelen moeten treffen. Die zullen naar alle waarschijnlijkheid op landelijk gebied ook overwogen worden. Maar je kunt inderdaad nadenken of je niet bij een bepaalde snelheid toch een helm moet gaan dragen, wat in andere landen heel normaal lijkt, dan wel dat je de maximumsnelheid nog wat terug moet brengen op die elektrische fietsen. Die van mij is begrensd op 25 km/uur, bijvoorbeeld. Even kijken. Nou, eigenlijk was dat het wel zo'n beetje. Ik zou zeggen: Heel veel succes met de verdere uitwerking en dank dat wij nu al deze opmerkingen mochten maken.

De voorzitter: Nou, u bedankt heer Vegter. Ik kijk naar Johnny Bos, Forum voor Democratie. Gaat uw gang.

De heer Bos: Voorzitter, ik houd het kort. We wonen in de fietsprovincie van Nederland en volgens mij is Nederland eigenlijk zelfs wel het fietsland ter wereld, dus wij staan hier positief tegenover. Alleen, houd wel rekening met de snelheidsverschillen tussen gewone fietsers en speedpedelecs.

De voorzitter: Dat is inderdaad heel kort. Dan tot slot mevrouw Zuiker van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Zuiker: Dank voorzitter. Allereerst over het instrument Uitgangspuntennotitie. Wij zijn er absoluut voorstander van. Beter vooraf een discussie over de uitgangspunten dan midden in

het proces. En de beleidsambtenaren krijgen zo een kader mee van PS dat ze verder kunnen uitwerken. En dat is precies zoals ook bedoeld is met de kaderstellende taak van PS. Het format wat de werkgroep Programmabegroting heeft ontwikkeld, werkt goed. Niet te lang en duidelijke onderdelen. En dan inhoudelijk. De Partij voor de Dieren staat in principe achter de analyse en de beleidsdoelen en we kunnen dus instemmen met de Uitgangspuntennotitie van de Fietsagenda. Ik heb nog wel een aanvulling bij de beleidsuitvoering. Bij de aanleg van voorzieningen moeten we wel de schade aan de natuur minimaal houden. Bijvoorbeeld bomen kappen voor fietspad is klimaat- technisch gezien niet logisch. Daarnaast vragen we specifiek aandacht voor kwetsbare natuur bij de aanleg van mountainbikeroutes. Ik denk bijvoorbeeld ook aan platgedrennen dieren bij de fietspaden. Dus graag aandacht voor kwetsbare flora en fauna bij bestaande en nieuwe fietspaden.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Zuiker. We zijn aan het eind gekomen van de eerste termijn van dit agendapunt en ik kijk naar gedeputeerde Vedelaar voor haar bijdrage aan dit debat. Mevrouw Vedelaar.

Gedeputeerde Vedelaar: Voorzitter dank u wel. Goed om te horen dat de Uitgangspuntennotitie een goed gehoor heeft gekregen. Een initiatief van uzelf. Er werd best wel even gezocht, hoe moet dat, op twee onderwerpen: Deltaplan en de Fietsagenda. Het college had met één aanbiedingsbrief twee Uitgangspuntennotities gestuurd en heeft ervoor gekozen om vooral de Fietsagenda te agenderen. Wat we ook overigens heel goed begrijpen, want het Deltaplan zit in een hele andere fase. Daar komen we ook nog wel over te spreken. Dat even in de richting van de heer Vegter. Ik snap de verwarring bij de oplegnotitie. Ik denk dat het heel mooi is, want wij waren zelf ook wel aan het zoeken: Hoe doen we dat? Maar ik denk dat we met elkaar ervaren hoe het eigenlijk heel erg helpt vandaag. Ik zou het kort willen houden voorzitter. Er zijn een paar vragen gesteld waar ik op in zou willen gaan. Maar er zijn suggesties gedaan. Ik heb veel mensen over de veiligheid van het fietsen gehoord. Er zijn een aantal andere mooie suggesties meegegeven. Daar gaan we mee aan het werk, zodat we dat kunnen uitwerken in die daadwerkelijke Fietsagenda. Daarin ook uitgewerkt: Wat betekent dat nou precies, die 20% toename aan fietskilometers. Als ik 20% meer kilometers ga fietsen, wat betekent dat dan en hoe meten we dat dan? In mijn geval is dat misschien nog wel in beeld te brengen, maar in het geval van de inwoners van Drenthe is dat andere koek. We hebben er natuurlijk een goed monitorsysteem voor nodig, zeker als je dat de afrekenbaarheid wil maken ook in de doelstellingen die je stelt met elkaar. Dus dat is een belangrijke. Dan zijn er een aantal vragen gesteld over de financiën. Voor een deel geldt dat dat indicatief is, of in ieder geval een berekening indicatief. En voor een deel is het onderdeel van het Investeringsprogramma. Daar werd al aan gerefereerd. En we zullen de agenda door vertalen naar het financiële kader, die weer onderdeel is van de reserve die we bij mobiliteit hebben. Maar daar komen we over te spreken en uiteindelijk worden daar ook de besluiten over genomen. Even kijken. Dan de doorfietsroutes. Ik heb volgens mij iedereen horen zeggen dat een sluitend netwerk van belang is, zoveel mogelijk scheiden van het verkeer. Dat snap ik ook. Maar er zitten, denk ik, ook nog wel wat praktische uitgangspunten aan vast. De doorfietsroutes niet als een principe waardoor je van Emmen naar Assen fietst, dat zou toch mooi zijn, dan hebben we die 20% snel te pakken als heel Emmen op de fiets naar Assen kwam. Dat zou dan voor mij namelijk ook gelden dat ik op de fiets naar mijn werk zou kunnen. Maar het gaat er natuurlijk om dat je juist in woon-werkverkeer situaties... Dus bijvoorbeeld tussen Beilen en Assen zou misschien nog een mooie route kunnen zijn. Maar we gaan dat verder uitwerken. Uiteraard, zou ik willen zeggen, met hele belangrijke partijen. Welkom aan de Fietsersbond, ook vanmiddag hier met belangstelling voor wat er in de Staten besproken wordt. Maar ik

heb ook een heel aantal andere partijen horen noemen die van belang zijn, ook in de uitwerking, waar we veelvuldig overleg over hebben. Ik heb gehoord dat de Jongerenadviesraad volgende week al over de Fietsagenda spreekt met elkaar. Dus dat is hartstikke mooi. Verder voorzitter, denk ik dat ik wil afsluiten met nogmaals dank zeggen voor de mooie reacties, de goede suggesties. Ik heb er geen gehoord waarvan ik denk: Daar kunnen we echt helemaal niets mee, want dan had ik dat nu alvast moeten zeggen. Maar u gaat straks testen en toetsen in hoeverre dat wordt uitgewerkt in de Agenda voor de fiets. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel gedeputeerde Vedelaar. Ik kijk of er behoefte bestaat aan een tweede termijn, want ik denk dat dit een mooie aftrap was. Heer Schomaker? Wie heeft behoefte aan een tweede termijn? Niemand? Dan kom ik aan het eind van de beraadslaging over dit agendapunt, de Uitgangspuntennotitie Fietsagenda, want daar hoeven wij niet over te stemmen. De Staten hebben het college een aantal zaken meegegeven.

M. Motie vreemd aan de orde van de dag – Zandwinning Huttenheugte

De voorzitter: En dan kunnen wij overstappen naar het laatste agendapunt van vandaag. En dat is de motie vreemd aan de orde van de dag over de Zandwinning in de Huttenheugte. Hier hebben we ook weer spreektijden. De indiener krijgt 2 minuten, inclusief het indienen van de motie. Voor de reactie van de fracties is er maximaal 1 minuut. Het college krijgt 6 minuten spreektijd. En u weet, het college reageert als eerste op de indiener en dan krijgt de indiener na het college nog even kort het woord en dan kunnen andere fracties aan het woord komen als ze daar behoefte aan hebben. En zij mogen ook een keer interrumpen. Ik geef dus het woord aan de heer Omlo, die al achter mij staat, heel goed, voor zijn 2 minuten spreektijd ten behoeve van de indiening van de motie en de toelichting daarvan. Gaat uw gang heer Omlo.

De heer Omlo: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, tijdens de FCBE-vergadering van 30 maart jongstleden kondigden wij een motie aan op het gehele proces rondom de zandwinning Huttenheugte zo uitgebreid mogelijk in kaart te krijgen. In de brief van 1 maart jongstleden heeft GS ons geïnformeerd over hoe dit dossier is ontspoord. Hierin trekt GS terecht de conclusie dat destijds niet is waargemaakt wat beoogd en gecommuniceerd is. De vooral technische uitleg in de brief en de technische uitleg van de gedeputeerde Vedelaar in FCBE mogen op zichzelf juist zijn. Het gaat erom wie er op welk moment beslissingen heeft genomen, die hebben geleid tot deze nadelige financiële uitkomst voor de provincie. In het debat van 30 maart jongstleden antwoordden GS tevens dat de provincie naar eer en geweten heeft gehandeld. Maar gebleken is dat het niet de deskundigheid rondom de zandwinning in huis had. Leergeld, waar gewerkt wordt worden fouten gemaakt, zonde en helaas, waren veel gehoorde termen. Voorzitter, er loopt een intern onderzoek en de uitkomst van dit intern onderzoek zal in een, en ik citeer de heer Stelpstra tijdens de commissie 'Een niet al te uitgebreid rapport maar per brief' einde citaat, eind april naar de Staten komen. Waarom is deze brief nog niet klaar, is de vraag die blijft hangen. Het college... U wilde antwoorden of nog niet? Oké. Het college geeft aan vol vertrouwen te zijn over het lopende onderzoek en in dat volle vertrouwen ligt de grond voor deze motie. Voor de duidelijkheid: Wij twijfelen niet aan de integriteit van noch de bestuurders noch van de ambtenaren, maar als een extern onderzoek geweigerd wordt, is het eerste zaadje van subjectief en geregistreerd onderzoek gelegd. De expliciete de weigering om ook maar de kant op te denken van een extern onderzoek is slecht voor het aanzien van het Drentse bestuur en voor het aanzien van de Drentse politiek in het algemeen. Daarom roepen wij niet alleen PS op om juist voor

de uitkomsten van een intern onderzoek deze motie te steunen, maar ook het college. En dan lees ik nu de motie voor, als ik hem kan vinden. Dank u wel. Moet ik snel lezen?

De voorzitter: Ja, daar heeft u nog 5 seconden voor, dus...

De heer Omlo: Tsjongejongejonge.

De voorzitter: Graag even...

De heer Omlo: Zal ik alleen het dictum voorlezen?

De voorzitter: Dat lijkt me uitstekend.

De heer Omlo: Mag ik hem voorlezen?

De voorzitter: Nou vooruit, voor deze ene keer, maar in het vervolg moet u echt even op uw spreektijd letten. Ga uw gang.

De heer Omlo: Sorry, sorry, sorry. Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 13 april 2022 constaterende dat Gedeputeerde Staten hebben erkend dat er bij het project Zandwinning Huttenheugte, van alles is misgegaan. Dat het college erkent bij brief van 1 maart jongstleden aan Provinciale Staten onjuist en onvolledig te hebben geïnformeerd. Overwegende dat Gedeputeerde Staten vooralsnog weigeren een extern onafhankelijk onderzoek in te stellen. Dan een extern onderzoek in het kader van transparantie en aanzien van de Drents bestuur van belang is. Stelt voor, de gehele gang van zaken rondom het dossier Zandwinning Huttenheugte te laten onderzoeken door een onafhankelijk extern bureau. Dit onderzoek dient alle feiten en omstandigheden en opeenvolgende gebeurtenissen, inclusief een tijdlijn met verantwoordelijke bestuurders en ambtenaren in kaart te brengen. Waar nodig vanwege privacy dienen de namen van ambtenaren te worden geanonimiseerd. En gaat over tot de orde van de dag. Deze is ingediend door de fracties van D66, Partij voor de Dieren, SP, STIP en er kwam net nog de PVV bij. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel heer Omlo. En als u ons de tekst van de motie kunt geven, dan maakt hij deel uit van de beraadslaging. En dan vraag ik aan het college om erop te reageren bij monde van gedeputeerde Vedelaar.

Gedeputeerde Vedelaar: Voorzitter, dank u wel. Het college heeft 2 weken geleden open, transparant, eerlijk, het verhaal willen vertellen over wat er is gebeurd in de afgelopen periode inzake de zandwinning. Dat hebben we gedaan. Die houding houden we. Omdat die ook zo op ontvangen werd, denk ik dat het heel belangrijk is om met elkaar te realiseren hoe we dan ook met elkaar omgaan: Zorgvuldig, transparant, eerlijk. En dat zal ook de toepassing zijn in het onafhankelijke interne onderzoek, waarin wij organisatielessen zullen trekken, maar ook bestuurlijke lessen, die wij vervolgens met onze Staten zullen bespreken. Allemaal hier wederom in de openbaarheid. Wij ontraden de motie.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Vedelaar. Heer Omlo, wilt u nog op mevrouw Vedelaar reageren?

De heer Omlo: Dank u voorzitter.

De voorzitter: Oh, een momentje, neem me niet kwalijk, ik zag mevrouw Van den Berg niet staan. Zij heeft een vraag voor mevrouw Vedelaar.

Mevrouw Van den Berg: Even een toelichtende vraag: De gedeputeerde geeft aan dat het een onafhankelijk intern onderzoek is. Misschien kan ze dat nog iets meer toelichten.

Gedeputeerde Vedelaar: We hebben afspraken gemaakt over onderzoeken naar integriteits- of mogelijke integriteitsschendingen en ook afspraken over hoe wij in dit huis onafhankelijk onderzoek kunnen doen naar de gang van zaken en dat ook zorgvuldig met elkaar in beeld brengen. Overigens dat zijn ook afspraken die vastgesteld zijn in deze organisatie zoals we daarop handelen en dat passen we ook toe.

De voorzitter: Vraag is aan de heer Omlo of hij nog wil reageren. Heer Omlo.

De heer Omlo: Ja graag. Dank u wel voorzitter. Gedeputeerde roept een onafhankelijk intern onderzoek, terwijl de andere gedeputeerden dit uitvoeren. In hoeverre blijft dat onafhankelijk?

De voorzitter: Een momentje even voor de orde. Wat we nu doen, is dat de heer Omlo inderdaad nog zijn vervolgvraag kan stellen. Dan kijk even rond of er nog meer vervolgvragen zijn. Dan kan de gedeputeerde nog een keer reageren. Ja, de heer Van Dekken heeft ook een vervolgvraag. Is het handig als de gedeputeerde even een pen en een papiertje pakt? Heel goed. De heer Van Dekken. Zijn er nog meer vervolgvragen? Dan ga ik even inventariseren. Mevrouw Zuiker. En ik zag mevrouw Slagt ook? Oh, sorry. Oké. De heer Van Dekken. Ik ben aan het inventariseren wie er nog meer het woord wil voeren. U reageert op beide natuurlijk. Kijk, now we're talking.

De heer Van Dekken: Voorzitter, dan ben ik weer vertrokken. Dan ga ik weer terug naar mijn eigen plek.

De voorzitter: Ik denk dat het goed is dat mevrouw Vedelaar even gaat zitten. De heer Schoemaker, de heer Uppelschoten, de heer Pragt, de heer Van Dekken, mevrouw Van den Berg, mevrouw Meeuwissen. Een momentje. De heer Bos, de heer Loof. Wie heb ik nog niet genoemd? Prima. Dan ga ik beginnen bij mevrouw Zuiker.

Mevrouw Zuiker: Voorzitter, wilt u dat ik daarheen ga? Wat wilt u?

De voorzitter: Ja. Officieel moet dat wel. Dus ga uw gang.

Mevrouw Zuiker: Dank u wel. Wie werkt, maakt fouten. Echter, als een fout betekent dat we bijna € 2 miljoen aan maatschappelijk geld kwijt zijn, dan moeten we kijken hoe dit heeft kunnen gebeuren en hoe we ervan kunnen leren. En een extern onderzoek naar die fout is dan het meest logische en het meest objectieve. Het verbaast ons dat het college dat niet zelf voorstelt, maar dat daar een motie voor nodig is. De kosten van een dergelijk extern onderzoek vallen in het niet als we in de toekomst een dergelijk groot verlies kunnen besparen. Is het college misschien bang dat een extern onderzoek andere uitkomsten zal geven dan het interne onderzoek? En zo nee, wat is het probleem dan? Want een extern onderzoek vergroot de transparantie, de objectiviteit en het vertrouwen van de maatschappij in een overheid die ook zelf kritisch durft te zijn.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Zuiker. De heer Uppelschoten. En iedereen heeft 1 minuut spreektijd.

De heer Uppelschoten: Dank u wel mevrouw de voorzitter. Wij zijn ook een van de indieners van de motie. Dat heeft met een drietal zaken te maken. Als je gaat nadenken waar we in de commissie over gepraat hebben, dan denk ik dat de eerste plaats is: Wat is er nou precies gebeurd? Dat is een soort feitelijke relaas, maar het is goed dat we dat ook weten. Het tweede is: Waarom heeft de accountant de afboeking die eerst gedaan werd niet geaccepteerd? Want dat is natuurlijk ook een hele discussie. Wat is daar gebeurd? En ten derde, hoe kan het dat GS en PS slecht geïnformeerd zijn? Het is eigenlijk een vraag over de cultuur van de organisatie. Dat zijn drie vragen, En natuurlijk kan dat intern afgehandeld worden. Maar dan zou het bij mij vooral gaan over wat is er gebeurd en misschien een soort vlag van de accountant. Maar als het over de cultuur van de organisatie gaat, daar zijn GS zelf ook een onderdeel van, dan is het toch verstandiger volgens mij als we dat extern laten doen. Niks zeggend over dat er wantrouwen zou zijn naar GS. Maar het is goed om zo'n grote zaak extern te laten onderzoeken en ook duidelijk te maken in de organisatie, dat als er vreemde dingen gebeuren, dat dat niet alleen een intern onderzoek is, maar dat er dan ook extern gekeken wordt: Wat is er gebeurd? Dus daarom steunen wij de motie.

De voorzitter: Dank u wel heer Uppelschoten. Mijnheer Schoenmaker van Sterk Lokaal.

De heer Schoenmaker: Dank u wel voorzitter. Wij hebben in de commissievergadering een uitvoerig relaas gehad van wat er allemaal is gebeurd rondom de zandwinning. Mevrouw Vedelaar was klip en klaar en helder met de woorden 'Schoenmaker blijf bij je leest', dit hadden we niet moeten doen. Dat spreekt mij persoonlijk zeer aan. Maar het is wel heel helder. En de transparantie die aanwezig was, en nog steeds aanwezig is, daar hechten wij aan. Wij hebben ook vertrouwen in een intern onderzoek. Wij zijn ook heel benieuwd naar de uitkomst dat ook aan de Staten wordt gepresenteerd. Op dit moment is daar geen twijfel aan om te denken aan de oprechtheid van het onderzoek, mede de transparantie die hier echt aanwezig is. Wij zullen de motie dan ook niet steunen, maar we hopen wel dat die transparantie blijvend is. Het gevolg zou kunnen zijn bij externe onderzoeken, die over het algemeen zeer prijzig en heel duur zijn, dat er conclusies getrokken worden waar inhoudelijk al duidelijkheid aan is gegeven. Dat is geld weggooierij, tenzij er aan de feitelijke getwijfeld wordt en dat doen we dus op dit moment niet vanwege die transparantie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel heer Schoenmaker. De heer Pragt van D66. Ga uw gang.

De heer Pragt: Gezien de omvang van het tekort van € 2 miljoen en de ernstige feiten van het niet juist en volledig informeren van de Staten, is het voor ons duidelijk dat het niet verstandig is en ook niet juist is om dit af te doen met een intern onderzoek. Er blijft altijd ruis op de lijn hangen, altijd twijfel bestaan en dan moet je gewoon niet willen als GS en als Staten. Het is juist van belang dat alle feiten en tijdlijnen via een extern, onafhankelijk bureau onderzocht worden en gepresenteerd worden aan de Staten. Dit om echt alle twijfel weg te nemen. Dus wij steunen de motie, wij hebben mede-ingediend, en zijn ook overtuigd dat dit juiste weg is.

De voorzitter: Dank u wel heer Pragt. De heer Van Dekken van het CDA.

De heer Van Dekken: Voorzitter dank u wel. Voorzitter, de kwestie is ernstig. Daar hebben we in de commissie voldoende uitgebreid over gesproken. En ik wil ook hier benadrukken dat wij los

van die ernstige kwestie wel ongelooflijk onder de indruk zijn van de openheid en de aanpak van deze nieuwe gedeputeerde. Want toen in de commissie ons ook duidelijk werd dat zij niet alleen de vlucht naar voren heeft georganiseerd, maar ons ook heeft toegezegd dat langs die lijn van dat intern onderzoek wij als Staten aanvullend geïnformeerd zullen worden, is dat ook de stand en positie waarin wij als CDA nu zijn. Wij wachten dat intern onderzoek dus met alle belangstelling af. Op het moment dat daar zelfs maar een spoor van verwijt in te vinden is, richting wie dan ook, zullen wij het college gaan vragen om dan te komen tot een extern onderzoek. Maar zeker niet nu. Dus dat is de inbreng voor wat het CDA betreft op dit moment. En het spreekt voor zich voorzitter, dat wij deze motie dus nu niet gaan steunen.

De voorzitter: Dank u wel heer Van Dekken. Mevrouw Van den Berg van de ChristenUnie.

Mevrouw Van den Berg: Dank u voorzitter. Ook de ChristenUnie is uiteraard niet blij met de problemen die de afgelopen jaren ontstaan zijn bij de zandwinning. Echter, wij vinden dat het college heel transparant richting ons als Staten is omgegaan met dit probleem toen ze daar achter kwam. En het college is al bezig met een intern onderzoek en daarover zullen wij ook geïnformeerd worden. Het college heeft in haar eerste reactie op de motie al aangegeven dat ze dit op een onafhankelijke wijze vormgeeft. En op basis van de resultaten en de verantwoording van het eigen onderzoek kunnen we altijd alsnog besluiten tot een extern onderzoek. Maar voor nu vinden wij dat niet aan de orde. Ook de scope van het onderzoek dat de motie voorstaat vinden wij erg gericht op 'Barbertje moet hangen', terwijl het er volgens mijn fractie om gaat dat er nu niets wijst op dat iemand dit expres of in zijn of haar eigen voordeel heeft gedaan, dat we willen leren voor de toekomst. Dus om al die redenen geen steun voor deze motie voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Van den Berg. Mevrouw Meeuwissen van de VVD-fractie.

Mevrouw Meeuwissen: Voorzitter dank u wel. Als je kijkt naar het debat dat gevoerd is in FCBE, dan hebben wij daar een hele duidelijke en uitgebreide toelichting gekregen over de situatie. En los van de inhoud was de toon waarop dat debat plaatsvond eigenlijk nog wel belangrijker, de toon van het college op de toelichting. Daaruit bleek dat ze de zaak zeer serieus neemt en ook gedegen onderzoek doet, zowel inhoudelijk maar ook naar de werkprocessen en de cultuur. En ook dat zij daaruit lessen wil trekken. Er is nog geen enkel signaal dat dit niet op een correcte wijze plaatsvindt. Het college komt nog met een brief waarin zij ons melden wat er uit het onderzoek komt en hoe zij zullen reageren op de uitkomst. Dus voor het nu steunen van deze motie zien wij geen enkele aanleiding. En we zullen deze dan ook niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Meeuwissen. De heer Bos van GroenLinks, Ewoud Bos.

De heer Bos: Zoveel gras voor de voeten... Dat dit gebeurd is, is uiteraard zeer vervelend, dit hele debacle over de zandwinning. Maar we zijn wel heel transparant meegenomen in hoe dit gelopen is tot nu toe. We hebben niet de achterdocht die we toch proeven bij enige partijen hier, dat een objectief onderzoek binnen dit huis niet goed afgerond zal worden. Daarom willen we dat graag afwachten en mocht er dan alsnog aanleiding zijn om verder onderzoek te plegen, dan kunnen we dat alsnog besluiten. Dus eigenlijk herhaling van de woorden van mevrouw Slagt. Waar we nog wel even op willen duiden, is: We hoorden net de woorden dat tot aan de ambtenaren toe uitgeplozen moet worden wat er gebeurd is. Wij zijn daar eigenlijk niet van gediend als GroenLinks, want we hebben het hier over politieke verantwoordelijkheid en we hopen dat, mocht er ooit een extern onderzoek volgen, dat we er niet zo diep induiken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel heer Bos. Tot slot de heer Loof van de Partij van de Arbeid.

De heer Loof: Dank u voorzitter. Ik heb er de hele dag op zitten wachten, dus... Ik mag nog even. Voorzitter, wat de Partij van de Arbeid betreft een ronduit vervelende motie en daarnaast ook nog eens onjuist geformuleerd. GS hebben bij monde van Vedelaar en Stelpstra recent in de commissie uitvoerig uiteengezet hoe het proces is verlopen en wat er anders had moeten. Tevens is een oplossingsrichting aangegeven voor de feitelijke afhandeling van de zandwinning. Alle fracties waren in de commissievergadering kritisch in hun beschouwingen, ook de Partij van de Arbeid. De beantwoording vanuit GS was echter voor een grote meerderheid en de commissie acceptabel en voldoende transparant, ook ten aanzien van de wijze waarop het intern onderzoek is opgepakt. En dat is wat anders dan 'GS weigeren een extern onafhankelijk onderzoek in te stellen'. De motie ademt de sfeer van een afrekencultuur waar onze fractie met kracht afstand van neemt. Zo gaan we niet met elkaar om. Als er zaken niet goed gaan, dan moeten ze worden gemeld. En er moet verantwoording worden afgelegd, bij voorkeur door een plan van aanpak ter voorkoming van nieuwe ongewenste ontwikkelingen. De eerste twee acties, het melden en verantwoording afleggen zijn uitgevoerd door GS. Ten aanzien van het derde punt, het plan van aanpak, wachten we het lopende onderzoek af. Voorzitter, het mag duidelijk zijn hoe wij tegen deze motie aankijken. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel heer Loof. Ik heb eigenlijk geen vragen gehoord voor het college. Ik kijk even naar met name gedeputeerde Vederlaar. Nee. Dan zouden wij kunnen gaan stemmen. Het lijkt mij een goed idee, want dan zijn we aan het eind van dit agendapunt en dan zijn dit ook meteen de laatste stemmingen van hedenmiddag. Of eigenlijk is het net avond geworden. En dan stemmen wij over de motie vreemd aan de orde van de dag over de Zandwinning Huttenheugte. En ik kan u melden dat mevrouw Kleine Deters inmiddels ook onze zaal heeft verlaten, dus er zijn 36 leden. Voor deze motie hebben gestemd 13 leden, tegen gestemd 23, zodat deze motie is verworpen.

N. Sluiting

De voorzitter: Dames en heren, we zijn aan het eind gekomen van onze Agenda van vandaag. Ik dank u allen hartelijk voor uw bijdrage. Nogmaals een warm welkom voor onze twee nieuwe Statenleden. Ik wens u allen nog een hele fijne avond. Wel thuis en alvast mooie Paasdagen. Tot ziens allemaal.